

Linnuharulduste komisjoni (HK) poolt käsitletavate liikide kõik aktsepteeritud vaatlused seisuga 13.10.2007.

Alljärgnevas nimekirjas on toodud kõigi HK poolt käsitletavate liikide kõik aktsepteeritud vaatlused. Kui mõni Sinu vaatlus nimekirjast puudub, siis on kaks võimalust - vaatlus on HK-le esitamata jäänud või HK ei ole vaatlust tunnustanud.

HK-le teeb muret, et mitmed harulduste kohtajad (eriti rõngastajad) ei ole teateid HK-le läbivaatamiseks esitanud. **Vaatlejad peavad arvestama sellega, et kõik HK poolt tunnustamata linnuharulduste kohtamisteed jäävad välja harulduste andmebaasist ja nendega ei arvestata vastava ala linnustiku ülevaadete koostamisel.** Palume vaatlejal oma teated kindlasti ära saata jooksva aasta lõpuks. Ka vanade teadete esitamisega pole kunagi hilja.

Kui alljärgnevas nimekirjas on teates isendite, paaride vms. arv märkimata, on mõeldud üht lindu, paari vms. Kui vaatluse kohta on olemas tõestusmaterjale (foto, video või helilint), siis on see märgitud konkreetse vaatluse järele.

Kuna Eesti administratiivne jaotus on viimastel aegadel pidevalt muutunud ja haldusreformiga ei ole endiselt kuigi kaugele jõutud, siis andmete võrreldavuse huvides on HK kohanimede esitamisel kasutanud ajaloolisi kihelkondade piire. Kihelkonnad on ametlikult kasutusel olnud poole ornitoloogiliselt aktiivsest perioodist (1840-2005). Pealegi on territoriaalsete üksustena kihelkonnad kasutusel näiteks ka keele-, rahva- jms. teadustes. Praegune vallasüsteem põhineb Nõukogude Liidu kolhooside territooriume järgivail külanõukogude piiridel, s.t. on ebaloomulikud ning ei jää pikemalt püsima.

Kasutatud lühendid. **is.** = isend, **khk.** = kihelkond, **j.** = jõgi, **jv.** = järv, **l.** = linn, **mk.** = maakond (2005. a. jaotuse järgi, kui erineb põlisest), **s.** = saar, **läh.** = lähedal, **1a** = samal kalendriaastal sündinud, **2a** = eelmisel kalendriaastal sündinud jne., **1a+** eelmisel kalendriaastal sündinud, **2a+** = enne eelmist kalendriaastat sündinud jne., **ad.** = adultne, vanalind, **subad.** = subadultne, **pull.** = pesapoeg (poeg enne lennuvõimestumist), ♂ = isaslind, ♀ = emaslind, ♂♀ = paar.

I Kategooriad A-C (loodusliku päritoluga või meil (või naabermaades) püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liigid)

Väikeluik *Cygnus columbianus* suvised teated VI-VIII (kuni 1997)

- 11.07.1993 Tahu, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Margus Ots, Jüri Keskaik, Leane Morits).
07.06.1995 Tahu ad. (Ivar Ojaste, Heldi Haabel, Aivar Weide).
03.08.1995 Matsalu siselaht, Martna/Karuse khk., Läänemaa >6 ad. (Leho Luigujõe, Illu Kaljuvee).
30.06.1997 Kübassaare, Põide khk., Saaremaa ad. (Kari Haataja).
01.06.1997 Haapsalu laht, Ridala khk., Läänemaa 2 ad. (Sampsu Cairenius).

Ameerika väikeluik *Cygnus columbianus columbianus*

- 10.11.1991 Haeska, Martna khk., Läänemaa ad. (Hannu Klemola, Leho Luigujõe).
16.04.1995 Haeska ad. (Jeroen Nienhuis).
27.03.2000 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen) (Foto).
17.10.2004 Kaelase, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa ad. (Eedi Lelov).

Laululuik *Cygnus cygnus* pesitsemine ja suvised teated 15.V-31.VIII (kuni 1997)

- 03.07.1979 Lavassaare järv, Mihkli/Pärnu-Jaagupi/Audru khk., Pärnumaa 2 is. (Eedi Lelov).
30.05.1982 Lavassaare järv 2 is. (Eedi Lelov).

19.07.1987 Kõima raba, Mihkli/Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Ilmar Soodla).
15.06.1988 Altja, Haljala khk., Virumaa = Läänemaa = Hiiu mk. 2 is. (Eigo Hint).
17.06.1988 Lehtma, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ ja 5 pull. (Einar Tammur, Peep Puks, Arvo Vilu).
31.07.-17.08.1989 Aljava, Muhu khk., Saaremaa >1 ad., 1 juv. (Andrus Kuus)
Suvi 1989 Veisjärve Lagesoo, Karksi/Helme khk., Viljandimaa ♂♀ ja 4 pull. (Indrek Raidve, Tõnis Aaliste, Hardi Ilisson, Rainer Ilisson, Olev Merivee).
06.06.1990 Tihu järv, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Einar Tammur).
27.07.1990 Abruka saar, Anseküla khk., Saaremaa (Leho Luigujõe).
05.08.1990 Uru järv, Mihkli khk., Pärnumaa 4 is. (Ilmar Soodla).
Suvi 1990 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂♀ (Virve Aumees).
27.05.1991 Mohni saar, Kuusalu khk., Harjumaa (Marek Vahula, Eigo Hint, Toomas Kukk, Jaanus Aua).
06.06.1991 Lõuna-Malusi saar, Kuusalu khk., Harjumaa 9 is. (Mart Jüssi, Jaanus Aua).
07.08. ja 04.09.1991 Uru järv 2 ad., 5 1a. (Ilmar Soodla).
09.05.1992 Aljava, Muhu khk., Saaremaa 2 ad. ja pesa 5 munaga (Karl Oolu).
30.05.-17.06.1992 Puise, Ridala khk., Läänemaa 2 is. (Vilju Lilleleht).
14.09.1992 Kuressaare laht, Kuressaare l., Saaremaa ♂♀ ja 7 juv. (Leho Luigujõe, Arne Ader).
27.06.1993 Karala, Kihelkonna khk., Saaremaa ad. (Margus Ots).
11.07.1993 Tahu, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Margus Ots, Jüri Keskspaik, Leane Morits).
06.06.1994 Pootsi (Mere) Saksanina, Tõstamaa khk., Pärnumaa ad. (Margus Ots).
13.06.1994 Linaküla (Kihnu), Tõstamaa khk., Pärnumaa 3 ad. (Margus Ots).
11.06.1995 Kakrarahu, Ridala khk., Läänemaa 2 ad. (Vilju Lilleleht).
28.05.-08.06.1995 Pitsalu, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa 2 ad. ja 5 pull. (Eedi Lelov, Valeri Vesselov, T.Talpsepp).
03.08.1995 Matsalu laht, Martna/Karuse khk., Läänemaa >20 ad. (Leho Luigujõe, Illu Kaljuvee).
05.08.1995 Haeska, Martna khk., Läänemaa 2 ad. (Sampsä Cairenius, Jyri Heino, Mika Bruun, Asko Rokala).
04.-05.05. ja 03.-05.06.1996 Haavasoo laht, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Aivar Leito)
15.05.1996 Kaimri, Anseküla khk., Saaremaa ad. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
16.05.1996 Sandla läh., Püha khk., Saaremaa 6 ad. (Margus Ots, Indrek Ots).
28.06.1996 Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa ad. (Margus Ots, Andrus Kuus).
03.07.1996 Veisjärve, Helme khk., Viljandimaa ♂♀ ja 6 pull. (Margus Ots, Andrus Kuus).
22.05.1997 Puise, Ridala khk., Läänemaa 3 ad. (Vilju Lilleleht).
24.05.1997 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 4 is. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
24.05.1997 Liu, Tõstamaa khk., Pärnumaa 10 is. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
26.-27.05.1997 Endla järv, Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. 2 ad. ja 1 subad. (Aivar Leito).
09.06.1997 Puise 5 ad. (Vilju Lilleleht).
19.06.1997 Puise 2 ad. (Vilju Lilleleht).
23.08.1997 Haeska ad. (Jyri Heino, Mika Bruun, Henrik Lindholm, Roland Sundström).

Lühinokk-hani *Anser brachyrhynchus* (kuni 2001)

12.10.1936 Peipsi rannik (Mustvee ja Emajõe suudme vahel), Kodavere khk., Tartumaa (anon.).
15.05.1985 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Olav Renno).
27.04.1990 Meelva, Karuse khk., Läänemaa (Kalevi Helppi, Kimmo Nuotio, Pertti Kalinainen).
20.09.1990 Meelva, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 3a. (anon.).
19.05.1993 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 2 is. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Olli-Pekka Pietiläinen).
26.04.1995 Papsaare, Pärnu khk., Pärnumaa (Hannu Juka, Jukka Hatva, Tuomas Seimola).
11.04.1996 Meelva, Karuse khk., Läänemaa 2 is., tõenäoliselt üks neist ka **17.04.1996** Matsalu, Karuse khk., Läänemaa (Jaan Veltman, Kaarel Kaisel, Eve Mägi) ja võimalik, et samad **07.05.1996** Kloostri, Kirbla khk., Läänemaa 2 is. (Eve Mägi, Kaarel Kaisel).
26.04.1996 Audru, Audru khk., Pärnumaa (Asko Rokala, Henrik Lindholm, Mika Bruun).
28.03. ja 12.04.1997 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa ad. (Ira Teräspuro, Matti Rekilä, Pekka Rusanen, Tuukka Kupiainen, Mauri Leivo).
16.05.1997 Haeska, Martna khk., Läänemaa (Timo Pettay).
10. ja 12.04.1998 Audru polder ad. (Matti Rekilä, Juha Laaksonen, Kari Soilevaara, Ira Teräspuro). Tõenäoliselt sama isend **12.04.1998** Vana-Pärnu, Pärnu l., Pärnumaa (Frans Silvenius, Tuomas Seimola, Timo Pettay).
16.04.1998 Oonga, Martna khk., Läänemaa (Jari Peltomäki, Matti Rekilä).
24.04.1999 Mäo, Anna khk., Järvamaa ad. (Matti Koivula, Margus Ellermaa, Vesa Oksanen).
03.05.1999 Haeska 2 is. (Petro Pynnönen, Katriina Könönen, Jose Luis Copete). Tõenäoliselt samad isendid
06.05.1999 Martna, Martna khk., Läänemaa 2 is. (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete), **08.05.1999** Haeska 1 is. (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete), **08.05.1999** Niinja, Martna khk., Läänemaa 1 is. (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete).
25.09.1999 Herjava, Ridala khk., Läänemaa (Sampsä Cairenius).

02.10.1999 Avaste, Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. (Markku O.Saarinen, Pekka Komi).
25.03.2000 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Ira Teräspuro, Juha Laaksonen, Minna Pyykkö, Matti Rekilä). Tõenäoliselt sama isend samas ka **15.04.2000** ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
27.03.2000 Audru 2 ad. ja 2 2a. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen) ja üks neist samas ka **08.04.2000** (Jarmo Komi, J. Holmström).
27.03. ja 05.04.2000 Audru polder (Peeter Raja, Mika Bruun jt.).
27.03.2000 Kirbla, Kirbla khk., Läänemaa 2 ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen). Tõenäolised kordusvaatlused
03.04.2000 Kelu, Kirbla khk., Läänemaa ad. (Sampsä Cairenius, Mika Bruun, Jyri Heino) ja **18.04.2000** Kloostri (Jyrki Erikäinen, Petri Erikäinen).
18.04.2000 Meelva, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (Jyrki Erikäinen).
18.04.2000 Haeska ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
25.04.2000 Leediküla, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 2 ad., tõenäoliselt üks neist ka **18.-20.04.2000** Koela, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Ivar Ojaste) (Foto).
29.03.2001 Audru polder 2 is. (Peeter Raja).
21.04.2001 Väike-Rõude, Martna khk., Läänemaa 2 ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).

Väike-laukhani *Anser erythropus* (1977-1997)

14.-15.05.1985 Kaevatsi laid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Aivar Leito).
29.04.-04.05.1986 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Aivar Leito).
11.05.1988 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (Valdur Paakspuu).
11.05.1988 Keemu, Karuse khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu).
14.-15.04.1990 Penijõe läh., Lihula/Kirbla khk., Läänemaa 4 is. (Valdur Paakspuu, Triin Paakspuu).
21.04.1990 Kloostri, Kirbla khk., Läänemaa 2 is. (Valdur Paakspuu).
28.04.1990 Liustemäe, Karuse khk., Läänemaa ad. (Aivar Leito).
17.-21.09.1990 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Einar Tammur, Urmas Sellis, Aivar Leito, Andres Kietzer).
16.05.1996 Karala, Kihelkonna khk., Saaremaa ad. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
23.05.1996 Osmussaar, Noarootsi khk., Läänemaa (Mauri Leivo).
21.04.1997 Haeska, Martna khk., Läänemaa 2 is. (Mauri Leivo).
20.05.1997 Toomalõuka, Anseküla khk., Saaremaa (Leho Luigujõe, Rein Kuresoo jt.).
24.05.1997 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
11.10.1997 Tali-Kaunsaare, Saarde khk., Pärnumaa 44 is. (Enn Vilbaste, Kaja Kübar). Võimalik, et osa neist ka
12.10.1997 Pihke, Saarde khk., Pärnumaa 9 is. (Enn Vilbaste, Kaja Kübar, Aivar Sakala).

Kanada lagle *Branta canadensis* (kuni 1990)

15. ja 20.05. vahel 1968 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Rein Maran).
08.09.1968 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Joann Kallas).
13.04.1970 Maidla, Hageri khk., Harjumaa 5a. (Harri Põldsam).
Kevad 1970 Vilsandi 7 is. (Leo Aumees).
23.04.1976 Haapsalu, Läänemaa (Tenno Sillaste).
16.02.1977 Kose-Uuemõisa – Saula vahel, Kose khk., Harjumaa (Enno Koik).
08.05.1980 Saastna, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (Rein Maran, Vallo Kepp).
17.04.1981 Vaiste, Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. (Muza Soomre).
Keskpaik 04.1981 Tsooru, Rõuge khk., Võrumaa 2a. isend püütud ja viidud Vana-Antsla paisjärvele (Leili Kuppar), kus peatus vähemalt kuni **25.05.1981** (Olav Renno). Sama isend ilmus **01.06.1981** Kuigatsi järvele, Sangaste khk., Tartumaa = Valga mk. (Reet Mölder), kust **13.11.1981** püüti ja viidi Tallinna loomaaeda.
03.05.1981 Veskijärv, Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Tiit Randla, Fred Jüssi).
14.05.1981 Puise Paljarahu, Ridala khk., Läänemaa (Vilju Lilleleht).
Lõpp 09.1981 Emmaste, Emmaste khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2a. (P.Püvi).
00.09.1983 Iisaku-Jõuga, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ca 12 is. (Voldemar Namsing).
Keskpaik 01.1984 Mustaru, Vändra khk., Pärnumaa 2a. (O.Jaaniste).
17.01.-09.02.1984 Kasispea ja Vihasoo vahel, Kuusalu khk., Harjumaa 11 is. (Olav Renno, A.Kaasik).
28.01.-14.02.1984 Tamula järv, Võru, Võrumaa 10 2a. (Eduard Rikand, Viljard Tuisk, Aivar Leito).
21.04.1984 Muraja poolsaar, Põide khk., Saaremaa (Olav Renno). Tõenäoliselt sama isend **21.05.1984** Luhina poolsaar, Põide khk., Saaremaa (Vilju Lilleleht) ja **22.05.1984** Udriku laid, Põide khk., Saaremaa (Olav Renno).
20.05.1984 Taali, Tori khk., Pärnumaa (Heinrich Mitt).
04.10.1984 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Aivo Klein, Mati Kose, Riho Lilleleht).
30.05.1985 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Mati Kose).
03.05.1986 Kalarahu, Kihelkonna khk., Saaremaa (Arvo Kullapere).
18.01.1987 Moe, Ambla khk., Järvamaa = Lääne-Viru mk. 2 is. (Vallo Volke, Veljo Volke).

30.03.1987 Kopli laht, Tallinn, Harjumaa (N.P.Nadonenko, Jelena J.Jefimova, Aleksandr Luzan). Tõenäoliselt sama isend **08.05.1987** Väike-Õismäe, Tallinn, Harjumaa (I.Lakspere), kust püütud ja viidud Tallinna loomaaeda.
05.-06.04.1987 Laimjalast 3 km NE, Põide khk., Saaremaa 2 is. (Enn Soom).
23.04.1987 Jõesuu, Rannu khk., Tartumaa (Vilju Lilleleht, Andres Kuresoo, Tiit Randla, Risto Väisänen, Olavi Hilden, Pertti Koskimies, Pertti Saurola jt.).
21.10.-05.11.1987 Sõrve saar, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
06.01.1988 Vilusi, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. 17 is. (Martin Tamm).
13.01.1988 Sääre, Jämaja khk., Saaremaa 16 is. (Eerik Leibak).
25.03.1988 Koorküla Piirijärv, Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. 2 is. (Rein Mikk, Enn Inno).
27.03.1988 Kuremaa järv, Palamuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Aavo Noormägi).
12.04.1988 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Mati Kose).
12.04.1988 Tammura, Tori khk., Pärnumaa (Raivo Endrekson, Janek Eltermaa).
19.05.1988 Metsküla, Karuse khk., Läänemaa (Tõnis Ulm). Tõenäoliselt sama isend **24.05.1988** Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu).
00.05.1988 Tihu järv, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Tiit Leito).
06.10.1988 Rame (Koor), Hanila khk., Läänemaa (Jüri Keskspaik).
11.06.1989 Põhja-Uhtju saar, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Vilju Lilleleht, Olav Renno, Andres Kuresoo, Rein Kuresoo).
03.11.1989 Sõrve saar (Eerik Leibak).
30.07.-14.08.1990 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 3 is. (Mati Kose, Enno Tšetšin).
23.09.1990 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa 4 is. (Valdur Paakspuu, Triin Paakspuu).
02.10.1990 Sõrve saar 2 is. (Eerik Leibak).
29.10.1990 Sõrve saar (Eerik Leibak).

Valgepõsk-lagle *Branta leucopsis* pesitsemine (kuni 1990)

1981 Papilaid, Hanila khk., Läänemaa 1 pesa (Taivo Kastepõld, Nevi Rahnik).
1982 Papilaid 1 pesa (Valdur Paakspuu jt.).
1983 Paelaid, Põide khk., Saaremaa 1 pesa (Võida Lodi).
1983 Papilaid 1 pesa (Valdur Paakspuu).
1984 Paelaid 1 pesa (Vilju Lilleleht).
1984 Papilaid 2 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1985 Papilaid 2 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1985 Telve, Kihelkonna khk., Saaremaa 1 pesakond (Arvo Kullapere).
1986 Papilaid 9 pesa (8-9 paari) (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1987 Papilaid 8 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1987 Anemaa, Ridala khk., Läänemaa 2 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1988 Anemaa 1 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1988 Papilaid 7 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1988 Pihlaid, Põide khk., Saaremaa 1 pesa (Aivar Leito).
1988 Telve 3 pesa (Arvo Kullapere).
1989 Anemaa 1 pesa (Valdur Paakspuu, Toomas Jüriado jt.).
1989 Naistekivi maa, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 pesa (Arvo Kullapere).
1989 Papilaid 6 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1989 Papirahu, Hanila khk., Läänemaa 2 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi jt.).
1989 Telve 4 pesa (Arvo Kullapere).
1989 Pihlaid 2 pesa (Aivar Leito).
1990 Papirahu 10 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi, Triin Paakspuu jt.).
1990 Väike-Härjamaa, Ridala khk., Läänemaa 2 pesa (Valdur Paakspuu, Eve Mägi, Triin Paakspuu jt.).
12. ja 19.05.1990 Telve 6 (7?) pesa (Arvo Kullapere, Olavi Hildén, Martti Soikkeli, Seppo Keränen, Juha Valste, Andres Jõeorg).
17.06.1990 Alumine Vaigas, Kihelkonna khk., Saaremaa 1 pesa (Arvo Kullapere jt.).
22.06.1990 Urve saar, Kihelkonna khk., Saaremaa 1 pesa (Arvo Kullapere, Tarvo Kullapere, Marko Kullapere).
1990 Naistekivi maa 1 pesa (Arvo Kullapere).
1990 Pihlaid 5 pesa (Aivar Leito).
1990 Tuumalaid, Põide khk., Saaremaa 5 pesa (Aivar Leito).

Lääne-mustlagle *Branta bernicla hrota*

14.10.1962 Viinistu, Kuusalu khk., Harjumaa (Ahto Jõgi).
24.10.1978 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa 6 is. (Hans Soots).

12.11.1978 Vilsandi (Hans Soots).
28.05.1994 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Petri Palviainen).
30.09.1994 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Harri Kontkanen, Hannu Juka).
02.10.1994 Põõsaspea neem (Mauri Leivo, Hannu Juka, Harri Kontkanen).
13.10.1995 Põõsaspea neem (Mauri Leivo, Harri Kontkanen).
31.10.1995 Põõsaspea neem (Mauri Leivo, Harri Kontkanen).
31.05.2001 Põõsaspea neem 2 is. (Sampsä Cairenius).

Punakael-lagle *Branta ruficollis* (kuni 1997)

01.-02.10.1887 Aakre, Rõngu khk., Tartumaa.
13.05.1966 Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Olav Renno).
07.10.1975 Penijõe, Lihula khk., Läänemaa 2 is. (Eve Mägi).
14.05.1977 Peedulaid, Hanila khk., Läänemaa 2 is. (Hillar Pärjasaar).
01.11.1984 Võru, Võrumaa (Viljard Tuisk).
10.05.1989 Karala, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 ad. (Arvo Kullapere, Aivar Leito).
29.04.1990 Karala 2 ad. (1 paar) (Aivar Leito).
11.05.1994 Haeska, Martna khk., Läänemaa 3 is. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen). Võimalik, et samad või osa neist ka 13.05.1994 Keemu, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Roland Sundström, Heidi Vanhanen) ja 18.05.1994 Haeska 4 is. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen).
21.04.1995 Sõrve sää, Jämaja khk., Saaremaa 1a+ (Mikko Huju, Tuomas Seimola, Jukka Hatva, Hannu Juka).
14.05.1995 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa 6 ad. (Matti Rekilä, Jan Nordblad, Harri Muukkonen).
23.04.1996 Põldeotsa (Audru polder), Audru khk., Pärnumaa 2 is. ja 25.04.1996 samas 3 is. (Hannu Juka, Mika Bruun, Jukka Hatva, Henrik Lindholm, Jan Nordblad, Asko Rokala). Võimalik, et ka 02.-03.05.1996 samas kohatud isend oli üks neist (Harri Kontkanen, Mauri Leivo).
04.05.1996 Kägiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Harri Kontkanen, Mauri Leivo).
06.05.1996 Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Harri Kontkanen, Mauri Leivo), tõenäoliselt kordusvaatlused
07.05.1996 Matsalu (Harri Kontkanen, Mauri Leivo), 16.05.1996 Matsalu 2 is. (Kaarel Kaisel, Jaan Veltman, Sampsä Cairenius jt.), 18.05.1996 Saastna-Paga, Karuse khk., Läänemaa (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi) ja 20.05.1996 Matsalu (Kaarel Kaisel).
21.05.1996 Haeska 2 is. (Kaarel Kaisel, Maire Toming).
27.04.1997 Keemu 1 is. ja 27.04.1997 Matsalu 2 is. (Jukka Riihelä, Jyri Strandberg). Tõenäoliselt kordusvaatlused
08.05.1997 Matsalu 4 ad. (Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Juhani Hannila jt.).
09.05.1997 Kelu, Kirbla khk., Läänemaa 2 is. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi), 11.05.1997 Matsalu 3 is. (Kaarel Kaisel, Pille Kaisel) ja 18.05.1997 Keemu 2 ad. (Leho Luigujõe, Rein Kuresoo jt.).
28.04.1997 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa 2 is. (Jukka Riihelä, Jyri Strandberg), tõenäoliselt samad isendid
08.05.1997 Audru polder 3 is. (Jan Nordblad, Timo Pettay, Tuomas Seimola, Tuukka Kupiainen).
09.05.1997 Lõu laht, Jämaja/Anseküla khk., Saaremaa 2 ad. (Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Juhani Hannila jt.).
14.05.1997 Põgari, Ridala khk., Läänemaa 2 is. (Kaarel Kaisel, Eve Mägi, Maire Toming).
19.05.1997 Ula-Talila, Põide khk., Saaremaa (Leho Luigujõe, Rein Kuresoo jt.).

Ameerika viupart *Anas americana*

23.04.2001 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen, Mika Bruun, Stefan Knopman) (Foto).
11.10.2005 Vaemla, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Jyrki Lausamo, Tuukka Kupiainen, Timo Pettay, Frans Silvenius) (Video).

Ameerika piilpart *Anas carolinensis*

27.04.2003 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Aivo Klein jt.).
29.05.2007 Haapsalu Tagalaht, Haapsalu linn, Läänemaa ♂ ad. (Aivar Veide) (Foto).

Punanokk-vart *Netta rufina*

1883 Põhja-Eesti.
09.06.1905 Rožitsa, Petsrimaa (Nikolai Zarudnõi).
Ca 10.04.-03.05.1953 Tuudi jõe alamjooks, Lihula/Karuse khk., Läänemaa ♂ ad. (Ferdinand Nurk).
27.06.1972 Harilau läh., Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ ad. (Mari Reitalu, Haide-Ene Rebassoo).

25.05.1990 Soitsjärvi, Äksi khk., Tartumaa ♂ (Tarmo Evestus, Eigo Hint).
23.05.1993 Haapsalu Tagalaht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂♀ (Ivar Ojaste).
25.04.1995 Vahtna, Muhu khk., Saaremaa ♂ ad. (Leho Luigujõe, Jeroen Nienhuis).
11.05.1996 Kuressaare laht, Kuressaare l., Saaremaa ♂ ad. (Matti Rekilä, Juhani Hannila, Tomi Hirvinen, Christer Nyman, Antti Tuominen jt.). Tõenäoliselt sama isend **15.05.1996** Linnulaht, Kaarma khk., Saaremaa (Kimmo Häkkinen, Vesa Häkkinen, Seppo Hjerpe).
08.05.1997 Linnulaht ♂ ad. (Matti Rekilä, Juhani Hannila, Tomi Hirvinen, Christer Nyman, Ira Teräspuro, Antti Tuominen jt.).
08.05.1997 Keemu, Karuse khk., Läänemaa ♂ ad. (Eve Mägi, Kaarel Kaisel).
09.01.1998 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♀ ad. (Tuomas Seimola, Jan Nordblad, Raimo Aaltonen, Gustaf Nordenswan).
23.04.1998 Ikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Aivo Klein).
16.05.1998 Linnulaht ♂ ad. (♀ tunnustamata) (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
24.04.1999 Saunja laht, Noarootsi/Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂♀ ad. (Ivar Ojaste).
09.05.1999 Haapsalu Eeslaht, Haapsalu l., Läänemaa ♂ ad. (Markku Halonen, Pertti Mähönen).
09.-23.04.2000 Unimäe, Kaarma khk., Saaremaa ♂ ad. (Mati Martinson, Renno Nellis, Rein Nellis, Enn Soom, Urmas Viil, Mati Kers) (Foto).
25.05.2000 Keemu ♂♀ ad. (Stefan Knopman, Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Mika Bruun).
18.08.2000 Linnulaht ♂ (Vesa Oksanen, Margus Ellermaa, Mati Kose jt.).
08.04.-02.05.2001 Unimäe ♂ ad. (Mati Martinson) (Video).
10.11.2001 Sõrve säär ♀ (Timo Pettay).
19.04.2002 Salinõmme, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Andres Miller, Rita Miller).
14.12.2002 Kadriorg, Tallinn, Harjumaa ♀ (Seppo Vuolanto).
27.-31.05.2006 Sõrve säär ♀ ad. (Lauri Mäenpää, Harri Pietarinen, Juha Saari, Petri Pietiläinen, Timo Pettay, Sampsa Cairenius, Pertti Rasp) (Video).
08.10.2006 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ (Sampsa Cairenius, Erkki Valsta).
16.09.2007 Orjaku, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ ad. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker, Alice Leetmaa) (Foto).

Valgesilm-vart *Aythya nyroca*

1893/1897 jj. Kamenka saar, Petserimaa mitmed (Nikolai Zarudnõi, Aleksei Šamardin).
1897 jj. Optjoki suue, Petserimaa mitmed (Nikolai Zarudnõi).
Lõpp 07.1907 või 1908 Kargi, Jämaja khk., Saaremaa.
23.06.1925 Linnulaht, Kaarma khk., Saaremaa (Nicolai von Transehe, Mihkel Härms).
30.04.-12.05.2002 Haapsalu Tagalaht ja Väike viik, Läänemaa ♂ ad. (Hannu Jänes, Ivar Ojaste, Matti Rekilä, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, Ira Teräspuro, Margus Ots, Uku Paal, Indrek Kalamees, Mika Bruun, Margus Ellermaa, Vesa Oksanen, M. Putkonen, Kari Haataja jt.) (Foto).
19.04.2005 Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ ad. (Tarvo Valker, Marko Valker, Aivar Veide) (Video, foto). Tõenäoliselt sama isend ka **06.-07.05.2005** Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa (Mika Bruun, Aivar Veide, Tarvo Valker) (Video, foto).

Kuningahk *Somateria spectabilis* (kuni 1997)

00.04.1904 Rohuneeme, Jõelähtme khk., Harjumaa ♂ ad.
00.02.1912 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa ♀ ad.
03.-00.05.1977 Lihula meri, Lihula khk., Läänemaa ♂♀ (Taivo Kastepõld, Ain Meriste).
30.03.1978 Vilsandi ♂ (Virve Aumees).
03.06.1978 Pedassaar, Kuusalu khk., Harjumaa ♂ (Ahto Kesamaa).
Kevad 1979 Prangli saar, Jõelähtme khk., Harjumaa ♂ (anon.).
24.09.1981 Matsalu siselaht, Kirbla khk., Läänemaa ♂ (Valdur Paakspuu).
09.-11.06.1985 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Arne Ader, Urmas Sellis, Einar Tammur).
02.06.1989 Papirahu, Hanila khk., Läänemaa ♂ 1a+ imm. (Eve Mägi, Eva Kastepõld, Taivo Kastepõld).
22.04.-09.07.1990 Puhtu ♂ (Leho Luigujõe, Arne Ader).
04.06.1991 Puhtu ♂ (Leho Luigujõe).
15.01.1992 Loode järv, Jämaja khk., Saaremaa ♀ (Raimo Pakarinen, Erik Leibak).
03.-17.05.1992 Puhtu ♂ ad. (Pekka Rusanen, Pauli Dernjatin, Markku Turtiainen). Tõenäoliselt sama isend samas
28.05.1992 (Leho Luigujõe).
10.06.1992 Vaika saarte läh., Kihelkonna khk., Saaremaa 2 ♂ (Hans Alm, Leif Christensen, Andres Kuresoo).
10.10.1992 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Olli-Pekka Pietiläinen, Mauri Leivo).
12.10.1992 Põõsaspea neem ♂ ad. (Olli-Pekka Pietiläinen, Mauri Leivo).

28.04.1993 Puhtu ♂ (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo, T.Jagger). Tõenäoliselt kordusvaatlused samas **08.-14.05.1993** ♂ ad. ja **15.05.1993** 2 ♂ ad. (Pekka Rusanen, Pauli Dernjatin, Martti Vattulainen, Lasse Lindström) ning **10.06.1993** ♂ (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo, T.Jagger).
06.05.1993 Põõsaspea neem ♂ ad. ja ♀ ad. Tõenäoliselt kordusvaatlused samas **10.05.1993** ♂ ad. ja **11.05.1993** 2 ♂ ad. (Harri Kontkanen, Mauri Leivo, Olli-Pekka Pietiläinen).
13.-17.05.1994 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Mauri Leivo, Pauli Dernjatin, Pekka Rusanen). Tõenäoliselt kordusvaatlused samas **14.-15.05.1994** (Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Roland Sundström, Heidi Vanhanen) ja võimalik, et sama isend **28.05.1994** Papolaiu läh., Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Aarne Pruks, Vilju Lilleleht, Taivo Kastepõld jt.).
14.05.1994 Virtsu ♂ 2a. (Mauri Leivo, Jari Aho, Pauli Dernjatin, Pekka Rusanen).
05.10.1995 Põõsaspea neem ♂ 2a. (Jan Nordblad, Timo Pettay).
20.05.1996 Jämaja, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Petro Pynnönen, Katriina Könönen, Jonne von Hertzen).
01.06.1996 Põõsaspea neem ♀ ad. (Thomas Pless, Kenneth Pless).
09.05.1997 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Pekka Ikonen, Niila Valle, Dan Sävel).

Prillvaeras *Melanitta perspicillata*

07.06.1971 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Joann Kallas).
08.05.1999 Kuivastu, Muhu khk., Saaremaa ♂ ad. (Janne Bruun).
24.05.1999 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Olof Armini jt.).

Punakurk-kaur *Gavia stellata* pesitsusaegsed teated

28.07.1911 Kurna Väikejärv, Jüri khk., Harjumaa ♂♀.
28.05.1941 Kivijärve raba, Kuusalu khk., Harjumaa (August Mank, Nigul Juhtund).
19.-21.05.1947 Pakasjärve raba, Ambla khk., Järvamaa pesa 2 munaga (Hillar Pärjasaar).
29.05. ja 08.08.1992 Laukasoo, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 2 is. (Ari Rajasärkkä, Marek Vahula).

Jääkaur *Gavia immer*

19.10.1884 Saaremaa.
31.12.1999 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Lauri Mäenpää, Karno Mikkola, Matti Rekilä, Ira Teräspuro).
17.05.2000 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2a. (Jan Nordblad, Lauri Mäenpää).
20.10.2000 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
31.10.2001 Loode, Jämaja khk., Saaremaa (Timo Pettay, Lauri Mäenpää).
06.12.2001 Loode ad. (Gustaf Nordenswan, Risto Lammin-Soila, Tuukka Kupiainen).
11.05.2002 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa 1a+ (Markku Halonen, Pertti Mähönen).

Tundrakaur *Gavia adamsii*

10.10.1992 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Olli-Pekka Pietiläinen, Mauri Leivo).
12.05.1994 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa 2 ad. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen jt.).
13.05.1994 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 3 ad. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen jt.).
14.05.1994 Ristna ad. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen, Jari Aho).
13.05.1996 Põõsaspea neem 2a. (Olof Armini).
18.05.1996 Põõsaspea neem ad. (Olof Armini).
19.05.1996 Virtsu 3a. (Sampsä Cairenius, Hannu Koskinen).
27.05.1996 Põõsaspea neem 2a. (Thomas Pless, Kenneth Pless).
09.10.1996 Põõsaspea neem ad. (Jan Nordblad, Timo Pettay).
19.10.1997 Pakri neem, Harju-Madise khk., Harjumaa juv. (Tuukka Kupiainen, Jyrki Lausamo).
26.10.1997 Pakri neem ad. (Gustaf Nordenswan, Matti Rekilä, Jan Nordblad, Ira Teräspuro).
17.05.1999 Põõsaspea neem ad. (Olof Armini).
18.05.1999 Põõsaspea neem 2a. (Olof Armini).
26.03.2000 Undva, Kihelkonna khk., Saaremaa 1a+ (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
17.05.2000 Ristna ad. (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad).
20.10.2000 Põõsaspea neem ad. ja 2 is. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
28.04.2001 Ristna 2 ad. (Matti Rekilä, Ira Teräspuro).
14.09.2001 Soome laht Naissaarest kirdes, Harjumaa ad. (Sampsä Cairenius).

18.10.2001 Põõsaspea neem 1a. ja ad. (Markku O.Saarinen, Pekka Komi).
04.11.2001 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Timo Pettay).
27.03.2002 Loode, Jämaja khk., Saaremaa (Lauri Mäenpää).
07.04.2002 Osmussaar, Noarootsi khk., Läänemaa (Ivar Ojaste).
11.04.2002 Ninase – Tagaranna, Mustjala khk., Saaremaa 2a. (Juha Niemi, Kimmo Nuotio, Markku Saiha, Esko Railo) (Foto).
22.05.2002 Põõsaspea neem ad. ja 1a+ (Margus Ots, Uku Paal, Olof Armini).
25.04.2003 Põõsaspea neem ad. (Hannes Pehlak).
29.04.2003 Dirhami, Noarootsi khk., Läänemaa 2a. (Jukka Hatva, Mika Bruun, Antero Topp) (Foto).
27.05.2003 Ristna 2a. (Mattias Ullman, Magnus Ullman).
17.08.2003 Põõsaspea neem 3a. (Teemu Lehtiniemi, Lauri Hänninen, Margus Ellermaa).
30.04.2004 Põõsaspea neem ad. (Uku Paal).
21.05.2004 Ristna ad. (Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, Timo Nuoranen, Jussi Vakkala).
07.09.2004 Põõsaspea neem (Timo Pettay, Hannu Juka).
25.09.2004 Põõsaspea neem 1a. (Asko Suoranta).
29.04.2005 Puise, Ridala khk., Läänemaa ad. (Uku Paal, Gerard Gorman jt.) (Foto).
07.05.2006 Põõsaspea neem ad. (Timo Luhtala) (Foto).
09.05.2006 Ristna 4 ad. (Sampsä Cairenius, Jukka Hauru, Jyrki Lausamo, Harri Pietarinen).
10.05.2006 Ristna ad. (Sampsä Cairenius, Jukka Hauru, Jyrki Lausamo, Harri Pietarinen).
02.10.2006 Põõsaspea neem (Asko Suoranta, Esko Gustaffson, Veijo Peltola).
13.02.2007 Uudepanga laht, Kihelkonna khk., Saaremaa (Pekka Rusanen, Matti Rekilä, Timo Asanti, Ivar Ojaste, Andres Kalamees, Leho Luigujõe, Hannes Pehlak) (Foto).

Tundrakaur / jääkaur *Gavia adamsii / immer*

Algus 05.1874 Prangli saare lähedal, Jõelähtme khk., Harjumaa 2 is. (Valerian Russow).
18.10.1962 Viinistu ja Mohni saare vahel, Kuusalu khk., Harjumaa juv. (Ahto Jõgi).
13.05.1994 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Pauli Dernjatin, Mauri Leivo, Pekka Rusanen jt.).
01.06.1996 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 2a. (Thomas Pless).
16.05.1998 Tallinna laht, Naissaare lähedal, Harjumaa ad. (Sampsä Cairenius, Matti Rekilä, Ira Teräspuro).
20.12.1998 Põõsaspea neem (Ivar Ojaste, Tiit Randra).
03.06.2002 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa 2a. (Juha Saari, Lauri Mäenpää, Petri Pietiläinen).
25.05.2004 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Timo Nuoranen).
23.04.2007 Ristnast 20 km N, Läänemeri ad. (Mati Martinson).

Mustkael-pütt *Podiceps nigricollis*

Suvi 1931 Linnulaht, Kaarma khk., Saaremaa mitu ♂♀ (Mihkel Härms).
15.-21.06.1941 Väike-Tulpe saar, Püha khk., Saaremaa pesa, 1 pull ja 2 ad. (Ilmar Jõgi).
10.05.1942 Ülemiste järv, Tallinn, Harjumaa ♂♀ (Kuno Thomasson).
24.05.1944 Limujärv, Jüri khk., Harjumaa 3 is. (Mait Zastrov).
24.05.-00.07.1976 Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa kuni 3 ♂♀ (Heinrich Veromann, Riho Kõiveer, Agu Leivits).
00.06.-11.07.1976 Kaarma, Väike-Maarja khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 2 ♂♀ ja 2 pesakonda (sh. 1 pesa) (Kaupo Kure, Endel Klaus, Heinrich Veromann, Olav Renno).
29.06.1976 Piiri-Tõramaa, Kõpu khk., Viljandimaa (Riho Kõiveer).
02.05.-00.06.1980 Penijõe ja Kloostri vahel, Kirbla khk., Läänemaa ♂♀ (Ruudi Sülla, Ain Meriste, Arvo Liiv, Valdur Paakspuu). Tõenäoliselt samad linnud **22.10.1980** Penijõe alamjooks, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa 2 is. (Taivo Kastepõld).
01.07.1980 Holsta ja Halla lähedal, Rõuge khk., Võrumaa 1-2 is. (Oivo Rahu-soo).
26.06.1983 Soitsjärv 2 ♂♀ ja 2 pesakonda (Ilse ja Lemming Rootsmäe).
05.-18.05.1992 Ropka luht, Kambja khk., Tartumaa 2 is. (Vilju Lilleleht, Leho Luigujõe, Andres Kuresoo, Margus Ots).
23.05.1999 Tooste, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 2 ad. (Aivar Leito) (Foto).
26.-29.04.2004 Aardla järv, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ad. (Pekka Komi, P.Lehto, Margus Ots, Uku Paal, Riho Marja).
07.-27.08.2007 Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Aivar Veide, Tarvo Valker, Sander Sirelbu jpt) (Foto, video).

Atlantise tormilind *Calonectris diomedea*

16.08.2003 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Tuomas Seimola, Petteri Lehikoinen, Jukka Hatva, Mikko Huju, Pasi Pirinen, Jan Nordblad, Matti Rekilä, Lauri Mäenpää, Jyrki Lausamo, Margus Ots, Uku Paal, Aivo Klein, Mati Kose, Riho Marja).

Baleaari tormilind *Puffinus mauretanicus*

Lõpp 04.1984 või 1983 Tallinna Uusmadala ja Tallinna madala vahel, Harjumaa (Urmas Üllas).

Põhja-tormipääsu *Oceanodroma leucorhoa*

02.11.1983 Pärnu rand, Pärnumaa (Silvia Sirkel) (Foto).
26.11.1989 Pärnu, Pärnumaa (R.Miil).
31.01.2004 Kuressaare, Saaremaa (anon.) (Foto).
17.01.2007 Ariste laht, Anseküla khk., Saaremaa (Rein Nellis, Maarja Nõmm).

Atlandi tormipääsu / lõuna-tormipääsu *Hydrobates pelagicus / Oceanites oceanicus*

08.12.1986 Kuressaare laht, Kuressaare linn, Saaremaa (Mati Kers).

Suula *Morus bassanus*

04.10.1956 Massu, Vändra khk., Pärnumaa ♀ 1a. (Otto Mardiste).
14.05.1961 Võilaid, Muhu khk., Saaremaa (Ahto Jõgi).
23.06.1969 Tiskre, Keila khk., Harjumaa ad. (Hillar Pärjasaar).
22.08.1982 Kunda laht, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Peeter Hussar).
19.03.1990 Jämaja, Jämaja khk., Saaremaa (O.Teras, Helmut Adrat).
13.05.1999 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 4a. (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Seppo Niiranen).
03.05.2000 Osmussaar, Noarootsi khk., Läänemaa 2 is. (4a. ja 4a+) (Karno Mikkola, Mika Bruun, Lauri Mäenpää, Jan Nordblad).
20.04.2007 Kabli ja Orajõe, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Juha Saari, Petri Pietiläinen, Mati Kose, Aivo Klein) (Foto), sama lind ka **22.04.2007** Kabli (Juha Saari, Petri Pietiläinen) (Foto)

Väikehüüp *Ixobrychus minutus*

Keskpaik 05.1896 Suurlaht Nasva läh., Kaarma khk., Saaremaa ♂ ad. (Schmiedel).
02.08.1936 Ubja, Rakvere khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. juv. (v.Baer).
04.08.1936 Kunda laht, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. juv. (A.Eenmaa).
29.08.-30.09.1951 Alatskivi, Kodavere khk., Tartumaa 1-2 ad. ja pesakond (Richard Koger).
Keskpaik 08.1952 Võhandu jõe suue, Võru-/Petserimaa 2 is. (Ado Haare).
Lõpp 08.1953 Kloostri meri, Kirbla khk., Läänemaa (Ferdinand Nurk).
05.07.-04.09.1955 Elistvere järv, Maarja-Magdaleena khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ♂ ad. (Ruth Ling, Rudolf Liblik).
Algus 06.-lõpp 07.1957 Elistvere järv ♂ ad. ja pesa (5 pull.) (Rudolf Liblik).
13.08.1959 Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa (Ruth Ling).
11.08.1963 Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa ♂♀ (M.Bulak).
23.-24.08.1963 Vana-Akali jõe suue, Võnnu khk., Tartumaa (Ülo Peedosaar).
27.06.1972 Kasari jõe alamjooks, Lihula/Kirbla khk., Läänemaa ♂ (Taivo Kastepõld).
12.06.1992 Kasari jõe suue, Kirbla khk., Läänemaa (Alar Broberg).

Ööhaigur *Nycticorax nycticorax*

30.05.-00.06.1973 Penijõe suue, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa ad. (Valdur Paakspuu).
12.06.2000 Penijõe suudmeala, Kirbla khk., Läänemaa subad. (Kaarel Kaisel, Maire Toming, Eve Mägi).

Siidhaigur *Egretta garzetta*

08.-12.11.2005 Orjaku, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Peeter Arumäe, Merle Kääri, Fred Jüssi, Tiit Leito, Maie Vikerpuu, Uku Paal, Riho Marja jt.) (Foto).

19.05.2007 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ad. (Uku Paal, Riho Marja, Priit Voolaid, Hannes Margusson, Reimo Rander jpt) (Foto).

Hõbehaigur *Egretta alba*

Lõpp 08.1914 Tulpe saar, Püha khk., Saaremaa mitmel korral (Baron Otto v. Buxhoeveden).

08.05.1975 Võõpsu luht, Petserimaa = Põlva mk. (Andres Kuresoo).

09.09.1980 Haeska, Martna khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu, Taivo Kastepõld). Tõenäoliselt sama isend

29.09.1980 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa (Tiit ja Rein Maran, Vallo Kepp, Hillar Pärjasaar).

19.06.1983 Kiissa laht, Karuse khk., Läänemaa (Mihkel Almers) (Foto).

12.08.1988 Penijõe suue, Kirbla khk., Läänemaa 2 is. (Taivo Kastepõld, Eigo Hint).

27.04.1990 Haeska (Dick Forsman jt.). Võimalik, et sama isend **01.06.1990** Matsalu meri, Karuse khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu, Eva Kastepõld, Eve Mägi) ja **20.09.1990** Saardo, Ridala khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu).

19.08.1990 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 is. (Agu Leivits).

30.05.1992 Kasari jõe suue, Kirbla khk., Läänemaa (Eve Mägi, Taivo Kastepõld, Triin Paakspuu).

15. ja 20.08.1995 Valgerand, Audru khk., Pärnumaa (Ahti Raudberg).

20.04.1996 Kaupsi, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. 3-4 is. (Silvi Pärn, Õne Baumeister). Samas 1 is. **26.04.1996** (Silvi Pärn, Uno Pärn, Mati Pärn).

26.05.1996 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Jukka Hatva, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Mikko Huju). Tõenäoliselt sama isend **26.05.1996** Metsaküla, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Jukka Hatva, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Mikko Huju).

29.05.1996 Oessaare, Püha/Valjala khk., Saaremaa (Jukka Hatva, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Mikko Huju, Hannu Juka).

17. ja 18.09.1998 Oessaare laht, Püha/Valjala khk., Saaremaa ad (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo, Arne Ader, Kristel Ader).

08.10.1998 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Mika Bruun).

28.10.1998 Mõniste laht, Hanila khk., Läänemaa (Jüri Keskaik, Eve Mägi, Kaarel Kaisel).

05.05.1999 Kloostri, Kirbla khk., Läänemaa (Jyrki Erikäinen).

23.09.1999 Väike-Einby, Noarootsi khk., Läänemaa (Seppo Hjerpe, Kimmo Häkkinen).

31.10.1999 Sõrve sääär (Sampsu Cairenius, Mika Bruun, Timo Pettay, Aivo Klein).

12.06.2000 Kasari jõe suudmeala, Kirbla khk., Läänemaa ad. (Kaarel Kaisel, Eve Mägi, Maire Toming).

27.08.2000 Sõrve sääär (Jan Nordblad, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Aivo Klein) (Video). Võimalik, et sama isend samas **02.10.2000** (Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Juha Saari, Mika Bruun, Jyrki Lausamo, Lauri Mäenpää jt.) (Video, foto).

19.06.2001 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 ad. (Indrek Tammekänd, Mati Kose, Aivo Klein). Tõenäoliselt samad isendid samas **09.-23.09.2001** (Aivo Klein, Markku Halonen, Pertti Mähönen, Pekka Halonen) ning **29.06.2001** Pikla 2 is. (Peeter Raja, Kristo Aleksius, Ardo Lemberpuu) ja **01.-11.09.2001** Pikla 2 ad. (Margus Ellermaa, Mati Kose, Maarika Kose, Andres Kalamees, Leho Luigujõe, Jaanus Elts, Markku Halonen, Pertti Mähönen, Pekka Halonen).

08.09.2001 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa (Markku Halonen, Pertti Mähönen).

25.09.2001 Vergi, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Peeter Hussar, Olli Salo, Juha Auvinen jt.) (Foto).

21.04.2002 Pikla ad. (Petteri Lehikoinen, Vilppu Välimäki). Tõenäoliselt sama isend ka **24.04.2002** Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Pekka Lehto, Pekka Komi, Timo Pettay) ja **01.05.2002** Kabli (Lauri Mäenpää, Mika Bruun).

01.09.2002 Riimi laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 3 is. (Ivar Ojaste) (Foto). Samad isendid samas **02.09.2002** 3 ad. (Ivar Ojaste, Margus Ots, Tarvo Valker, Valeri Štšerbatõh), **03.09.2002** 1 is. (Ivar Ojaste, Uudo Timm),

06.09.2002 1 is. (Ivar Ojaste), **09.09.2002** 2 is. (Ivar Ojaste, Aime Soovik), **13.09.2002** 4 is. (Ivar Ojaste) (Foto),

16.09.2002 4 is. (Ivar Ojaste, Aime Soovik), **22.09.2002** 4 is. (Hannes Pehlak, Kadri Tüür) ja **24.09.2002** 2 is. (Sture Traneving, Britt Traneving, Ivar Ojaste). Tõenäoliselt üks nendest ka **07.09.2002** Haapsalu Tagalaht, Noarootsi khk., Läänemaa (Tarvo Valker, Marko Valker, Aivar Veide) ja **14.09.2002** Haapsalu Tagalaht (Ivar Ojaste, Tarvo Valker, Marko Valker).

19. ja 21.05.2003 Tamula järv, Rõuge khk., Võrumaa ad. (Uku Paal, Margus Muts).

22.05.2003 Veskijärv, Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Mattias Ullman, Magnus Ullman).

31.07.2003 Pikla ad. (Aivo Klein). Tõenäoliselt sama isend samas ka **18.08.2003** (Jukka Harjula, Eemeli Peltonen, Lasse Peltonen) ning **19.08. ja 03.09.2003** (Aivo Klein).

15. ja 21.08.2003 Haapsalu Tagalaht (Tarvo Valker, Riho Kinks, Hannes Pehlak, Riho Marja, Aivar Veide).

20.07.-26.08.2004 Järvere, Urvaste khk., Võrumaa kuni 3 is. (Uku Paal, Urmas Sellis, Ranno Puumets, Margus Muts, Olev Merivee, Lauri Aaspõllu, Kalmer Gross jt.) (Foto).

27.08.-05.10.2004 Piirumi, Häädemeeste khk., Pärnumaa kuni 13 is. (Aivo Klein). Tõenäoliselt osa neist ka **01.08.-**

19.09.2004 Võiste kuni 7 is. (Aivo Klein), **02.08.-03.10.2004** Pikla kuni 5 is. (Aivo Klein, Ranno Puumets jt.),

13.08.-04.10.2004 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa kuni 6 is. (Aivo Klein, Uku Paal, Margus Ots, Kim

Vinari, Pertti Uusivuori, Pertti Launes jt.) (Foto), **14.08.-18.09.2004** Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa kuni 9 is. (Aivo Klein, Jaanus Jürison, Eedi Lelov, Heikki Luhamaa, Mati Kose, Jaak Tammekänd, Indrek Tammekänd, Irja Tammekänd, Kristi Põllumäe, Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Tuukka Kupiainen, J.Vakkala jt.) ja **19.09.2004** Lapanina, Häädemeeste khk., Pärnumaa 8 is. (Seppo Hjerppe, Kimmo Häkkinen, Vesa Häkkinen). Võimalik, et üks neist ka **24.04.2004** Pikla (J.Tähtinen) ning **08.05.2004** Lao ja Manilaid, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Raja). Kokku esines 2004. aastal Pärnumaal vähemalt 20 erinevat isendit (vaadeldud samaaegselt 18.09.2004 Häädemeeste-Võiste rannikul).

08.08.2004 Paljassaare ps., Tallinn, Harjumaa 2 ad. (Aarne Tuule, Eet Tuule) (Video).

13. ja 18.08.2004 Saunja, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker, Ivar Ojaste).

01.-23.09.2004 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Joosep Tuvi, Uku Paal, Riho Kinks) (Foto).

02.09.2004 Aardla polder, Kambja/Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Riho Kinks).

03.09.2004 Sõrve sääär ja Suurrahu, Jämaja khk., Saaremaa 2 is. (Gustaf Nordenswan, Harri Pietarinen, Marko Valker, Tarvo Valker, Marju Erit, Aime Soovik, Annika Liivak, Renno Nellis).

11.09.2004 Keeri, Nõo khk., Tartumaa (Riho Kinks, Priit Kolli).

18.09.2004 Tabina järv, Vastseliina khk., Võrumaa (Uku Paal, Rene Ottesson).

20.09.-06.10.2004 Haaslava, Kambja khk., Tartumaa (Uku Paal, Riho Marja, Margus Ots, Margus Harak, Renno Nellis, Hannes Pehlak).

12.10.2004 Mustvee, Torma khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Leho Luigujõe). Tõenäoliselt sama lind **17.10.2004** Omedu, Kodavere khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo jt.) ja **02.11.2004** Raja, Torma khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo).

Purpurhaigur *Ardea purpurea*

26.06.1962 Tuudi jõe suue, Lihula khk., Läänemaa (Jaan Sibul, Hans Soots, Henn Vilbaste) ja **27.06.1962** Kasari jõe alamjooks, Kirbla khk., Läänemaa 1a. (Sven Onno).

29.05.1969 Kasari jõe suue, Kirbla khk., Läänemaa imm. (Valdur Paakspuu). Tõenäoliselt sama isend **17.06.1969** Kasari jõe alamjooks, Lihula khk., Läänemaa imm. (Valdur Paakspuu).

04.06.1969 Tuudi jõe alamjooks, Karuse khk., Läänemaa ad. (Valdur Paakspuu). Tõenäoliselt sama isend **23.07.1969** Penijõe alamjooks, Lihula khk., Läänemaa ad. (Valdur Paakspuu).

Lõpp 05. ja 02.06.1970 Penijõe alamjooks, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa imm. (Valdur Paakspuu). Tõenäoliselt sama isend **20.06.1970** Tuudi jõe alamjooks, Karuse/Lihula khk., Läänemaa imm. (G.Grüner) ja **27.06.1970** Kasari jõe alamjooks, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa imm. (G.Grüner).

22.06. ja 06.07.1971 Penijõe alamjooks, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa imm. (Valdur Paakspuu). Tõenäoliselt sama isend **10.07.1971** Kasari jõe suue, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa imm. (Valdur Paakspuu).

04.06.1973 Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu).

28.08.2000 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa (Eve Mägi, Kaarel Kaisel, Maire Toming, Triin Paakspuu).

Tõmmuiibis *Plegadis falcinellus*

23.06.1978 Kaberneeme, Kuusalu khk., Harjumaa (Ahto Kesamaa).

Luitsnökk-iibis *Platalea leucorodia*

01.10.1887 Põduste jõe suue, Kaarma khk., Saaremaa 1a. (Oswald v. Gundalin).

17.08.1975 Pärnu, Pärnumaa (Peeter Raja).

12.10.1985 Kõnnu, Kuusalu khk., Harjumaa ja **13.-14.10.1985** Kolgaküla, Kuusalu, Harjumaa 1a (Meelis Allemann, Aarne Malva).

10.09.1995 Haapsalu, Läänemaa ad. (Ivar Ojaste).

17.09.1998 Assamalla, Väike-Maarja khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 1a. (Markus Vetemaa, Redik Eschbaum, Aare Verliin) (Foto).

Puna-harksaba *Milvus milvus*

1874 Audru läh., Audru khk., Pärnumaa (E.v.Middendorff).

enne 1876 Tartu läh., Tartumaa.

05.08.1884 Audru rand, Audru khk., Pärnumaa 2 is. (Baron Sass).

Ca 1890 Kavastu, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru khk.

Suvi-sügis 1898 Tulpe, Püha khk., Saaremaa (anon.).

1899 Kargi, Jämaja khk., Saaremaa (anon.).

01.07.1900 Irboska läh., Petserimaa (Nikolai Zarudnõi).
00.08.1900 Kargi (anon.).
Suvi-sügis 1901 Tulpe, Püha khk., Saaremaa (anon.).
01.08.1903 Paldiski läh., Harju-Madise khk., Harjumaa ♂ (G.Ewald).
1909 Kargi (anon.).
Suvi-sügis 1909 Tulpe (anon.).
28.05.1931 Kärevere, Äksi khk., Tartumaa (Mihkel Härms).
14.08.1933 Tali läh., Saarde khk., Pärnumaa (J.Torokoff).
suvi 1960 Lohusuu ja Mustvee vahel, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. 2 is. (Hillar Pärjasaar).
04.06.1961 Aasu (Voore), Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule, Elmo Urgard).
23.07.1966 Võrtsjärve limnoloogiajaam, Rannu khk., Tartumaa (Ülo Peedosaar).
12.10.1966 Pärnu, Pärnumaa (Tiit Lelov, Tanno Laur).
30.07.1967 Jänese sild, Äksi/Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Tiit Randla).
30.05.1970 Sõrve – Rannamõisa mets, Keila khk., Harjumaa (Hillar Pärjasaar).
26.07.1970 Võrtsjärve limnoloogiajaam (Eerik Kumari jt.).
20.08.1971 Kivioja, Maarja-Magdaleena khk., Tartumaa (Jaan Naaber).
01.05.1974 Pikasilla läh., Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. (Rein Kuresoo, Andres Kuresoo).
01.06.1975 Rumpo, Vormsi khk., Läänemaa (Tiit Randla).
30.09.1979 Pikanõmme, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
21.04.1985 Vilsandi saar, Kihelkonna khk., Saaremaa (Aivar Leito).
15.05.1987 Tartu, Tartumaa (Lembit Enok).
26.04.1991 Tõitoja, Saarde khk., Pärnumaa (Raivo Endrekson).
10.03.2002 Sõrve säär ja Sääre, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Mati Martinson, Lauri Nikkinen, Panu Kunttu, Heini Hyvärinen) (Foto).
27.04.2003 Valmaotsa, Kursi khk., Tartumaa ad. (Uku Paal, Margus Ots, Riho Marja, Hannes Böttcher).
30.05.2005 Üksnurme, Keila khk., Harjumaa ad. (Aarne Tuule, Eet Tuule).
21.04.2006 Sõrve säär (Harri Pietarinen, Mati Martinson, Pirkko Tuusa).
12.05., 17.07. ja 15.08.2006 Hübja, Kaarma khk., Saaremaa ad. (Renno Nellis, Rein Nellis, Maarja Nõmm, Veljo Volke) (Foto).
07.05.2007 Sõrve säär ad. (Harri Pietarinen, Jukka Hauru, Jukka Ojala, Mati Martinson) (Foto).
10. ja 26.05.2007 Hakjala ja Hübja, Kaarma khk., Saaremaa ad. (Mati Martinson, Rein Nellis, Kristo Lauk, Urmas Sellis) (Foto).

Raipekotkas *Neophron percnopterus*

30.06.1990 Pässaste, Halliste khk., Viljandimaa imm. (Urmas Sellis, Ell Sellis).
25.08.2007 Kaaniveski, Varbla khk., Pärnumaa ad. (Jaan Männiste, Margus Alliksaar).

Madukotkas *Circaetus gallicus* *

Enne 1875 Rapla khk., Harjumaa = Rapla mk. (H.Graf Leo Keyserling).
Enne 1875 Kuusalu khk., Harjumaa (Karl Koch).
Enne 1875 Kambja khk., Tartumaa.
Enne 1875 Otepää khk., Tartumaa = Valga mk.
04.06.1883 Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. (Leckbandt).
17.05.1885 Äksi khk., Tartumaa pesa (Gustav Weltz).
1897 Kullamaa khk., Läänemaa ♀, pesa (Georg v.Peetz).
enne 1898 Rõngu khk., Tartumaa pesa (v.Walter).
28.05.1901 Kullamaa khk., Läänemaa 1 is. ja pesa.
Hiljemalt 1904 Rõngu khk., Tartumaa pesa (v. Walter).
1905 Ambla khk., Järvamaa.
1900-ndad Vändra khk., Pärnumaa pesa (Lackschewitz).
00.09.1912 Lehtse, Ambla khk., Järvamaa.
Suvi 1916 Puhja khk., Tartumaa juv. (Hirschfeldt).
1890-1917 Eesti veel ca 20 isendit coll.
1920-ndad Saarde khk., Pärnumaa 1 is. ja pesa (H.Mängel).
1920-ndad Saarde khk., Pärnumaa (H.Mängel).
suvi 1928 Kursi khk., Tartumaa.
29.09.1928 Kavilda j., Puhja khk., Tartumaa.
Suvi 1929 Nissi khk., Harjumaa pesa (J.Väljataga).
1930 Vaivara khk., Virumaa = Ida-Viru mk.

1930 Harjumaa.
1931 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
1931 Kose v., Virumaa (J.Parts).
1931 Põhja-Eesti.
(ca 1930-) **1932** Harju-Jaani khk., Harjumaa ♀, pesa (Karl Virks).
00.08.1932 Kunda läh., Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Alfred Leckbandt).
1932 Pärnu khk., Pärnumaa.
1932 Kuusalu khk., Harjumaa.
1932 Torma khk., Tartumaa = Jõgeva mk.
1933 Mihkli khk., Pärnumaa.
(1933-) **1934** Kullamaa khk., Läänemaa pesa (Krupp, E.Kumari).
1935 Mihkli khk., Pärnumaa pesa (Andrei Lepik, K.Taros).
00.09.1935 Lintsi vahtkond, Nissi khk., Harjumaa (G.Griffel).
15.05.1936 Mihkli khk., Pärnumaa ♀, pesa 1 munaga (Andrei Lepik, K.Taros).
suvi 1936 Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. 5a.
1936 Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
1936 Rakvere (?) khk., Virumaa = Lääne-Viru mk.
1936 ja 1940 vahel Kullamaa khk., Läänemaa pesa (Andrei Lepik).
13.05.1937 Mihkli khk., Pärnumaa pesa 1 munaga (Andrei Lepik, K.Taros).
25.06.1937 Emmaste khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Mihkel Leppik).
04.07.1937 Märjamaa khk., Läänemaa = Rapla mk. (W.Thomson).
suvi 1937 Tori khk., Pärnumaa 2 ad. ja pesa.
Kevad 1938 Mihkli khk., Pärnumaa (V.Jürgis).
1939 Iisaku-Vihtse khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
01.05.1942 Mihkli khk., Pärnumaa pesa (Andrei Lepik).
07.05.1943 Mihkli khk., Pärnumaa pesa (Andrei Lepik).
10.05.1945 Mihkli khk., Pärnumaa pesa (Andrei Lepik).
1947 Mihkli khk., Pärnumaa pesa (Andrei Lepik).
00.05.1948 Kose khk., Harjumaa pesa (Hillar Pärjasaar).
12.07.1948 Lüganuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
1949 Kose khk., Harjumaa ♂♀1948.a. pesapaigal (Hillar Pärjasaar).
Suvi 1950 Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. ♂♀ (Hillar Pärjasaar).
1951 Kose khk., Harjumaa (Hillar Pärjasaar).
1951 Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ja Koeru khk., Järvamaa (L.Nõmmiksaar).
lõpp 05.1952 Kuusalu khk., Harjumaa.
24. ja 27.06.1952 Häädemeeste khk., Pärnumaa (Eerik Kumari).
09.08.1952 Krani, Järva-Madise/Ambla khk. Järvamaa (Hillar Pärjasaar).
II pool 04.1953 Tapi ja Seidla vahtkond, Kose khk., Harjumaa (Ülo Järvekülg).
25.05.1954 Torma khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Lemming Rootsmäe).
30.06.1954 Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Eerik Kumari).
05.07.1957 Tori khk., Pärnumaa ♂ (Ilmar Tilk).
21.08.1957 Tootsi läh., Tori khk., Pärnumaa ♀ ad.
03.08.1958 Kauksi, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Eerik Kumari).
28.04.1960 Võrnu-Sala vahtkond, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
28.08.1960 Varja – Aa, Lüganuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
Ca 1960 Saarde khk., Pärnumaa (V.Saar).
Ca 10.05.1961 Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
20.05.1964 Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. pesa (Hillar Pärjasaar, August Mank).
00.07.1964 Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. (Johannes Peiker).
29.04.1966 Saue ja Jõgisoo vahel, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
22.07.1966 Noarootsi khk., Läänemaa (Fred Jüssi, Tiit Randla).
00.07/08.1966 Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 2 ad. (Guido Rooden).
00.04.1967 Jänijõe vahtkond, Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. ♂♀ (Hillar Pärjasaar).
22.05.1967 Noarootsi khk., Läänemaa (Tiit Randla).
22.07.1967 Noarootsi khk., Läänemaa (Tiit Randla, Fred Jüssi).
30.05. - algus 07.1970 Keila khk., Harjumaa ♀, pesa (Hillar Pärjasaar, Jaanus Remme).
1970 Kursi khk., Tartumaa pesa (Valdor Kuiv).
29.04.1971 Äksi khk., Tartumaa 2 is. (Olav Renno).
07.05.1971 jj. Kursi khk., Tartumaa ♂♀, tühi pesa (Valdor Kuiv, Tiit Randla, Fred Jüssi).
08.05.1971 Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
09.07.1971 Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. (Evi Adder).
03.09.1971 Rahumäe, Nõmme linn, Harjumaa (Kirill Drews).
14.05.1972 Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).

18.07.1972 Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. (Evi Adder).
1972 Kursi khk., Tartumaa ♂♀ (Valdor Kuiv).
01.06.1973 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs).
31.07.1973 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs, Kirill Drevs).
09.05.1974 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs).
1974 Kursi khk., Tartumaa 2 is. (Valdor Kuiv).
09.05.1975 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs, Kirill Drevs).
1975 Kursi khk., Tartumaa 2 ad. (Valdor Kuiv).
26.09.1975 Viinistu, Kuusalu khk., Harjumaa (Aivar Leito).
05.06.1976 Tori khk., Pärnumaa (Eedi Lelov).
11.06.1976 Maarja-Magdaleena khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Tiit Randla).
1976 Kursi khk., Tartumaa ♂♀ (Valdor Kuiv).
14.08.1976 Üksnurme, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
00.06.1977 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs).
1977 Kursi khk., Tartumaa (Valdor Kuiv).
22.08.1977 Rääma raba, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
21.04.1978 Kose khk., Harjumaa (Fred Jüssi). Ilmselt sama isend **10.06.1978** Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. (Evi Adder).
22.05.1978 Keila khk., Harjumaa (Kirill Drevs).
24.10.1980 Mehikoorma läh., Röpina khk., Võrumaa = Tartu mk. ad. (M.Holst).
12.04.1981 Keila khk., Harjumaa (Kirill Drevs).
14.-15.05.1981 Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. ♂♀ (Fred Jüssi).
01.05.1982 Kuusalu khk., Harjumaa (Fred Jüssi).
20.04.1983 Roostoja, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Heino Saarela, Ene Viht jt.).
03.08.1983 Kaalepi, Järva-Madise khk., Järvamaa (Anti Õun).
16. ja 21.-24.08.1983 Kärevere sild, Äksi/Nõo khk., Tartumaa ♂♀ + 1 juv. (Aleksander Abuladze).
13.06.1985 Muhu khk., Saaremaa (Einar Tammur, Urmas Sellis).
07.06.1986 Keila khk., Harjumaa (Kirill Drevs).
07.06.1986 Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Einar Tammur, Tiit Randla, Urmas Sellis).
30.04.1987 Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. ♂♀ (Tiit Randla).
18.05.1987 Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Einar Tammur).
24.05.-11.07.1987 Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ad. (Aivar Leito, Einar Tammur, Andrus Kuus, Marek Vahula).
13.06.1987 Keila khk., Harjumaa (Tenno Drevs).
12.07.1988 Karula khk., Võrumaa = Valga mk. (Einar Tammur).
24.07.1988 Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. (Rein Mikk, Olev Merivee).
27.08.1988 Ülemiste järv, Jüri khk., Harjumaa (Tenno Drevs).
23.05.1989 Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Einar Tammur).
25.07.1990 Noarootsi khk., Läänemaa ♂♀ (Tiit Randla, Vilju Lilleleht).
20.04.1991 Martna khk., Läänemaa (Andres Kuresoo, Jüri Keskspaik).
11.05.1991 Saarde khk., Pärnumaa 2 is. (Raivo Endrekson, Ivo Rosenberg).
02.07.1991 Noarootsi khk., Läänemaa (Mart Niklus, Marek Vahula).
26.06.1991 Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Einar Tammur, Veljo Volke).
15.08.1991 Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Einar Tammur).
06.06.1992 Harju-Jaani khk., Harjumaa ad. (Aleksander Abuladze, Luule Sakkeus).
06.06.1992 Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Einar Tammur).
18.-19.07.1992 Vaivara khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 2 is. (Einar Tammur, Olev Merivee).
20.07.1992 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Olev Merivee, Kaarel Lauk).
23.07.1993 Simuna khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Einar Tammur, Olev Merivee) (Foto).
23.05.1994 Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Leho Luigujõe).
29.-30.05.1994 Karja khk., Saaremaa (Veljo Volke, Mati Martinson).
19.07.1994 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂♀ (Olev Merivee, Urmas Sellis).
30.04.1995 Tõstamaa khk., Pärnumaa (Alar Broberg).
06.05.1995 Iisaku-Vihtse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Einar Tammur, Fred Jüssi).
10.07.1995 Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Einar Tammur).
18.07.1995 Püha khk., Saaremaa (Alar Broberg).
05.05.1996 Lihula/Kirbla khk., Läänemaa (Alar Broberg).
21.09.1996 Kullamaa khk., Läänemaa (Alar Broberg).
06.-29.07.1997 Karja khk., Saaremaa (Mati Martinson) (Foto).
04.05.1998 Noarootsi khk., Läänemaa (Kimmo Häkkinen, Seppo Hjerppe).
27.05.1998 Jämaja khk., Saaremaa 2 is. (Erik Dylmer, Anne Grete Dylmer) (Foto). Tõenäoliselt sama isend samas
28.05.1998 (Juha Saari, Mervi Saari).
07.06.1998 Ridala khk., Läänemaa (Sampsä Cairenius, Minna Riikka Järvinen, Seppo Grönlund jt).

13.06.1998 Kõpu khk., Viljandimaa ad. (Stig Holmstedt).
30.07.1998 Karja khk., Saaremaa leitud värsked suled (Mati Martinson).
15.05.1999 Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Olof Armini jt).
18.06.1999 Saarde khk., Pärnumaa (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd).
21.08.1999 Harju-Risti khk., Harjumaa ♂♀ (Stefan Knopman, Sampsa Cairenius, Mika Bruun, Roland Sundström).
13.10.1999 Jämaja khk., Saaremaa 1a (Timo Pettay).
21.05.2000 Noarootsi khk., Läänemaa (Indrek Tammekänd).
05.05.2000 Harju-Risti khk., Harjumaa 2 is. (Mika Bruun, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Karno Mikkola).
Tõenäoliselt üks neist samas ka **23.05.2000** (Risto Lammin-Soila) ja **04.06.2000** (Matti Rekilä, Sampsa Cairenius jt.).
06.08.2000 Äksi khk., Tartumaa ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
07. ja 30.05.2001 Harju-Risti khk., Harjumaa (J. Valkeeniemi, Sampsa Cairenius).
26.05.2001 Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Indrek Tammekänd, Tiit Randla, Agu Leivits, Enn Vilbaste, Adrian Gerloffilt, Tobias Dragonilt).
10.06.2001 Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Eedi Lelov).
23.07.2001 Hanila khk., Läänemaa = Pärnu mk. (Eerik Leibak).
10.09.2001 Ridala khk., Läänemaa (Markku Halonen, Pertti Mähönen).
10.05.2002 Petserimaa = Põlva mk. (Ira Teräspuro, Jan Nordblad, Tom Nordblad, Matti Rekilä, Ari Veijalainen).
04.-19.05.2002 Harju-Risti khk., Harjumaa ad. (Mika Bruun, Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Kari Haataja, Indrek Ots, Margus Ots jt.).
12.05.2002 Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Kristo Lauk, Joosep Tuvi, Riho Männik).
18.05.2002 Saarde khk., Pärnumaa ad. (Margus Ots).
24.07.2002 Türi khk., Järvamaa = Rapla mk. (Rein Nellis, Renno Nellis, Maarja Nõmm).
30.04.2003 Harju-Risti khk., Harjumaa 2 ad. (Jukka Hatva, Mika Bruun) (Foto). Tõenäoliselt üks neist samas ka **10.05.2003** (Annika Forsten) ja **15.05.2003** (Paul Mollatt, Pentti Ranta).
08.-09.05.2003 Jämaja khk., Saaremaa 2a+ (Harri Pietarinen, Juha Saari) (Foto).
28.06.2003 Kuusalu khk., Harjumaa (Ingrid Rootsi, Raili Murulaid, Indrek Murulaid, Eve Murulaid, Ene Murulaid).
18.07.2003 Keila khk., Harjumaa (Aarne Tuule, Eet Tuule).
30.04.-16.05.2004 Harju-Risti khk., Harjumaa (Uku Paal, Jyrki Lausamo, Ira Teräspuro, Matti Rekilä, Timo Böhme, M. Pöyhönen) (Foto).
14.04.2005 Helme khk., Valgamaa ad. (Olev Merivee).
28.04.2005 Harju-Risti khk., Harjumaa (Uku Paal, Gerard Gorman jt.).
14.07.2005 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Riho Männik, Joosep Tuvi) (Foto).
04.05.2006 Torma khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ad. (Kristo Lauk).
08.-18.08.2006 Peetri khk., Järvamaa (Rein Nellis, Maarja Nõmm, Eedi Lelov, Heikki Luhamaa, Ranno Puumets, Jaanus Jürisson) (Foto).

* kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti.

Stepi-loorkull *Circus macrourus*

1895 Öisu, Paistu khk., Viljandimaa (anon.).
sügis 1895 Soontaga metskond, Rõngu khk., Tartumaa (anon.).
18.08.1901 Meeksi, Räpina khk., Võrumaa = Tartu mk. 2 is. (A.v.Walter).
1901 Tallinn, Harjumaa >1 is. (Ernst v. Middendorff).
01.-02.10.1901 Meeksi, Räpina khk., Võrumaa = Tartu mk. 3 juv. + 2 is. (anon.).
1901/1902 Tähtvere/Kärevere/Laeva, Äksi/Kursi khk., Tartumaa (anon.).
1911 Põhja-Eesti ♀ (anon.).
00.07.1931 Piirissaar, Võnnu khk., Tartumaa ♀ 1a. (anon.).
09.08.1932 Nurme soo, Anseküla khk., Saaremaa ♂ juv. (L.Meder).
20.08.1939 Tartumaa ♂ 1a. (M.Kärk).
14.05.1994 Avaste, Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. ♂ ad. (Lasse Lindström, Hannu Juka, Timo Lehesvirta).
11.08.1994 Tagavere, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ ad. (Ivar Ojaste). Tõenäoliselt sama isend **14.08.1994** Vidruka, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Ivar Ojaste, Hille Tammela) ja **24.08.1994** Uugla, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Ivar Ojaste).
03.05.1996 Pikla nina, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♀ 3a (?) (Harri Kontkanen, Mauri Leivo).
11.08.1996 Liu, Tõstamaa khk., Pärnumaa 1a. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Matti Rekilä) (Foto).
28.04.1999 Puise, Ridala khk., Läänemaa ♀ (Pekka Komi, Markku O. Saarinen).
03.05.1999 Langerma, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa ♂ ad. (Eedi Lelov).
04.05.1999 Kudani, Noarootsi khk., Läänemaa 2a (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete).
15.05.1999 Sutlepa, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ 3a (Olof Armini).
23.07.2001 Vihterpalu, Harju-Risti khk., Harjumaa ♀ 2a. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen)

17.09.2001 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Timo Pettay).
25.06.2002 Räägu, Pärnu khk., Pärnumaa ♂ ad. (Indrek Tammekänd).
28.08.2002 Sõrve säär ja Suurrahu ♂ ad. (Ira Teräspuro, Sampsä Cairenius, Matti Rekilä, Juha Saari).
24.08.2003 Sõrve säär 1a. (Margus Ellermaa, Juha Saari) (Foto).
09.05.2004 Laiküla, Martna khk., Läänemaa ♂ ad. (Margus Ellermaa, Vesa Oksanen).
24.09.2004 Sõrve säär 1a. (Georg Juen, Jan Nordblad).
29.09.2004 Sõrve säär 1a. (Uku Paal, Jukka Hatva, Gustaf Nordenswan, Harri Pietarinen, Mati Martinsosn jt.) (Foto).
03.10.2004 Sõrve säär 1a. (Uku Paal, Jukka Hatva, Jyrki Lausamo, Harri Pietarinen, Mati Martinsosn, Tuukka Kupiainen) (Foto).
25.08.2005 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Indrek Tammekänd).
01.10.2005 Laadla, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Margus Ots).
21.04.2006 Valmaotsa, Kursi khk., Tartumaa ♀ ad. (Uku Paal) (Foto).
24.04.2006 Vara, Maarja-Magdaleena khk., Tartumaa ♂ ad. (Juha Lehtinen, Heikki Parviainen) (Foto).
07.04.2007 Lautna, Kirbla khk., Läänemaa ♂ ad. (Yrjö Olkkonen, Pekka Olkkonen).
06.06.2007 Sõrve säär ♂ ad. (Juha Saari, Kauri Mikkola).

Suur-konnakotkas *Aquila clanga* (kuni 2000) *

Suvi 1911 Essu läh., Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♀ (R.Ungern-Sternberg).
10.07.1916 Põhja-Eesti imm. (Herbert Hunnius).
00.06.1926 Järvselja, Võnnu khk., Tartumaa ad. (E.Kolga).
19.09.1949 Lagina jõe suue, Kodavere/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♀ juv.? (E.Viluver).
20.09.1949 Reku, Puhja khk., Tartumaa ♂ (Reinhold Kverfeld).
17.08.1952 Ahja jõe suue, Võnnu khk., Tartumaa ♀ imm. (E.Närep).
01.08.1953 Pedja jõe suue, Puhja khk., Tartumaa (Gunnar Sillard).
19.08.1986 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa imm. (Mati Kose).
30.04.-11.07.1987 Äksi khk., Tartumaa ♂♀, pesa (Lembit Enok, Einar Tammur).
24.05.1988 Äksi khk., Tartumaa ad., ebaõnnestunud pesitsemine (Einar Tammur).
24.07.1988 Kursi khk., Tartumaa ad., pesa pojaga (Einar Tammur).
31.07.-08.08.1988 Äksi khk., Tartumaa tõenäoline segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*), pesa ja 2 hübriidset pull. (Einar Tammur).
08.05.1989 Äksi khk., Tartumaa ad. (Veljo Volke).
08.05.1991 Äksi khk., Tartumaa ♂ ad. (Veljo Volke).
11.04.1993 Puhja khk., Tartumaa ad. (Asko Lõhmus).
20.-22.05.1993 Karuse khk., Läänemaa ad. (Thomas Pless, Lena Pless).
14.05., 15.06., 06.07. ja 14.08.1993 Kursi khk., Tartumaa ♂♀ pesapaigal (Asko Lõhmus).
28.09.1993 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1-2a. (Alar Broberg).
02.06.1994 Puhja khk., Tartumaa ad. (Ülo Väli).
21.06.1994 Kursi khk., Tartumaa ad., pull. (Asko Lõhmus).
29.06.1994 Äksi khk., Tartumaa ad. (Reimo Rander, Anti Rander).
07.10.1994 Martna khk., Läänemaa subad. (Sampsä Cairenius, Minna Riikka Järvinen, Kari Engelbarth, Liisa Sarakontu, Biti Ojala, Markku Ojala).
15.04.1995 Puhja khk., Tartumaa ad. (Arne Laansalu).
23.04.1995 Äksi khk., Tartumaa ad. (Arne Laansalu, Ailar Uffert).
31.07. ja 01.08.1995 Kursi khk., Tartumaa 1 pojaga pesa (Asko Lõhmus, Arne Laansalu, Ülo Väli, Piret Lõhmus, Urmas Sellis).
08.05.1996 Saarde khk., Pärnumaa imm. (Walther Thiede, Aivo Klein, Enn Vilbaste).
08.05.1996 Kullamaa/Martna khk., Läänemaa ad. (Alar Broberg).
18.05., 18.07. ja 29.07.1996 Kursi khk., Tartumaa 2 ad., pull pesas (Asko Lõhmus, Urmas Sellis, Vallo Volke, Ülo Väli). Tõenäoliselt sama paari ad. **05.06.1996** Kursi khk., Tartumaa (Asko Lõhmus).
10.07.1996 Puhja khk., Tartumaa (Ülo Väli).
14.07.1996 Puhja khk., Tartumaa (Ülo Väli). Tõenäoliselt sama isend **25. ja 29.07.1996** Puhja khk., Tartumaa segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja hübriidse pojaga pesa (Ülo Väli, Marge Kärner, Asko Lõhmus, Urmas Sellis, Vallo Volke).
03.04.-17.08.1997 Kursi khk., Tartumaa 2 ad., pull. pesas (Asko Lõhmus, Ülo Väli, Einar Tammur, Lauri Lutsar, Rein Nellis, Henn Pärnamets).
03.04.-27.07.1997 Puhja khk., Tartumaa ♀, segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja hübriidne poeg pesas (Asko Lõhmus, Ülo Väli, Urmas Sellis).
01.05.-28.08.1997 Puhja khk., Tartumaa 2 ad., pull. pesas (Asko Lõhmus, Ülo Väli, Rein Maran, Urmas Sellis).
03.05.1997 Äksi khk., Tartumaa ♂, tõenäoline segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) (Ülo Väli). Tõenäoliselt sama is. **05.06.1997** Äksi khk., Tartumaa (Asko Lõhmus).

18.07.1997 Kullamaa khk., Läänemaa ♂♀ (Veljo Volke, Mati Martinson).
07., 08. ja 15.08.1997 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂♀ (Rein Nellis, Henn Pärnamets, Urmas Sellis).
14.04. ja 04.07.1998 Puhja khk., Tartumaa ad. ja pesa, ebaõnnestunud pesitsemine (Ülo Väli, Elo Maandi, Marge Kärner, Arne Laansalu).
14.04.-25.08.1998 Puhja khk., Tartumaa 2 ad. ja pesa, ebaõnnestunud pesitsemine (Ülo Väli, Elo Maandi).
24.04.-21.08.1998 Äksi khk., Tartumaa ad., tõenäoline segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja pesa, ebaõnnestunud pesitsemine (Ülo Väli, Asko Lõhmus).
25.04.-28.07.1998 Kursi khk., Tartumaa ad. ja pesa, ebaõnnestunud pesitsemine (Asko Lõhmus, Anti Rander, Ülo Väli).
06.06.1998 Põide khk., Saaremaa subad. (Sampsä Cairenius, Minna Riikka Järvinen, Seppo Löfgren jt.).
09.07.1998 Äksi khk., Tartumaa ad. ja pesa (Asko Lõhmus, Ülo Väli).
08.04.-25.07.1999 Äksi khk., Tartumaa ♂ ad., tõenäoline segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja pesa, ebaõnnestunud pesitsemine (Asko Lõhmus, Ülo Väli, Einar Tammur).
13.04.-08.09.1999 Puhja khk., Tartumaa 2 ad., pull. pesas (Ülo Väli, Asko Lõhmus, Gunnar Sein, Urmas Sellis).
22.04.-20.07.1999 Puhja khk., Tartumaa ♀ ad., segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja hübriidne poeg pesas (Ülo Väli, Asko Lõhmus).
14.05.1999 Lihula/Kirbla khk., Läänemaa (Olof Armini jt.).
22.06.-25.07.1999 Kursi khk., Tartumaa ad., pull. pesas (Asko Lõhmus, Ülo Väli).
19.06.-26.07.1999 Kursi khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ♀ ad., segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja hübriidne poeg pesas (Henn Pärnamets, Ülo Väli, Asko Lõhmus, Ville Sarap).
25. ja 26.09.1999 Jämaja khk., Saaremaa 2-3a. (Timo Pettay, Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Harri Pietarinen, Petri Pietiläinen, Juha Saari, Gustav Nordenswan).
04.04.-23.07.2000 Puhja khk., Tartumaa ♀ ad., segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*) ja hübriidne poeg pesas (Ülo Väli, Asko Lõhmus, Pauli Saag, Ville Sarap).
13.04.-27.07.2000 Äksi khk., Tartumaa ♂ ad., tõenäoline segapaar väike-konnakotkaga (*Aquila pomarina*), hübriidne poeg pesas (Ülo Väli, Asko Lõhmus, Pauli Saag).
19.07.2000 Kursi khk., Tartumaa pull. pesas (Asko Lõhmus, Pauli Saag, Ülo Väli).
10.05.-10.08.2000 Puhja khk., Tartumaa 2 ad., pull. pesas (Asko Lõhmus, Ülo Väli jt.).
06.08.2000 Kursi khk., Tartumaa ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
28.08.2000 Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. ad. (Esko Gustafsson, Soili Leveelahti, Jyrki Normaja, Tapio Aalto).

* kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti.

Stepikotkas *Aquila nipalensis*

15.-16.05.1993 Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa subad. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Olli-Pekka Pietiläinen).

Stepi-tuuletallaja *Falco naumanni*

29.04.2006 Paslepa, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Mika Bruun, Seppo Ekelund jt.) (Foto).

Jahipistik *Falco rusticolus*

00.04.1863 Kurista, Võnnu khk., Tartumaa ♂ ad. (anon.).
00.10.1866 Vasula, Tartu-Maarja khk., Tartumaa juv. (anon.).
1903 Võrtsjärve ümbrus, Tartu-/Viljandimaa (anon.).
enne 1909 Põhja-Eesti (anon.).
lõpp 10.1910 Roosna-Alliku, Järva-Jaani khk., Järvamaa ♀ juv. (anon.).
1910 Kastre, Võnnu khk., Tartumaa (anon.).
19.01.1912 Kulina, Viru-Jaagupi khk., Virumaa ♂ ad. (H.v.Winkler).
algus 04.1912 Koikküla läh., Hargla khk., Võrumaa = Valga mk. (A.v.Fersen).
18.10.1915 Roela, Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (H.v.Wrangell).
1915-1921 Järvamaa (anon.).
1928 Selja, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Alfred Leckbandt).
Algus 09.1932 Abruksa saar, Anseküla khk., Saaremaa juv. (anon.).
27.12.1953 Sangla soo, Puhja/Rannu khk., Tartumaa (Harri Ling, Ülo Järvekülg).
22.10.1955 Hiiu raba, Keila khk., Harjumaa (Tiit Randla).
14.11.1970 Rahula, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
19.01.2003 Pakri neem, Harju-Madise khk., Harjumaa 2a. (Mati Kose) (Foto).

Rabapistik *Falco peregrinus* pesitsusteated (teated V-VII 1960-1997) *

- 16.06.1960 Rapla khk., Harjumaa = Rapla mk. (Vilju Lilleleht).
Suvi 1960 Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Henn Vilbaste).
Suvi 1960 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂♀ (Heino Saarela).
23.04.1961 Järva-Madise khk., Järvamaa (Ralf Maasikamäe).
Suvi 1961 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂♀ (Heino Saarela).
16.06.1962 Suure-Jaani khk., Viljandimaa pesa (H.Kalda, J.Kimmel).
24.05.1965 Kose khk., Harjumaa ♂♀ (Tiit Randla).
Suvi 1966 Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ (Verner Vomm).
00.07.1966 Saarde khk., Pärnumaa ♂♀ (Maasikmäe).
08.05.1967 Tõstamaa khk., Pärnumaa (Fred Jüssi, Tiit Randla).
1967 Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Anu Proodel).
1965 ja 1970 vahel Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Mart Tolberg).
09.05.1970 Kursi khk., Tartumaa (Jaan Naaber).
20.05.1970 Jüri khk., Harjumaa (Hillar Pärjasaar).
13.06.1970 Kose khk., Harjumaa (Tiit Randla, Rein Saluri).
15.07.1970 Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa ad. (Eedi Lelov).
Suvi 1970 Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (E.Muttika).
1970 Lüganuse/Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Heino Saarela).
18.04.-07.08.1971 Martna/Kullamaa khk., Läänemaa ♂♀, pesa (Aivar Leito).
Algus 07.1971 Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ (Anu Proodel).
Suvi 1971 Tõstamaa khk., Pärnumaa (Eedi Lelov, Endel Arro).
02.05.1972 Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Fred Jüssi).
05.05.1972 Väandra khk., Pärnumaa = Rapla mk. (Lillak).
13.06.1972 Järva-Madise khk., Järvamaa (Raivo Leht).
13.-14.05.1974 Harju-Risti khk., Harjumaa (Tiit Randla).
13.06.1974 Lüganuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Heino Saarela).
1978 Lüganuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Heino Saarela, Riho Kõiveer).
22.05.1978 Kihelkonna khk., Saaremaa (Hans Soots).
14.07.1979 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Mall Hiemäe).
19.06.1983 Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Toomas Talve).
16.07.1985 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Mall Hiemäe, Mari Hiemäe).
31.05.1987 Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Eedi Lelov).
Suvi 1987 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Heino Saarela).
00.06.1988 Martna khk., Läänemaa (Andres Grahv).
20.05.1991 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Heino Saarela).
25.05.1991 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Heino Saarela).
24.07.1991 Saarde khk., Pärnumaa ad. (Raivo Endrekson, Ivo Rosenberg).
17.05.1992 Karuse khk., Läänemaa ♀ (Seppo J.Ojala, Heikki Virtanen).
13.05.1994 Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Mauri Leivo, Jari Aho, Pauli Dernjatin, Lasse Lindström, Pekka Rusanen, Martti Vattulainen).
24.07.1994 Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. ad. (Olev Merivee).
06.05.1995 Puhja khk., Tartumaa ad. (Olev Merivee).
05.-22.05.1996 Saarde khk., Pärnumaa (Aivo Klein, Helmut Tentler, Horst Kristan, Sampsa Cairenius, Jan Nordblad, Mika Bruun, Timo Pettay).

* kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti.

Väikehuik *Porzana parva* (alates 1954)

- 1955 Elistvere järv, Maarja-Magdaleena khk., Tartumaa ♂♀ (Ruth Ling, Rudolf Liblik).
1956 Elistvere järv (Ruth Ling).
1955 ja 1956 Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa >1 pesitsusajal (Ruth Ling).
1957 Elistvere järv.
1957-1960 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa keskm. 18 ♂♀ aastas (Sven Onno, Heimar Laanemets, Tiit Randla jt.).
28.-29.06.1958 Kloostri meri, Kirbla khk., Läänemaa pesa 2 pull. 1 muna (Tiit Randla).
28.05.1959 Kasari jõe suue, Kirbla khk., Läänemaa pesa 8 muna (Tiit Randla).
08.06.1960 Kasari jõe suue pesa 9 muna (Tiit Randla).
1961 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa + (Valdur Paakspuu, Tiit Randla, Heimar Laanemets).

1962 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse/Martna khk., Läänemaa 23 ♂♀.
07.06.1963 Kingli, Põide khk., Saaremaa 2 is. (Eet Tuule).
1963 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa 18 ♂♀.
1964 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa + (Valdur Paakspuu).
1967 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa + (Valdur Paakspuu).
1968-1972 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa keskm. 30 ♂♀ aastas.
1973 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa +.
28./29.06.1975 Pikasilla, Rõngu khk., Tartumaa = Valga mk. (Heinrich Veromann).
1975 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa +.
21.05.-23.06.1977 Pärnu linn, Pärnumaa (Tenno Laur).
1977 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa +.
1978-1979 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa keskm. 20 ♂♀ aastas.
02.-03.06.1979 Leegu järv, Võnnu khk., Tartumaa (Riho Kõiveer).
19.06.1980 Emajõe suue, Võnnu/Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Riho Kõiveer).
09.06.1983 Elistvere järv ♂♀ (Ilse Rootsmäe, Lemming Rootsmäe).
25.07.1984 Hino järv, Vastseliina khk., Võrumaa (Olav Renno).
05.05.1987 Tartu, Tartumaa ♀ (Asko Lõhmus).
1989 Matsalu siselaht, Kirbla/Lihula/Karuse khk., Läänemaa >4 ♂♀ (Gunnar Polma).
10.06.1991 Kuulja järv, Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. (Rein Mikk).
19.05.1996 Penijõe suue, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa ♀ (Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Timo Pettay, Hannu Koskinen).
01.07.1996 Siiksaare läh., Püha/Väljala khk., Saaremaa 2 ♂ ad. (Andres Kuresoo, Leho Luigujõe, Arne Ader).
23.06.1999 Struuga luht, Iisaku-Vihtse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♀ ad. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay).
06.06.2000 Purtsi, Rõngu khk., Tartumaa = Valga mk. ♀ (Rein Mikk, Olev Merivee).
08.05.2001 Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Ivar Ojaste).
12.-27.05.2001 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa kuni 2 ♂ ad. (Seppo Hjerppe, Vesa Häkkinen, Margus Ellermaa, Aivo Klein, Sampsä Cairenius, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay).
19.06.2001 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa ♀ ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen).
23.06.2001 Tooste, Rāpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Sampsä Cairenius, Jukka Hatva, Tuomas Seimola).
28.04.-01.06.2002 Pikla kuni 3 ♂ ad., 1 ♀ ad. (Mati Kose, Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Siret Tammekänd, Üllar Tammekänd, Margus Ellermaa, Vesa Oksanen, Mikko Putkonen, Aivo Klein jt.).
30.05.-14.06.2002 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa kokku kuni 5 ♂ ad., 4 ♀ ad. (Margus Ots, Mart Niklus, Raul Vilks, Uku Paal, Mati Kose, Indrek Kalamees, Andres Kalamees, Andrus Kuus, Hannes Pehlak, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay jt.) (Helilint).
10.06.2002 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂ ad. (Uku Paal).
04. ja 23.-24.05.2003 Pikla ♂ ad. (Kari Haataja, Jukka Ihanus, Jukka Rokkanen, Margus Ots, Aivo Klein, Uku Paal, Mati Kose).
26.-28.06.2003 Aardla järv, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂ ad. (Uku Paal, Jyrki Lausamo, Tuukka Kupiainen).
07.-08.05.2004 Sutlepa meri ♀ ad. (Ivar Ojaste, Haldi Ojaste, Annika Liivak jt.) (Helilint).
15. ja 26.05.2004 Pikla ♀ ad. (Uku Paal, Margus Ots, Aivo Klein, Mati Kose).
22.05.2004 Sinijärv, Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ♀ ad. (Indrek Tammekänd, Eerik Leibak, Andrus Kuus, Agu Leivits).
18.06.2004 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♀ ad. (Sampsä Cairenius, Hannu Maula, Marita Maula, Pertti Paljakka, Lea Partanen, Hannele Vaahtila).
26.06. ja 03.07.2004 Metsküla, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♀ ad. (Tiit Vohta, Maido Jäger).
22.04.2005 Laane, Rāpina khk., Võrumaa = Tartu mk. ♂ ad. (Uku Paal, Margus Ots).
28.04.-29.06.2005 Rāpina polder, Rāpina khk., Võrumaa = Põlva mk. kuni 10 is. (Aivar Leito, Riho Kinks, Frans Silvenius, J. Hauru, Heikki Holmström, Sampo Laukkanen, P. Pirinen, Tuomas Seimola, Risto Lammin-Soila, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, Kari Haataja, Sampsä Cairenius, Hannes Pehlak, Martin Luup jt.).
08.05.2005 Sutlepa meri ♀ ad. (Tarvo Valker, Marko Valker, Aivar Veide, Sander Sirelbu).
11.05.2005 Sutlepa meri 2 ♂ ad. (Aivar Veide) (Helilint). Üks neist samas **22.05.2005** (Margus Ots, Sigrid Parts).
20.05.2005 Kärevere sild, Äksi khk., Tartumaa ♀ ad. (Mika Bruun jt.) (Foto).
27.05.2005 Endla järv, Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Aivar Leito).
23.05.2006 Pikla ♂♀ (Margus Ellermaa, Margus Ots, Ranno Puumets, Mati Kose).
31.05. ja 07.06.2006 Kaimri, Anseküla khk., Saaremaa ♂ ad. (Jukka Hauru, Harri Pietarinen, Timo Pettay, Lauri Mäenpää, Sampsä Cairenius) (Helisalvestus).
17.05.2007 Rāpina polder ♂ ad. (Riho Kinks) (Helisalvestus).
24.05.2007 Aardla polder ♂ ad. (Pekka Komi) (Foto).

24.04.2005 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Juhani Savolainen, Aki Arkiomaa, Kari Arkiomaa, Ismo Saarinen) (Helilint).

Neitsikurg *Grus virgo*

03.05.1998 Rannaküla, Rannu khk., Tartumaa (Peep Lassmann, Sten Lassmann).

Väiketripp *Tetrax tetrax*

00.09.1862 Kopli, Tallinn ♀.

00.11.1865 Tartu läh., Tartumaa (Valerian Russow).

Lõpp 07./algus 08.1880 (?) Eikla, Kaarma khk., Saaremaa (Ferdinand Baron v.Sass).

19.12.1935 Kunda, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♀ ad. (Stepanov).

Suurtrapp *Otis tarda*

30.11.1954 Vatla, Karuse khk., Läänemaa ♀ juv.

12.12.1954 Orajõe-Rannaküla, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Olav Liiva).

Karkjalg *Himantopus himantopus*

11.05.1997 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa ♂ ad. (Peep Lassmann).

15.06.2002 Sääre, Jämaja khk., Saaremaa 2 ad. (Juha Lehtinen, Mati Martinson) (Foto).

10.-12.05.2007 Haapsalu Tagalaht, Noarootsi/Ridala khk., Läänemaa ♂♀ (Marja Saarinen, Aivar Veide, Ranno Puumets, Margus Ots, Riho Marja, Uku Paal, Kuido Kõiv, Tarvo Valker, Marko Valker, Marju Erit jpt) (Foto).

Jämejalg *Burhinus oedicnemus*

Lõpp 07.1937 Türisalu, Keila khk., Harjumaa 1 juv? (Gisela Steinberg).

00.05.1975 Kumari laid, Ridala khk., Läänemaa (Rein Kuresoo, Andres Kuresoo).

09.08.1988 Kaugatuma, Anseküla khk., Saaremaa (Rein Kuresoo).

18.07.1990 Abruka saar, Anseküla khk., Saaremaa ad. (Leho Luigujõe).

31.05.1995 Sõmeri saar, Ridala khk., Läänemaa 2 is. (Eve Mägi, Maire Toming).

Valgesaba-kiivitaja *Vanellus leucurus*

18.05.2001 Raigla, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Seppo Hjerppe, Kimmo Häkkinen) (Foto).

19.06.2001 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein, Timo Pettay, Risto Lammin-Soila) (Video).

Kõnnu-pääsujoosur *Glareola pratincola*

17.06.1972 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Leo Aumees).

Stepi-pääsujoosur *Glareola nordmanni*

28.05.2007 Raigla, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Timo Pettay, Jan Nordblad, Margus Ots, Uku Paal, Ranno Puumets, Riho Marja) (Foto).

Määramata pääsujoosur *Glareola sp.*

24.08.1996 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa (Peep Lassmann).

Mustjalg-tüül *Charadrius alexandrinus*

17.11.1952 Metsküla läh., Karuse khk., Läänemaa ♀ ad. (Ülo Järvekülg, Eerik Kumari, Aino Kumari, Ahto Jõgi, Eha-Mai Haaviste).

04.05.2002 Põgari, Ridala khk., Läänemaa ♀ ad. (Margus Ots, Uku Paal, Indrek Kalamees).

Roosterind-tüül *Charadrius morinellus*

1870-ndad? Tartu, Tartumaa juv. (Adolph Specht).

1870-ndad Kopli, Tallinn, Harjumaa 2 is. (Valerian Russow).

05.-06.09.1876 Tallinn, Harjumaa 8 juv. (Valerian Russow).

09.05.1894 Borovoi, Petserimaa 4 is. (Nikolai Zarudnõi).

23.-26.05.1899 Lasnamägi, Tallinn, Harjumaa ca 100 is. (Oskar Koch).

21.09.1903 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa juv. (E.Rascall).

28.05.1907 Pamma, Karja khk., Saaremaa 3(-5) is. (Baron Nolcken).

06.09.1909 Kopli, Tallinn, Harjumaa ad. (E.Rascall).

07.09.1910 Tallinn ♂ ad. (Paul Wasmuth).

16.09.1912 Kopli, Tallinn, Harjumaa ad.

05.05.1918 Linnulaht, Kaarma khk., Saaremaa 5 is. (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).

16.09.1930 Roomassaare, Kuressaare, Saaremaa ♂ (Wladyslaw v.Szeliga-Mierzejewski).

11. ja 14.07.1955 vahel Hobulaiu Varsarahu, Ridala? khk., Läänemaa (Aleksander Lint).

16.10.1968 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Joann Kallas).

27.05.1977 Salava saar., Kihelkonna khk., Saaremaa 5 is. (Hans Soots).

11.09.1994 Uugla, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 1a. (Ivar Ojaste).

09.09.1996 Sääre Suurrand, Jämaja khk., Saaremaa juv. (Matti Rekilä, Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad, Timo Pettay) (Foto).

29.08.1998 Tooste, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad (Sampsä Cairenius, Mika Bruun, Jyri Heino, Asko Rokala).

15.09.1998 Sõrve säär, Jämaja, Saaremaa 1a (Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Tuomas Seimola).

19.09.1998 Talila, Põide khk., Saaremaa (Leho Luigujõe).

24.05.2003 Tooste, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ♀ ad. (Risto Lammin-Soila).

06.-07.09.2003 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 1a. (Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Ari Veijalainen jt.) (Foto).

11.09.2006 Sõrve säär (Sampsä Cairenius).

09.-14.09.2007 Padise, Harju-Madise khk., Harjumaa kuni 7 is. (Uku Paal, Jan Nordblad, Metti Nordin, Risto Lammin-Soila, Ranno Puumets, Rene Ottesson, Tiit Vohta, Margus Ots, Riho Marja jpt) (Foto).

Tundrarüüt *Pluvialis fulva*

18.08.1996 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa juv. (Harri Kontkanen, Jari Kontiokorpi).

09.-10.09.1996 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Jan Nordblad, Gustaf Nordenswan, Matti Rekilä, Timo Pettay) (Foto).

21.09.1996 Turbuneeme, Kuusalu khk., Harjumaa juv. (Ilkka Stén, Fred Jüssi).

04.-05.08.1999 Undva nina, Kihelkonna khk., Saaremaa 1a (Markku Halonen, Toni Nevalainen, Pekka Halonen) (Foto).

Värbrüdi *Calidris temminckii* pesitsemine

19.05.1993 Kasari luht, Kirbla khk., Läänemaa ♂♀ ja pesa 4 munaga (Eve Mägi, Merle Mägi).

Kiripugu-rüdi *Calidris melanotos*

17.09.2005 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Uku Paal, Leeni Sadam) (Foto).

14.09.2006 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Pekka Komi, Jan Nordblad, Matti Rekilä, Ira Rekilä jt.) (Foto).

08.09.2007 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Margus Ellermaa, Aivo Klein, Jaak Tammekänd).

Älverüdi *Calidris acuminata*

- 31.08.2001** Tammuna, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Antti Luukkonen, Tomi Muukkonen, Juha Saari, Petri Pietiläinen, Timo Pettay, Margus Ellermaa) (Foto).
- 22.08.2007** Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Aivar Veide, Hannes Pehlak, Tarvo Valker, Margus Ots, Riho Marja, Ranno Puumets, Andrus Jair, Jan Nordblad) (Foto).

Plütt *Limicola falcinellus* (kuni 1997)

- 00.07/08.1869** Kopli laht, Tallinn, Harjumaa (Valerian Russow).
- 13.06.1874** Haeska, Martna khk., Läänemaa 15 is. (Valerian Russow).
- 10.07.1874** Nehatu järv, Karuse khk., Läänemaa (Valerian Russow).
- 26.07.1904** Kopli, Tallinn, Harjumaa ad. (E.Rascall).
- 29.05.1907** Kiideva ja Saardo vahel, Ridala khk., Läänemaa ♂ ad. (Sergei Buturlin).
- 29.05.1909** Kopli ad. (E.Rascall).
- 12.05.1915** Pärsama, Karja khk., Saaremaa (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).
- 30.05.1915** Paralepa, Ridala khk., Läänemaa (Herbert Hunnius).
- 06.08.1924** Vilsandi saar, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 is. (Heinrich Koppel, Mihkel Härms).
- 26.08.1942** Rocca al Mare, Tallinn, Harjumaa 2 is. (Nigul Juhtund).
- 01.09.1942** Kopli laht, Tallinn, Harjumaa (Nigul Juhtund).
- 06.08.1948** Paljassaare, Tallinn Harjumaa (Hillar Pärjasaar).
- 29.09.1949** Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Ilmar Tilk).
- 16.(-20.)07.1952** Pedaspää kurm, Võnnu khk., Tartumaa 3 is. (Sven Onno).
- 24.06.1953** Tombamaa, Püha khk., Saaremaa 3 is. (Valdur Paakspuu, Leo Aumees).
- 15.08.1953** Suur-Einby läh., Noarootsi khk., Läänemaa (Mart Niklus).
- 18.08.1954** Pedaspää, Võnnu khk., Tartumaa 2 is. (Ülo Peedosaar, Sven Onno).
- 13.08.1955** Mändjala, Anseküla khk., Saaremaa (Valdur Paakspuu).
- 19.08.1955** Ruhve, Pöide khk., Saaremaa (Leo Aumees).
- 08.05.1957** Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa (Ruth Ling).
- 08.05.1965** Väike-Kolmekivirahu, Kihelkonna khk., Saaremaa (Leo Aumees).
- 30.08.1975** Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Janis Baumanis, Jaan Luppe, Henn Vilbaste jt.).
- 15.08.1994** Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 8 is. (Mati Kose, Florianš Šavicš).
- 20.08.1994** Liu, Tõstamaa khk., Pärnumaa 9 is. (Matti Rekilä, Mika Bruun, Jan Nordblad, Pentti Zetterberg).
- 22.08.1994** Liu 4 is. (Matti Rekilä, Mika Bruun, Jan Nordblad, Pentti Zetterberg).
- 25.08.1994** Hara, Noarootsi khk., Läänemaa (Matti Rekilä, Mika Bruun, Jan Nordblad, Pentti Zetterberg).
- 28.08.1994** Pikla (Mati Kose) (Foto).
- 30.08.1994** Pikla (Mati Kose, Marika Kose, Alli Kose, Külli Kose, Agu Leivits).
- 03.09.1995** Kabli 3 is. (Mati Kose, Aivo Klein).
- 25.05.1996** Osmussaar, Noarootsi khk., Läänemaa 9 is. (Emmi Manninen, Mauri Leivo). Tõenäoliselt 2 neist samas
- 23.05.1996** (Eve Mägi, Kaarel Kaisel, Ivar Ojaste).
- 27.05.1996** Pikla 2 is. (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Heidi Vanhanen, Mika Bruun jt.).
- 13.06.1996** Nigula raba, Saarde khk., Pärnumaa 2 is. (Matti Tynjälä, Annikki Tynjälä, Aivo Klein).
- 25.08.1996** Hara (Asko Rokala, Mika Bruun, Sampsa Cairenius, Jyri Heino).
- 26.08.1996** Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa 5 is. (Asko Rokala, Mika Bruun, Sampsa Cairenius, Jyri Heino).
- 08.09.1996** Einby, Noarootsi khk., Läänemaa 2 is. (Matti Rekilä, Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad, Timo Pettay).
- 21.05.1997** Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Juha Lehtinen, Jouni Valkeenieni).
- 22.05.1997** Väike väin, Muhu/Pöide khk., Saaremaa 12 is. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeenieni).
- 31.05.1997** Haeska, Martna khk., Läänemaa u.50 is. (Sampsa Cairenius, Minna Riikka Järvinen).
- 04.06.1997** Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa 12 is. (Jukka Hatva, Gustaf Nordenswan, Timo Pettay).
- 11.07.1997** Häädemeeste 2 ad. (Markku Ojala, Biti Ojala).
- 23.08.1997** Haversi (Mika Bruun, Henrik Lindholm, Roland Sundström, Jyri Heino).
- 30.08.1997** Haeska (Jukka Riibelä, Jyri Strandberg).

Ruugerüdi *Tryngites subruficollis*

- 19.08.2006** Natturi, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Timo Böhme + 36 Estonia Open linnuvõistlusest osavõtjat) (Foto).

Lammitilder *Tringa stagnatilis* pesitsemine (kõik vaatlused kuni 2000)

- Enne 1861** Tõstamaa, Tõstamaa khk., Pärnumaa (A.Bidder).

14.05.1949 Soitsjärv, Äksi khk., Tartumaa ♀ ad. (Elmar Savi).
12.06.1949 Soitsjärv (Elmar Savi).
09.-12.06.1982 Ropka luht, Tartu-Maarja/Kambja khk., Tartumaa ♂ ad. (Heinrich Veromann, Endel Klaus, Toomas Jüriado).
17.05.1989 Kasari luht, Kirbla khk., Läänemaa ♂♀ (Eve Mägi).
21.05.1993 Einby, Noarootsi khk., Läänemaa (Olli-Pekka Pietiläinen, Lasse J.Laine).
04.05.1996 Pikla nina, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Harri Kontkanen, Mauri Leivo).
18.05.1996 Põgari, Ridala khk., Läänemaa ♂♀ (Mauri Leivo).
20.05.1996 Kasari luht, Kirbla khk., Läänemaa ad. (Eve Mägi, Ilona Lepik).
03.05.1997 Põgari 2 ad. (Kaido Vikat).
09.05.1997 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1-3 is. (Tuomas Seimola, Timo Pettay, Jan Nordblad, Tuukka Kupiainen).
13.05.1997 Sauemeri, Karuse khk., Läänemaa (Eve Mägi, Kaarel Kaisel).
19.05.1997 Hara, Noarootsi khk., Läänemaa 2 ad. (Pekka Komi, Martti Siponen, Mika Bruun) (Foto).
29.04.1998 Kasari luht, Martna khk., Läänemaa ad. (Eve Mägi, Kaarel Kaisel, Maire Toming).
11.05.1998 Sauemeri, Hanila/Karuse khk., Läänemaa ad. (Eve Mägi, Kaarel Kaisel, Maire Toming).
22.04.1999 Haeska, Martna khk., Läänemaa ad. (Hannu Juka, Aivo Klein).
11.05.1999 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete).
21.05.1999 Saunja lahe idarand, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ad. (Ivar Ojaste, Jukka Pulli).
27.04.-24.05.2000 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa kuni 5 is. (Margus Ellermaa, Mati Kose, Andrus Kuus, Uku Paal, Seppo Hjerpe, Rein Kuresoo).
30.06., 01. ja 09.07.2000 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1 ad. ja 3 juv. (Aivo Klein).
23.07.2000 Kodesmaa, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Eedi Lelov).
12. ja 14.07.2002 Väike-Rakke ja Uniküla vahel, Rannu khk., Tartumaa ärev ad., tõenäoline pesitsemine (Uku Paal, Margus Ots).
22.07.2002 Sangla, Rannu khk., Tartumaa 1 ad. ja 3 juv. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen) (Foto).
01.-18.07.2005 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 3 ad., tõenäoline pesitsemine (Margus Ots, Riho Marja, Kristiina Tomasson, Uku Paal, Mati Kose, Pekka Komi, Markku Saarinen jt.) (Foto).
17.05.-01.06.2007 Raigla, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Riho Kinks, Uku Paal, Margus Ots, Ranno Puumets, Riho Marja) (Foto).
02.-03.06.2007 Saunja, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 1 ad. ja pesa 4 munaga (Ivar Ojaste) (Foto).

Hallkibu e. kibutilder *Xenus cinereus*

28.05.1871 Ihaste, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂ ad. (Mihkel Härms).
01.06.1900 Vidovitši läh., Põlva khk., Põlvamaa salk 10 is. (Nikolai Zarudnõi).
Suvi 1903 Paldiski läh., Harju-Madise khk., Harjumaa (G.Ewald).
12.08.1954 Pedaspää, Võnnu khk., Tartumaa (Sven Onno).
26.08.1992 Mehikoorma, Röpina khk., Võrumaa = Tartu mk. (Urmas Kalla).
26.05.1996 Tahkuranna Metsküla rand, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Heidi Vanhanen, Mika Bruun, Jukka Hatva, Mikko Huju).
07.09.1996 Ruhnu NW-rannik, Ruhnu khk., Saaremaa 3 is. (Eve Mägi).
11.05.1998 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Juha Saari, Hannu Vilppula).
09.05.2000 Kodesmaa, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa 4 is. (Eedi Lelov).
24.05.2000 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa (Uku Paal).
25.08.2002 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Agu Leivits).
12.05.2003 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Mati Martinson).
13.06.2004 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein).
15.-16.07.2004 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Andreas Linden, Jukka Salokangas).
21.05.2006 Haapsalu, Läänemaa (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker, Ivar Ojaste, Indrek Tammekänd, Marju Erit, Sampsa Cairenius, Margus Ots) (Foto).
31.05.2006 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa (Ranno Puumets, Meelis Uustal, Marju Robal, Andrus Jair, Madis Karu) (Foto).

Suur-veetallaja *Phalaropus tricolor*

06.10.1989 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
26.-27.05.2004 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa ♀ ad. (Ranno Puumets, Peep Lassmann, Aivo Klein, Uku Paal, Margus Ots, Jan Nordblad, Matti Rekilä, Olavi Kempainen jt.) (Foto).

Puna-veetallaja *Phalaropus fulicarius*

- 12.-16.11.1999** Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Matti Rekilä, Timo Pettay) (Foto).
22.-23.09.2002 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Juha Saari, Harri Pietarinen, Gustaf Nordenswan, Mati Martinson) (Foto).
26.10.2002 Loode 1a. (Tuukka Kupiainen, Jukka Hatva, Jan Nordblad, Juha Saari, Margus Ots, Timo Nuoranen, Gustaf Nordenswan).
27.10.-01.11.2002 Mõntu, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Gustaf Nordenswan, Lauri Mäenpää, Timo Nuoranen, Juha Saari, Margus Ots, Mati Martinson jt.) (Foto).
10.08.2005 Sõrve sääär 1a+ (Matti Rekilä, Tom Nordblad) (Foto).
19.10.2005 Orajõe, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Mati Kose, Aivo Klein, Kaja Kübar) (Foto).
21.05.2006 Roosta, Noarootsi khk., Läänemaa (Rein Kuresoo, Norbet Voegler, Cäcilia Voegler) (Foto).
27.10.2006 Lehtma, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Jan Nordblad, Uku Paal, Jyrki Lausamo) (Foto).
28.07.2007 Haeska, Ridala khk., Läänemaa 1a. (Aivar Veide, Marko Valker) (Foto).

Suuränn *Stercorarius skua*

- 16.11.2004** Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Timo Pettay).

Karbuskajakas e. mustpea-kajakas *Larus melanocephalus*

- 09.-12.05.1928** Alumine Vaigas, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ ad. (Mihkel Härms).
03.06.-00.06.1962 Oriku Kuralaid, Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. pesa (Aino Kumari, Heinrich Veromann) (Foto).
31.05.1967 Oriku Kuralaid pesa (Ülo Peedosaar).
14.07.1970 Metsküla läh., Karuse khk., Läänemaa 2 ad.
09.09.1985 Tallinn, Harjumaa juv. (Jevgeni Šergalin).
23.06.1989 Leisi, Karja khk., Saaremaa (Ruth Ling).
26.10.1996 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Gustaf Nordenswan, Matti Rekilä).
30.10.1998 Lümanda, Kihelkonna khk., Saaremaa 1a (Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad, Timo Pettay).
19.05.2002 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 3a. (Timo Pettay).
23.08.2002 Loode, Jämaja khk., Saaremaa juv. (Juha Saari, Harri Pietarinen, Petri Pietiläinen) (Foto).
21.-23.09.2002 Sõrve sääär 1a. (Matti Rekilä, Jukka Salokangas, Rainer Nordlund, Pekka Rusanen, Juha Saari, Ira Teräspuro jt.) (Foto).
06.06.2006 Sõrve sääär 2a. (Lauri Mäenpää, Timo Pettay, Mati Martinson, Gustaf Nordenswan, Seppo Ekelund, Jukka Hauru, Harri Pietarinen, Petri Pietiläinen, Juha Saari) (Foto).
06.-10.06.2006 Rápina polder, Rápina khk., Võrumaa = Põlva mk. 3a (Riho Kinks, Uku Paal, Margus Ots, Sampsa Cairenius) (Foto).
19.06.2006 Paatsalu, Hanila khk., Läänemaa = Pärnu mk. ad. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd) (Foto).
07.-09.09.2006 Mõntu, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Sampsa Cairenius, Inka Eerola, S.Kaatra, Mati Kose, Mati Martinson, Severi Lajunen, Saara Launio, Jan Nordblad, Vili Rantanen) (Foto).

Harksaba-kajakas *Larus sabini*

- 31.07.1964** Sipelgarahu, Ridala khk., Läänemaa (Olav Renno).
23. ja 24.07.1999 Tahkuna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Arnold Kristjuhan) (Foto).

Koldjalg-hõbekajakas *Larus cachinnans*

- 13.05.1954** Kuningaküla, Iisaku-Vihtse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 2a.
13.08.2000 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Matti Rekilä, Timo Pettay, Ira Teräspuro) (Foto).
15.09.2002 Pääsküla, Keila khk., Harjumaa 1a. (Visa Rauste) (Foto).
10.04.2006 Sõrve sääär 3a. (Matti Rekilä) (Foto).
15.09.2006 Tõrvandi, Nõo khk., Tartumaa 1a. (Uku Paal) (Foto).

Atlandi-, kirde- või friisi tõmmukajakas *Larus fuscus graellsii/heuglini/intermedius*

28.08.2002 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 3a. (Juha Saari) (Foto).
09.04.-18.05.2005 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa >7 is. (Uku Paal, Pekka Komi, Pasi Pirinen, Antti Below, Jari Kostet, Jan Nordblad, Riho Marja jt.) (Foto).
21.04.2005 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Juha Saari) (Foto).
03.10.2006 Loode 3a. (Uku Paal, Timo Pettay) (Foto).

Polaarkajakas *Larus glaucooides*

30.12.2005 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ja **30.12.2005-03.01.2006** Dirhami, Noarootsi khk., Läänemaa 2a-3a (Margus Ellermaa, Frans Silvenius, Ranno Puumets, Uku Paal, Margus Ots, Riho Marja, Jan Nordblad, Sampsa Cairenius, Petteri Mikkola, Marju Erit, Ivar Ojaste jt.) (Foto).

Roosajakakas *Rhodostethia rosea*

10.11.1995 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Sampsa Cairenius, Biti Ojala).
06.11.1999 Kuivastu läh., Muhu khk., Saaremaa ad. (Aivo Klein).
01.-04.05.2001 Tähtvere, Tartu l., Tartumaa ad. (Peep Lassmann, Vilju Lilleleht, Ivar Ojaste jt.) (Foto).
13.10.2007 Haapsalu, Läänemaa ad. (Aivar Veide, Jan Nordblad, Metti Nordin) (Foto).

Kaljajakakas *Rissa tridactyla* (kuni 1997)

00.06.1990 Remniku lähedal, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 3a. is. jäänused (Einar Tammur, Asko Lõhmus).
10.01.1991 Jõiste, Karja khk., Saaremaa ad. laip (Mati Kers, Andres Kuresoo, Leho Luigujõe).
21.12.1993 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Timo Lehesvirta, Hannu Juka).
14.05.1994 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa 2a. (Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Roland Sundström).
21.10.1995 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 2 1a. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen).
28.10.1995 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Jyrki Lausamo, Mika Bruun).
29.10.1995 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 3 1a. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Jouni Pursiainen, Pentti Zetterberg).
11.11.1995 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Sampsa Cairenius, Minna Riikka Järvinen, Biti Ojala, Markku Ojala).
20.11.1997 Riguldi laht, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Sampsa Cairenius, Minna Riikka Järvinen).
26.12.1997 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa 1a. (Jyrki Lausamo, Risto Lammin-Soila, Tuukka Kupiainen).

Vandelkajakas *Pagophila eburnea*

13.01.1996 Tallinn, Harjumaa (Einart Teder).

Naerutiir *Sterna nilotica*

17.05.1997 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa (Henrik Dissing, John Damgaard Nielsen, Ebbe A.Hansen, Erik Thomsen).
07.07.1999 Vintri, Anseküla khk., Saaremaa ad. (Lasse Lindström, Ilpo Sormunen).
11.05.2003 Keemu, Karuse khk., Läänemaa ad. (Paul Brooks, Mike Shepherd).

Habeviires *Chlidonias hybrida*

13.05.1974 Aljava, Muhu khk., Saaremaa (Ain Mägi, Valdur Paakspuu).
19.-20.05.2001 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa 2 ad. (Seppo Hjerpe, Vesa Häkkinen, Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Tuukka Kupiainen, Vilju Lilleleht, Hannu Jänes, Margus Ots, Indrek Ots) (Foto).
11.05.2002 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein, Mati Kose) (Foto).
22.06.2004 Aardla polder 2 ad. (Jyri Heino, Susanna Suomala, Uku Paal, Riho Marja) (Foto).
24.05.2006 Kasari jõe suue, Kirbla khk., Läänemaa 2 ad. (Rein Kuresoo, Matthias Baumgart, Manfred Hoffmann, Norbert Manow, Harald Kranz, Albrecht Belz, Joachim Kuhn, Norbert Voegler, Cäcilia Voegler).
27.-28.05.2007 Raigla, Röpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 2 ad. (Timo Pettay, Jan Nordblad, Uku Paal, Margus Ots, Riho Marja, Ranno Puumets) (Foto).
31.05.2007 Aardla polder 6 ad. (Mika Bruun, Uku Paal) (Foto).

Valgetiib-viires *Chlidonias leucopterus*

- 16.06.1873** Väike-Rõude delta, Martna khk., Läänemaa ♂♀ (♀ munemas) (Valerian Russow).
00.06.-07.1925 Tori, Kuressaare l., Saaremaa ♂♀ (Wladislaw v. Szeliga-Mierzeyewski).
09.07.1936 Kamenka saar, Petserimaa (Neeme Mikelsaar).
14.-21.07.1936 Šartova läh., Kolpino saar, Petserimaa kuni 4 is. (Neeme Mikelsaar).
30.05.1951 Porijõe luht, Tartu-Maarja khk., Tartumaa mitu (3-4) is. (Mart Niklus jt.).
01.06.1954 Kaselaht, Hanila khk., Läänemaa ad. (Ahto Jõgi).
11.06.1959 Kalli jõe suue, Võnnu khk., Tartumaa (Ülo Peedosaar).
27.05.1962 Pühaste läh., Rõngu khk., Tartumaa 3 is. (Lembit Enok).
Keskpaik 06.1978 Aardla järv, Kambja/Tartu-Maarja/Nõo khk., Tartumaa ♂♀ (Aavo Põlenik).
09.06.-03.07.1982 Ropka luht, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂♀ ja pesa (Heinrich Veromann, Endel Klaus, Toomas Jüriado, Arne Pruks, Andres Kuresoo, Tõnu Noorits, Olav Renno, Olav Etverk) (Foto).
15.-16.05.1984 Porijõe luht, Tartu-Maarja khk., Tartumaa 2-3 ad. (Rein Pedmanson).
28.04.1985 Ropka luht, Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Andrus Kuus).
29.05.-05.07.1986 Ropka luht, Tartu-Maarja khk., Tartumaa kuni 4 ad. + 1 pull. (Rein Pedmanson, Toomas Tammaru) (Foto).
16.06.1988 Tartu, Tartumaa 2 is. (Lembit Enok).
20.05.1990 Mäksa, Võnnu khk., Tartumaa 2 is. (Ahto Raudoja).
17.05.1991 Luunja, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ad. (Andris Sprivul).
15.05.1992 Kärstna luht, Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 5 + 16 is. (Andres Kuresoo, Leho Luigujõe, Rein Kuresoo, Arne Ader, Asko Lõhmus).
24.05.1992 Ropka luht, Kambja/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 2 is. (Margus Ots).
15.05.1996 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein).
11.05.1997 Pikla ad. (Matti Rekilä, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, Timo Pettay, Ira Teräspuro jt.) (Foto).
15.05.1997 Kasari jõe suue, Karuse/Kirbla khk., Läänemaa (Timo Pettay, Tuukka Kupiainen).
22.06.1997 Võõpsu, Räpina khk., Võrumaa/Petserimaa = Põlva mk. ad. (Ira Teräspuro, Matti Rekilä).
13.06.1998 Oessaare laht, Valjala khk., Saaremaa ad. (Andres Kuresoo, Leho Luigujõe, Arne Ader, Kristel Ader).
21.05.1999 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 4 ad. (Sampsä Cairenius).
13.06.1999 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa 2 is. (Seppo Hjerppe, Ilpo Hjerppe). Tõenäoliselt sama isend samas **24.06.1999** 1 is. (Mart Niklus).
20.06.1999 Beresje, Petserimaa = Põlva mk. ad. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay).
21.06.1999 Tooste, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay) (Foto).
06.07.1999 Kärevere, Äksi/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 3 is. (Sampsä Cairenius, Timo Pettay).
07.07.1999 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa 2 ad. (Sampsä Cairenius, Timo Pettay).
07.06.2000 Keemu, Karuse khk., Läänemaa ad. (Sampsä Cairenius).
16.09.2001 Tärju, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Jan Nordblad, Timo Pettay, Harri Pietarinen) (Foto, video). Tõenäoliselt sama isend **17.-18.09.2001** Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Sampsä Cairenius, Timo Pettay, Harri Pietarinen).
12.05.2002 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa 3 ad. (Uku Paal, Margus Ots jt.).
08.-14.06.2003 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ad. (Uku Paal, Indrek Kalamees, Margus Ots, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay jt.).
06.05.2004 Aardla järv, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 2 ad. (Uku Paal, Margus Ots, Riho Marja, Andrus Kuus jt.).
08.06.-25.07.2005 Räpina polder, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. kuni 27 ♂♀ (leitud 13 pesa ja 1 juv.) (Aivar Leito, Riho Kinks, Aki Arkiomaa, M. Pöyhönen, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Hannes Pehlak, Leho Luigujõe, Andres Kuresoo jt.) (Foto).
10.06.-01.08.2005 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa kuni 7 ad, neist 1 ♂♀ pesitses (pesa ja 3 juv.) (Sampsä Cairenius, Margus Ots, Uku Paal, Riho Kinks, Riho Marja, Pekka Komi, Markku Saarinen jt.) (Foto).
16.05.2005 Järvere, Urvaste khk., Võrumaa 7 ad. (Uku Paal) (Foto).
17.-18.05.2005 Pikla ad. (Phil Palmer, Mika Bruun jt.) (Foto).
26.08.2005 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Indrek Tammekänd).
18.05.2006 Järvere 2 ad. (Olavi Kemppainen, Jouko Kemppainen) (Foto).
06.-20.05.2007 Aardla polder kuni 5 ad. (Margus Muts, Toomas Hirse, Jaanus Tanilsoo, Uku Paal, Riho Marja, Margus Ots, Hannes Margusson, Olavi Kemppainen jpt.) (Foto).
15.05.2007 Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa 13 is. (Ivar Ojaste). Tõenäoliselt osa neist ka **12.05.2007** Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 4 is. (Indrek Tammekänd), **12.05.2007** Sutlepa meri 4 is. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Marju Erit, Jaanus Jürisson), **13.05.2007** Sutlepa meri 3 is. (Allar Liiv, Hillar Liiv, Mati Martinson jt.) ja **02.06.2007** Saunja laht 2 is. (Ivar Ojaste).
17.05.2007 Räpina polder 4 ad. (Riho Kinks), osa neist samas ka **31.05.2007** 2 ad. (Uku Paal) ja **01.06.2007** 2 ad. (Riho Kinks) (Foto).

20.05.2007 Vastsekiivi järv, Urvaste khk., Võrumaa ad. (Margus Ots) (Foto).
27.05.2007 Tõhela järv, Tõstamaa khk., Pärnumaa ad. (Margus Ots, Uku Paal, Ranno Puumets, Eedi Lelov, Jaanus Jürisson).

Alk *Alca torda* pesitsemine (vaatlused 16.05.-31.07. kuni 1995)

07.06.1897 Tallinna laht, Harjumaa (K.Koch).
00.06.1913 Vaika saared, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 is. (F.E.Stoll).
20.05.1923 Kihelkonna laht, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂.
08.07.1925 Undva, Kihelkonna khk., Saaremaa (Mihkel Härms).
Suvi 1929 Vaika saared (F.E.Stoll).
24.06.1936 Viinistu, Kuusalu khk., Harjumaa.
08.07.1959 Ullutulaid, Hanila khk., Läänemaa (Elmar Savi).
03.06.1964 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa ad. (Ahto Jõgi).
20.06.1975 Uhtju saared, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 4-5 is. (Olav Renno).
08.07.1978 Loonalaid ja Nootamaa, Kihelkonna khk., Saaremaa (Virve Aumees, Arvo Kullapere).
16.06.1979 Innarahu läh., Kihelkonna khk., Saaremaa 2 is. (Virve Aumees, Andrus Aumees, Marika Aumees, Arvo Kullapere).
20.06.-04.07.1980 Loonalaid, Salava, Nootamaa, Innarahu, Kihelkonna khk., Saaremaa ad. (Virve Aumees, Arvo Kullapere, Eerik Kumari).
29.06.1981 Loonalaiu läh. 2 is. (Arvo Kullapere).
03.06. ja 08.07.1988 Põhja-Uhtju saar 12 is., leitud 3 pesa (Andres Kuresoo, Olav Renno).
12.06.1989 Põhja-Uhtju saar kuni 15 is., 5 munadega pesa (Olav Renno, Vilju Lilleleht, Andres Kuresoo, Rein Kuresoo, Jaanus Paal).
28.06.1990 Tondirahu, Ridala khk., Läänemaa (Triin Paakspuu, Taivo Kastepõld).
24.05.-26.06.1991 Põhja-Malusi saar, Kuusalu khk., Harjumaa kuni 6 is., s.h. ärev ♂♀ (Jaanus Aua jt.).
05.07.1991 Prangli saar, Jõelähtme khk., Harjumaa 1a. (Lauri Lutsar, Uudo Timm).
23.05.1992 Aegna saarest N, Harjumaa ad. (Lasse J.Laine, Vesa Pallasvesa, Pirkka-Pekka Petelius).
28.05.1994 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 15 is. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Petri Palviainen).
29.05.1994 Ristna (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Petri Palviainen).
21.06.1997 Väike-Allirahu, Valjala khk., Saaremaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Mati Martinson).
12.06.1999 Põhja-Uhtju s. tõenäoline pesitsemine (Ivar Jüssi, Mart Jüssi).
29.-30.05.2002 Põhja-Uhtju s. ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Vilju Lilleleht, Mart Jüssi, Ivar Jüssi).
13.07.2004 Allirahu, Püha khk., Saaremaa 3 is., tõenäoline pesitsemine (Vilju Lilleleht, Mati Martinson, Hillar Lipp).
19.06.2005 Sorgu saar, Tõstamaa khk., Pärnumaa 3 ad., tõenäoline pesitsemine (Aivo Klein, Enno Tšetšin).
09.06.2006 Sorgu saar ad., tõenäoline pesitsemine (Aivo Klein, Jaak Tammekänd, Enno Tšetšin).
21.06.2007 Sorgu saar 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Aivo Klein, Raivo Haamer, Aivar Sakala, Dalmat C. Klein).

Tinglikult Eesti vetes on kohatud veel **25.05.1986** Läänemeri (Kalev Pajusalu).

Väikealk e. ürr *Alle alle*

17.01.1971 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Leo Aumees).
06.11.1998 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Juha Saari, Petri Pietiläinen).
30.11.1998 Tartu l., Tartumaa (anon.) (Foto).
02.10.1999 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Ivar Ojaste, Tarvo Valker, Marko Valker, Sirje Vaaro).
06.10.2001 Põõsaspea neem ad. (Ivar Ojaste, Heldi Ojaste).

Stepivuril *Syrrhaptis paradoxus*

1863 Tartu läh., Tartumaa ♂ ad.
00.05.1888 Odalätsi-Kure, Kihelkonna khk., Saaremaa ♀ (Laas Riis).
14.10.1888 Harku, Keila khk., Harjumaa ♂.
22.06.1908 Lehtse, Ambla khk., Järvamaa (S.M.Matvejev, N.S.Kozlovski).

Loorkakk *Tyto alba*

Algus 02.1935 Viimsi, Jõelähtme khk., Harjumaa (Grossholm).

03.10.1983 Ruhve, Põide khk., Saaremaa (Mati Talve).
25.05.1990 Puise, Ridala khk., Läänemaa ♀ ad. laip alamliik *guttata* tunnustega (Kalev Rattiste, Vilju Lilleleht).
13.06.1991 Varessaare, Lüganeuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Urmo Lehtveer) (Foto).

Vöötakk *Surnia ulula* pesitsemine ja teated 15.04.-31.07.

00.06.1893 Parasmetsa, Karja khk., Saaremaa pesa ja pull. (Georg v.Rehekampff).
enne 1897 Lehola?, Keila khk., Harjumaa pesa (Julius v.Gernet).
25.05.1903 Paldiski läh., Harju-Madise khk., Harjumaa.
00.05.-18.06.1942 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa pesa ja 3 pull. (Johannes Peiker).
23.06.1974 Nõmmemaa, Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. ♂♀ ja pesa 3 pojaga (Aarne Ots, August Kasemetsa).
18.05.1993 Leegu järve ääres, Võnnu khk., Tartumaa ad. (Per Andersson, Kjell Åke Hall, Eerik Leibak).

Kivikakk *Athene noctua*

Ca 1880-1885 Koluvere, Kullamaa khk., Läänemaa (G. von Peetz).

Habekakk *Strix nebulosa* *

Enne 1845 Tartu läh., Tartumaa.
21.04.1859 Kastre mets, Võnnu khk., Tartumaa ad., pesa (Hermann Asmuss?).
Keskpaik 06.1862 ja 1874 vahel Kastre mets, Võnnu khk., Tartumaa >2 ad. ja pesapojad (Valerian Russow).
1888 Edise, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Klaus Korff?).
00.06.1893 Belkovi mets, Petserimaa pesapojad.
Algus 02.1904 Kastre-Peravalla, Võnnu khk., Tartumaa.
00.03.1908 Alatskivi, Kodavere khk., Tartumaa.
Talv 1909/1910 Tartumaa.
00.10.1915 Tartumaa (dr. Terrepson).
03.02.1916 Otepää läh., Otepää khk., Tartumaa = Valga mk.
29.02.1916 Viru-Roela, Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk.
00.02.1926 Järvamaa.
12.10.1927 Küttejõu, Lüganeuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (K.Middendorff).
00.02.1934 Rakvere läh., Virumaa = Lääne-Viru mk.
1934 Jõhvi metskond, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
05.11.1939 Arvila vahtkond, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (R.Säkk).
00.12.1939 Viljandimaa.
Talv 1939/1940 Tori-Jõesuu läh., Tori khk., Pärnumaa (Ilmar Tilk).
11.03.1940 (Meeri, Nõo khk.)?, Tartumaa ♀.
00.04.1940 Udriku vahtkond, Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (P.Pukk).
20.04.1947 Vetla, Kose khk., Harjumaa värsked suled (August Mank, Rein Otisaar, Hillar Pärjasaar).
30.12.1958 Pikanõmme, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
28.12.1960 Pikanõmme (Tenno Laur).
Kevadtalv 1964 Ahu, Lüganeuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
19.11.1964 Pikanõmme (Tenno Laur).
22.01.1966 Matsalu mets, Karuse khk., Läänemaa (Olav Renno).
00.02.1973 Jaanisoo (?), Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Endel Leinsoo).
06.06.1974 Pitsalu, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Urmas Kirsimäe, Tenno Laur).
18.10.1975 Krani-Vahtramäe, Järva-Madise khk., Järvamaa = Harju mk. (Evi Adder).
05.-06.01.1976 Saarevälja, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Heino Saarela).
10.11.1976 Pillapalu, Harju-Jaani khk., Harjumaa ♂ ad. (Tiit Stöcenius).
00.02.1977 Vihiküla, Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Endel Leinsoo).
21.05.1977 Krani (Evi Adder).
08.03.1978 Kalarahu, Kihelkonna khk., Saaremaa (Hans Soots).
25.11.1979 Vaskräama ja Seljametsa vahel, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
19.01.1980 Aasu, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
16.03.1980 Kilksama, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
03.07.1983 Laukasoo ääres, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Arne Ader, Ruth Ling jt.).
16.03.1986 Saarevälja, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Heino Saarela).
00.01.1991 Põlva mk. 3a. (anon.).

22.09.1991 Saku, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Marek Vahula), samast piirkonnast leitud
28.06.1993 ja 20.-25.08.1994 sulgi (Marek Vahula) ning ilmselt samast lastud 1 is. (topis asub Viitna kõrtsis).
18.05.1997 Feodorisoo, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Arne Ader, Urmas Sellis).
26.08.1997 Alajõe – Pootsiku läh., Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 2 is. (Erik Leibak, Andrus Kuus).
08.04.1998 Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. (Tenno Laur).
23.04.1998 Kuresoo, Viru-Nigula khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Randar Türkel).
31.05.-02.06.2001 Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂ ad. (Urmas Sellis, Siim Sellis) (Foto).
09.10.2002 Võnnu khk., Tartumaa ad. (Ülo Väli, Rein Nellis, Renno Nellis).
22.-23.02.2003 Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Jukka Hatva, Timo Pettay, Risto Lammin-Soila, Tuukka Kupiaine, Gustaf Nordenswan, Margus Ots, Uku Paal, Hannes Böttcher) (Foto).
15.06.2003 Kose khk., Harjumaa ad. (S.Lehikoinen jt.) (Foto).
24.01.2004 Võnnu khk., Tartumaa ad. (Margus Ots, Uku Paal).
07.02.2004 Iisaku khk., Virumaa = Idas-Viru mk. ad. (Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Risto Lammin-Soila, Pentti Zetterberg) (Foto).
05.04.2004 Hanila khk., Läänemaa = Pärnu mk. ♂ ad. (Yrjö Olkkonen).
20.08.2006 Iisaku khk., Virumaa = Idas-Viru mk. (Jukka Salokangas, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Mika Bruun, Matti Rekilä, Asko Rokala, Sampsä Cairenius jt.) (Foto).
29.10.-27.11.2006 Rõngu khk., Tartumaa = Valga mk. (Meelis Kasepalu, Katrian Vismann) (Foto).
20.01.2007 Karula khk., Valgamaa = Võru mk. (Kaido Kama).
17.04.2007 Harju-Risti khk., Harjumaa (Arvo Ermos) (Foto).

* kaitsekaalutlustel ei avaldata alates 2001. aastast enam täpseid vaatluskohti.

Mesilassenäpp *Merops apiaster*

17.06.1964 Vilsandi saar, Kihelkonna khk., Saaremaa (Tiit Randla, Jüri Metsaorg, Leo Aumees).
07.08.1979 Vaimastvere, Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Anti Õun).
16.05.1982 Ränna, Tartu-Maarja/Nõo khk., Tartumaa ad. (Jaak Seene).
16.05.1986 Koemetsa ja Peräjärve vahel, Karula khk., Võrumaa (Kalle Eller).
02.06.1993 Kihelkonna ja Kiirassaare vahel, Kihelkonna khk., Saaremaa 3 is. (Veljo Volke, Aarne Loorpuu, Irene Põldis).
03.07.1997 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa 12 ad. (Kari Haataja) (Foto).
05.-07.06.2001 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Sampsä Cairenius, Juha Saari, Jan Nordblad, Risto Lammin-Soila, Petri Pietiläinen, Jyrki Lausamo, Lauri Mäenpää).
16.05.2003 Jõgela, Kihelkonna khk., Saaremaa (Temme Linna, Alar Mandre).
28.05.2005 Rooslepa, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker) (Foto).
18.05.2006 Aardla polder, Kambja/Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Mika Bruun jt.) (Foto).
27.05.2006 Borrby, Vormsi khk., Läänemaa (Sakari Kauppinen, Jan Nordblad, Metti Nordin, Jukka Hauru jt.) (Foto).
24.09.2006 Selja, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk ad. (Antero Lindholm, Annika Forsten, Jarmo Pirhonen).

Tamme-kirjurähn *Dendrocopos medius* (kuni 2005)

06.10.1895 Tika, Karja khk., Saaremaa ad. (Wladislaw v.Szeliga-Mierzeyewski, Wladislaw Laurentius v.Szeliga-Mierzeyewski).
13.10.1990 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Mati Kose) (Foto).
02.-03.09.1993 Sürgavere, Suure-Jaani khk., Viljandimaa ad. (Aarne Ots).
14.06.1998 Tuudi läh., Karuse khk., Läänemaa ad. (Stig Holmstedt).
20.04.1999 Karusekose, Suure-Jaani khk., Viljandimaa ad. (Ülo Väli).
09.11.1999-26.02.2000 Rápina, Rápina khk., Võrumaa = Põlva mk. 3 is. (rõngastatud, korduvalt vaadeldud) (Janek Eltermaa, Riho Kinks, Ivo Kokman, Jaak Tammekänd) (Foto).
17.04.-06.06.2000 Rápina ♂♀, pesitsemine (Riho Kinks, Janek Eltermaa).
18., 28.02. ja 10.03.2000 Raadi, Tartu l., Tartumaa (Hannes Pehlak, Riho Kinks, Uku Paal).
18. ja 21.07.2000 Rápina (Janek Eltermaa).
25.08.2001 Rápina (Kari Soilevaara, Timo Böhme, Tuukka Kupiainen, Pekka Rusanen).
00.01.-00.02.2002 Vana-Kuuste, Kambja khk., Tartumaa ad. Tõenäoliselt sama isend samas **00.01.-03.03.2003** ♂ ad. (Anne, Liis, Riin ja Jaak Palumets) (topis TÜ Zooloogiamuuseumis).
22.-16.03.2002 Raadi ad. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Gustaf Nordenswan, Uku Paal, Margus Ots, Riho Kinks, Andres Kalamees, Andrus Kuus, Mati Kose, Rainer Ilisson, Frans Silvenius, Olavi Kemppainen jt.) (Foto, video).
17.03.2002 Rápina ad. (Riho Kinks, Aire Nurm).

- 11.05.2002** Matsalu mets, Karuse khk., Läänemaa ad. (Sampsu Cairenius, Anneli Majava, Marjatta Suominen, Hannu Maula, Maritta Maula).
- 16.06.2002** Varbuse, Põlva khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Leho Luigujõe, Hele Luigujõe).
- 09.07.2002** Pühajärve, Otepää khk., Tartumaa = Valga mk. (Tarmo Evestus jt.).
- 21.07.-20.08.2002** Raadi ad. (Sampsu Cairenius, Matti Rekilä, Lauri Mäenpää, Ira Teräspuro, Uku Paal jt.) (Foto).
- 02.03.2003** Vana-Vastseliina, Vastseliina khk., Võrumaa ad. (Uku Paal, Margus Muts).
- 22. ja 29.05.2003** Laiksaare, Saarde khk., Pärnumaa 2 is. (Antero Topp, Roger Millard jt.) (Foto).
- 13.10.2003** Röpina (Riho Kinks).
- 13.03.2004** Röpina (Riho Kinks).
- 12.-19.06.2004** Vana-Vastseliina 2 ad. ja 4 juv. (Sampsu Cairenius, Anneli Majava, Marjatta Suominen, Päivi Hakala, Eija Hakala, Kari Vuorinen, Antero Pohjonen, Hannele Vaahtila, Lea Partanen, Pertti Paljakka, Marita Maula, Hannu Maula). Tõenäoliselt üks neist samas ka **24.02.2004** (Uku Paal, Margus Muts) (Foto), **03.04.2004** (Tuukka Kupiainen, Jyrki Lausamo), **02.05.2004** (Olavi Kemppainen), **15.05.2004** (Timo Böhme, M. Pöyhönen), **29.06.2004** (Hannes Pehlak, Aivo Klein, Olev Lüütsepp, Mati Kose) (Foto) ja **18.09.2004** (Uku Paal).
- 09.05.2004** Pühajärve ad. (Ira Teräspuro, Matti Rekilä) (Foto).
- 29.10.2004-01.07.2005** Põlde, Halliste khk., Viljandimaa 2 ad. ning samas **28.06.-01.07.2005** veel ka 2 1a. (Vambola Karotamm, Silja Karotamm).
- 05.02.-07.07.2005** Vana-Vastseliina ♂♀ ja pesa poegade (Uku Paal, Riho Marja, Olavi Kemppainen, Olev Lüütsepp, J. Karvonen) (Foto).
- 07. ja 11.02.2005** Valga, Valgamaa (Nils Rebane, Tarmo Teppe).
- 08.02.-15.05.2005** Röpina kuni 3 is. (Riho Kinks, Margus Ots, Antti Below, Jari Kostet, Risto Lammin-Soila, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, J. Vakkala jt.) (Foto).
- 20.02.-27.03.2005** Valgu, Märjamaa khk., Läänemaa = Rapla mk. 2 is. (Andrus Jair, Ranno Puumets, Olev Piisang) (Foto).
- 25.02.-06.04.2005** Helme, Helme khk., Valgamaa (Hannes Pehlak, Olev Merivee, Pekka Komi) (Foto).
- 26.02.2005** Tihemetsa, Saarde khk., Pärnumaa (Indrek Tammekänd).
- 05.03.2005** Jäärja, Saarde khk., Pärnumaa ad. (Eedi Lelov).
- 22.03.2005** Viljandi, Viljandimaa ad. (Mattias Högberg) (Foto).
- 24.03.2005** Rõuge, Rõuge khk., Võrumaa ad. (Margus Muts, Kuido Kõiv, Jaanus Tanilsoo).
- 24.03.2005** Olustvere, Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Aarne Ots).
- 26.03.2005** Viljandi (Aarne Ots).
- 12.04.-13.06.2005** Pühajärve ♂♀ ja pesa poegade (Tarmo Evestus, Priit Voolaid, Margus Ots, J. Riihimäki, E. Peltonen jt.) (Foto).
- 14.04.2005** Vaitka, Hargla khk., Võrumaa = Valga mk. ad. (Eerik Leibak).
- 23.04.2005** Kaagjärve mõis, Karula khk., Valgamaa 2 ad. (Margus Ots) (Foto).
- 23.04.2005** Lüllemäe, Karula khk., Valgamaa 2 ad. (Margus Ots) (Foto).
- 23.-24.04.2005** Türi, Türi khk., Järvamaa (Indrek Tammekänd, Siret Tammekänd, Aarne Pruks).
- 30.04.2005** Suure-Kambja, Kambja khk., Tartumaa ad. (Margus Ots).
- 05. ja 20.05.2005** Pärnu, Pärnumaa (Jaanus Jürison).
- 09.10.2005** Kabli (A.J.Dees, Hermine Ribbers).
- 14.10.2005** Sürgavere (Aarne Ots) (Foto, rõngastatud).

Välja-väikelõoke *Calandrella brachydactyla*

- 18.05.1998** Penijõe, Lihula khk., Läänemaa ad. (Janne Aalto).
- 26.06.1998** Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 2a+ (Pekka Komi, Martti Siponen) (Foto).
- 27.05.2002** Sõrve säär ad. (Juha Saari, Jyrki Lausamo, Lauri Mäenpää, Jan Nordblad).

Tuttlõoke *Galerida cristata* (alates 1991)

- 23.05.1994** Verijärve, Rõuge khk., Võrumaa 1 (??) is. (Viljard Tuisk).
- 13.05.-19.06.1995** Tartu, Tartumaa ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Asko Lõhmus, Piret Pott).
- 27.09.1995** Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad). Tõenäoliselt sama isend samas ka **06.10.1995** (Timo Pettay, Jan Nordblad).
- 01.06.1996** Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Thomas Pless, Kenneth Pless).
- 10.09.2001** Põgari, Ridala khk., Läänemaa (Markku Halonen, Pertti Mähönen).
- 04.05.2002** Põgari ad. (Margus Ots, Uku Paal, Indrek Kalamees).
- 31.05.2002** Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa (Jyrki Lausamo, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Matti Rekilä, Juha Saari) (Foto).
- 26.05.2004** Sõrve säär ad. (Juha Saari, Lauri Mäenpää) (Foto).

- 28.-30.05.2004** Ristna neem, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2 ad. (Tuukka Kupiainen, Jyrki Lausamo, Timo Pettay) (Video).
- 22.-24.06.2005** Sõrve sääär ad. (Harri Pietarinen, Mati Martinson, Pirkko Tuusa) (Foto).
- 28.07.-22.08.2006** Ridaküla, Kadrina khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Tuomas Seimola, Ranno Puumets jt.) (Foto).
- 12.07.-30.09.2007** Sõrve sääär ad. (Mati Martinson, Aki Arkiomaa, Margus Ellermaa, Lauri Mäenpää, Riho Marja, Juha Saari, Timo Pettay, Gustaf Nordenswan jpt.) (Foto). Tõenäoliselt sama isend samas ka **04.06.2007** (Risto Lammin-Soila, Juha Saari, Tom Nordblad) (Foto).

Roostepääsuke *Hirundo daurica*

- 08.05.2004** Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Aki Arkiomaa, Kari Arkiomaa).

Niidukiur e. stepi-niidukiur *Anthus richardi*

- 05.-07.09.1998** Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Timo Pettay, Paul Segersvärd, Hannu Juka, Jan Nordblad, Ivar Ojaste jt.).
- 17.09.1998** Sääre, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsä Cairenius, Jan Nordblad, Tuomas Seimola).
- 17.09.1999** Sääre 1a. (Sampsä Cairenius).
- 24.09.1999** Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Petri Pietiläinen, Harri Pietarinen, Jan Nordblad).
- 14.01.2001** Undva nina, Kihelkonna khk., Saaremaa 2a. (Matti Rekilä, Aki Arkiomaa, Pekka Hänninen, Juha Laaksonen, Sakari Lehikoinen, Jouko Olkio, Kimmo Olkio, Ira Teräspuro, Ari Vuorio, Jussi Vakkala jt.).
- 15.09.2001** Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa (Sampsä Cairenius).
- 21.10.2002** Sõrve sääär (Juha Saari, Gustaf Nordenswan, Timo Nuoronen).
- 01.11.2004** Sõrve sääär (Mika Bruun jt.) (Foto).
- 30.09.2007** Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Uku Paal, Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad) (Foto).

Mongoolia kiur *Anthus godlewskii*

- 11.-25.10.2002** Sääre, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Timo Pettay, Mati Martinson, Matti Rekilä, Jukka Riihelä jt.) (Foto, video).

Niidukiur või mongoolia kiur *Anthus richardi / godlewskii*

- 22.09.1991** Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Martti Heikinheimo, Mikko Alestalo, Andrus Aumees).
- 18.09.2001** Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsä Cairenius).
- 23.09.2001** Sõrve sääär (Sampsä Cairenius, Lauri Mäenpää).

Taigakiur *Anthus hodgsoni*

- 24.04.1992** Kirikuküla, Lihula khk., Läänemaa 1a+ alamligi *yunnanensis* tunnustega (Jaanus Aua).

Tundrakiur e. punakurk-kiur *Anthus cervinus* (**kuni 1996**)

- 22.09.1872** Annemõisa, Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Valerian Russow).
- Kuni 1924** Päidla, Otepää khk., Tartumaa = Valga mk. 1 + 1 is. (Mihkel Härms).
- Enne 1936** Päidla? (Mihkel Härms).
- 03.06.1961** Kõverlaid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Heinrich Veromann, Aino Kumari, Ahto Jõgi).
- 08.06.1971** Mohni saar, Kuusalu khk., Harjumaa (Olav Renno).
- 21.05.1974** Vellavere, Nõo khk., Tartumaa ♂ ad. + veel 1 is.? (Rein Kuresoo).
- 17.09.1988** Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
- 26.09.1990** Sõrve sääär (Eerik Leibak).
- 21.05.1993** Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Harri Kontkanen, Mauri Leivo, Olli-Pekka Pietiläinen).
- 30.05.1994** Põõsaspea neem (Harri Kontkanen, Mauri Leivo, Petri Palviainen).
- 05.10.1994** Põõsaspea neem (Olli-Pekka Pietiläinen).
- 04.05.1996** Pikla nina, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Mauri Leivo, Harri Kontkanen).
- 14.05.1996** Rohuküla, Ridala khk., Läänemaa (Kimmo Häkkinen, Seppo Hjerppe, Vesa Häkkinen).

23.05.1996 Osmussaar, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Eve Mägi, Kaarel Kaisel, Ivar Ojaste).
09.09.1996 Sõrve saar 5 is. (Matti Rekilä, Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad, Timo Pettay).
05.10.1996 Sõrve saar (Jan Nordblad, Mika Bruun, Timo Pettay).

Randkiur *Anthus petrosus* pesitsemine (kõik vaatlused kuni 1997 ja vaatlused 15.V-31.VII kuni 2000)

27.03.1910 Tallinn, Harjumaa (Oskar Koch).
27.12.1938 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa (Erik Kumari, August Mank).
27.04.1941 Rae raba, Jüri khk., Harjumaa 2 is. (Erik Kumari).
28.04.-01.05.1948 Haapsalu, Läänemaa 6-7 is. (Aleksander Lint).
28.04.1951 Tallinn, Harjumaa (Olav Renno).
06.10.1958 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa 5 is. (Leo Aumees).
01.10.1959 Vilsandi (Leo Aumees, Ain Truuväärt).
24.09.-01.10.1960 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa >3 is. (Ruth Ling).
Lõpp 05. – keskpäik 07.1961 Vaika saared, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂♀ ja pesakond (Leo Aumees).
1962 Vaikad ♂♀ (Leo Aumees, Evald Aus).
06.10.1962 Viinistu, Kuusalu khk., Harjumaa (Ahto Jõgi).
1963 Vaikad 2 ♂♀ (1 pesa) (Leo Aumees).
1964 Vaikad 1 pesa (Leo Aumees).
30.09.1964 Vilsandi (Leo Aumees).
1966 Vaikad 5 ♂♀ (1 pesa) (Leo Aumees).
1966 Vilsandi saar 1-2 ♂♀ (Leo Aumees).
1967 Vaikad >4 ♂♀ (Leo Aumees, Elviine Kullapere).
1968 Vaikad 5 ♂♀ (1 pesakond) (Leo Aumees).
1969 Vaikad 3 ♂♀ (Leo Aumees).
1970 Vaikad 4 ♂♀ (1 pesakond) (Leo Aumees, Elviine Kullapere).
Enne 1971 Rammu saar, Kuusalu khk., Harjumaa (Ahto Kesamaa?).
26.03.1971 Vilsandi ♂♀ (Leo Aumees).
1971 Vaikad 3 ♂♀ (Leo Aumees).
13.06.1972 Põhja-Malusi, Kuusalu khk., Harjumaa ♂♀ (Ahto Kesamaa, Olav Renno).
1972 Vaikad >1 ♂♀ (Leo Aumees).
28.05.1973 Nootamaa, Kihelkonna khk., Saaremaa pesa (Hans Soots).
1973 Vaikad pesa (Hans Soots).
15.04.1974 Tagalaht, Haapsalu, Läänemaa kuni 12 is. (Tenno Sillaste).
19.04.1974 Paralepa, Ridala khk., Läänemaa kuni 7 is. (Tenno Sillaste).
1974 Vaikad 2 pesa (Hans Soots).
07.05.1975 Innarahu, Kihelkonna khk., Saaremaa >1 ♂♀ (Hans Soots).
22.06.1975 Heinlaid, Tõstamaa khk., Pärnumaa 2 is. (Tenno Laur).
07.07.1975 Nootamaa 2 ad. + 5 juv. (Hans Soots).
1975 Vaikad >3 ♂♀ (2 pesakonda) (Virve Aumees, Hans Soots, Erik Kumari).
1976 Vaikad >4 ♂♀ (Virve Aumees, Hans Soots).
17.05.-09.07.1977 Vana-Pärnu, Pärnu linn (Tenno Laur).
02.-29.06.1977 Papiniidu, Pärnu linn (Tenno Laur).
29.06.-01.07.1977 Heinlaid (Tenno Laur).
1977 Vaikad >6 ♂♀ (Virve Aumees, Hans Soots, Erik Leibak, Raul Vaino, Toomas Help, Sulev Nõmmaru jt).
21.05.1978 Innarahu 2 ♂♀ (Virve Aumees, Hans Soots).
22.05.1978 Loonalaid, Kihelkonna khk., Saaremaa (Hans Soots).
24.05.1978 Kassari Lubjarahu, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Joann Kallas).
15.06.1978 Nootamaa 2 ♂♀ (Virve Aumees).
1978 Vaikad >5 ♂♀ (Virve Aumees, Hans Soots).
05.06.1979 Kostivere karstiala, Jõelähtme khk., Harjumaa väh. 1 ♂♀ (Veikko Neuvonen, Fred Jüssi, Jaan Rimmel).
1979 Vaikad 2 pesa (Virve Aumees).
11.06.1980 Prangli saar, Jõelähtme khk., Harjumaa 2 is. (Märt Rahi, Tõnu Viik).
1980 Vaikad >4 ♂♀ (3 pesa) (Virve Aumees, Arvo Kullapere, Hans Soots, Erik Kumari).
1981 Vaikad >2 ♂♀ (1 pesa) (Virve Aumees, Arvo Kullapere jt.).
03.06.1982 Vaika saared, Kihelkonna khk., Saaremaa (Virve Aumees).
13.-15.07.1983 Saarnaki laid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Fred Jüssi).
1983 Vaikad >1 ♂♀ (Arvo Kullapere).
15.04.1984 Vilsandi 2 is. (Aivar Leito).
1984 Vaikad >3 ♂♀ (Arvo Kullapere).
11.06.1986 Nootamaa ♂♀ (Andrus Aumees, Fred Jüssi, Arvo Kullapere).
1986 Vaikad ♂♀ (Arvo Kullapere, Andres Jõeorg).

1987 Vaikad >1 ♂♀ (Arvo Kullapere, Kadri Kullapere, Marika Aumees jt.).
10. ja 19.04.1988 Vilsandi >1 is. (Virve Aumees, Marika Aumees).
 1988 Vaikad 2 ♂♀ (Vilju Lilleleht, Tiit Leito, Marika Aumees, Arvo Kullapere).
16.04.1989 Vilsandi 2 is. (Virve Aumees).
 1989 Vaikad >2 ♂♀ (Arvo Kullapere jt.).
30.09.1989 Vilsandi (Virve Aumees).
10. ja 17.06.1990 Vaika saared >4 ♂♀ (Arvo Kullapere jt.).
03.10.1990 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
04. ja 18.03.1991 Vilsandi 2 is. (Marika Aumees).
20.05.1992 Vilsandi 1-2 is. (Eerik Leibak).
04.05.1994 Sõrve sääär (Pekka Ikonen, Niila Valle, Dan Sävel).
14. ja 28.05.1994 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Mauri Leivo, Jari Aho, Pauli Dernjatin, Harri Kontkanen, Petri Palviainen, Pekka Rusanen).
06.10.1994 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Pekka Rusanen, Harri Kontkanen, Mauri Leivo, Olli-Pekka Pietiläinen).
15.04.1995 Sõrve sääär (Sampsä Cairenius, Jyri Heino, Pekka Rusanen, Erkki Valsta).
16.04.1995 Karuste, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsä Cairenius, Jyri Heino, Erkki Valsta).
16.04.1995 Loode, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsä Cairenius, Jyri Heino, Erkki Valsta).
12.09.1995 Ristna 2 is. (Timo Pettay, Jyrki Lausamo, Gustaf Nordenswan, Jan Nordblad).
04.10.1995 Põõsaspea neem (Timo Pettay, Jan Nordblad).
07.10.1995 Sõrve sääär (Timo Pettay, Jan Nordblad).
24.04.1996 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa (Asko Rokala, Mika Bruun, Henrik Lindholm).
03.05.1996 Pikla nina, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 is. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen).
17.05.1996 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa (Sampsä Cairenius, Hannu Koskinen, Toni Eskelin, Timo Palomäki).
23.05.1996 Rohuneeme, Jõelähtme khk., Harjumaa (Sampsä Cairenius).
30.05.1996 Ristna (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Heidi Vanhanen, Mika Bruun, Hannu Juka, Jukka Hatva, Mikko Huju).
03.10.1996 Sõrve sääär (Timo Pettay, Mika Bruun, Jan Nordblad, Gustaf Nordenswan).
06.10.1996 Harilaid 1-3 is. (Timo Pettay, Mika Bruun, Jan Nordblad, Gustaf Nordenswan).
15.09.1997 Sõrve sääär (Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Jan Nordblad, Gustaf Nordenswan).
18.10.1997 Sõrve sääär (Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Jyrki Lausamo).
18.-21.05.1998 Vilsandi s. ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
18.-21.05.1998 Vaika s.-d. 3 is. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi).
25.05.1998 Sõrve sääär (Juha Saari).
04.06.1998 Sõrve sääär (Sampsä Cairenius).
21.05.1999 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Sampsä Cairenius).
12.05.2005 Keskmine Vaigas, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Mati Martinson, Veljo Volke, Andi Paas).
24.05.2005 Nootamaa saar, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Mati Martinson, Mart Jüssi, Ivar Jüssi).

Mustpea-hänilane *Motacilla flava feldegg*

02.-03.06.1989 Rubina soo, Karksi khk., Viljandimaa ♂ ad. (Olev Merivee) (Foto).

Kuldhänilane *Motacilla citreola* (kõik vaatlused kuni 2000, pesitsemine kuni 2001)

21.07.1990 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a+ (Henn Vilbaste). Sama isend ♂ ad. pesitses Pulgojal **16.05.-17.07.1991** segapaarina koos ♀ hänilasega (*Motacilla flava*). Tõenäoliselt hübriidne pesakond (6 pull.) lennuvõimestus (Mati Kose).
19.07.1993 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Mati Kose, Margus Ellermaa).
28.05. ja 04.06.1995 Pulgoja ♂ ad. (Mati Kose, Märt Kose).
18.07.1995 Pulgoja 1a. (Mati Kose, Margus Ellermaa, Agu Leivits). Tõenäoliselt sama (rõngastatud) isend
20.07.1995 Rannametsa, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Mati Kose).
29.07.1995 Pulgoja 1a. (Agu Leivits).
03.08.1995 Pulgoja 1a. (Mati Kose).
03.05.1996 Meelva ja Matsalu vahel, Karuse khk., Läänemaa ♂ 2a. (Alar Broberg).
15.05.1996 Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa ♀ (Olof Armini).
22.05.-05.06.1997 Vana-Pärnu, Pärnu l., Pärnumaa ♂♀ ja 4 pull. (Juha Lehtinen, Jouni Valkeeniemi, Sampsä Cairenius, Mika Bruun, Timo Pettay) (Foto).
28.04.1998 Vana-Pärnu ♂♀ (Sampsä Cairenius, Minna Riikka Järvinen).

01.05.1998 Pulgoja 2 ♂, 1 ♀ (Matti Rekilä, Mika Bruun, Ira Teräspuro) (Foto). Tõenäoliselt samad või osa neist ka
03.05.1998 Suurküla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 ♂, 1 ♀ (Kimmo Häkkinen, Seppo Hjerppe), **25.-27.05.1998**
 Pulgoja ♂♀ (Sampsä Cairenius, Mika Bruun, Jukka Hatva, Jan Nordblad, Timo Pettay) ja **19.06.1998** Suurküla ♂
 (Ilpo Hjerppe, Seppo Hjerppe).
27.04.1999 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa ♂ ad. (Matti Koivula, Margus Ellermaa, Vesa Oksanen).
 Tõenäoliselt kordusvaatlused samas **11.05.1999** 2 ♂ (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete), **14.05.1999** ♂ ad. (Arto
 Keskinen, Ari Veijalainen, Aarne Lahti).
27.04.1999 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Markku O. Saarinen, Pekka Komi).
27.04.1999 Pulgoja ♂ ad. (Markku O. Saarinen, Pekka Komi).
28.04.1999 Kabli 3 ♂ ad. (Markku O. Saarinen, Pekka Komi).
06.05.1999 Saardo, Ridala khk., Läänemaa ♂ (Petro Pynnönen, Jose Luis Copete).
28. ja 30.05.1999 Tahu laht, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ (28.05.1999 samas ♀ tunnustamata) (Ivar Ojaste).
03.06.1999 Mullutu-Vägara laht, Kärla/Anseküla khk., Saaremaa ♂ ad. (Veljo Volke, Mati Martinson).
28.05.2000 Emajõe Suursoo, Võnnu khk., Tartumaa ♂ ad. (Anneli Palo).
01. ja 16.06.2000 Pulgoja ♂ (♀ tunnustamata) (Indrek Tammekänd).
15.06.-06.08.2000 Aardla polder, Kambja/Nõo khk., Tartumaa ♂♀ ja 2 juv. (Timo Pettay, Risto Lammin-Soila,
 Pekka Komi, Markku O.Saarinen) (Foto).
05.08.2000 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♀ ad. (Petteri Lehikoinen, Matti Rekilä, Ira Teräspuro) (Foto).
24.06.2001 Haaslava, Kambja khk., Tartumaa ♂♀ ja 3 juv. (Sampsä Cairenius, Jukka Hatva, Tuomas Seimola).
19.06.2001 Aardla polder ♂♀ ja 2-3 juv. (Pekka Komi) (Foto).

Kuldhänilane x hänilane *Motacilla citreola x flava*

18.07.1993 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Mati Kose, Margus Ellermaa, Agu Leivits, Urmas Kalla).

Jõgivästrik, *Motacilla cinerea*

Algus 08.1890 ja 1902 vahel Hellenurme, Rõngu khk., Tartumaa (Mihkel Härms).
00.04./05.1931 Keila-Joa, Keila khk., Harjumaa (Edv. Reinaldt).
00.08.1942 Kunda, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Loreida Pöder, L.Selli).
03.05.1951 Saesaare, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. ♂ ad. (Eerik Kumari).
00.07.1952 Aakre, Rõngu khk., Tartumaa ♂♀ (Einu Rummel).
05.-16.10.1960 Kanama, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
00.06.1964 Mustametsa, Kuusalu khk., Harjumaa ♂ ad. (Nikolai Laanetu).
20.04.1970 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 is. (Elviine Kullapere).
10.07.1975 Nõmmeveski, Kuusalu khk., Harjumaa ♂♀ + 1 juv. (Enn Vasar, Eerik Kumari, Aino Kumari).
08.05.1980 Russalu, Nissi/Märjamaa khk., Harju-/Läänemaa >4 is. (Helgi Vasilenko).
Keskpaik 06. – lõpp 07.1980 Karula, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Kersti Kuusemets).
06.05.1986 Kose, Kose khk., Harjumaa ♀ (Johannes Pärtels).
13.06.1994 Suuremõisa, Muhu khk., Saaremaa (Jüri Keskpaik).
26.05.1995 Taevaskoja, Põlva/Võnnu khk., Võru-/Tartumaa = Põlva mk. ♂ ad. (Thomas Pless, Lena Pless).
25.08.1996 Purtsi, Rõngu khk., Tartumaa = Valga mk. ♂ ad. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Pentti Zetterberg).
27.05.2001 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Petri Pietiläinen, Lauri Mäenpää, Juha Saari, Jan
 Nordblad, Raimo Aaltonen, Matti Rekilä, Ira Teräspuro jt.).
25.05.2002 Maade, Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. ♂ ad. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Ülo
 Tammekänd) (Foto).
08.07.2002 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Lauri Mäenpää, Ilkka Rusanen).
27.08.2002 Nõmmeveski (Margus Ots, Uku Paal).
10.09.2002 Sääre Suurrahu, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Gustaf Nordenswan).
21.05.2003 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Mattias Ullman, Magnus Ullman).
28.05.2003 Põõsaspea neem (Timo Pettay, Margus Ellermaa, Mattias Ullman, Magnus Ullman).
12.06.2003 Sõrve säär ♂ ad. (Juha Saari) (Foto).
24.05.2004 Taevaskoja ♂ ad. (Remek Meel) (Video).
03.-22.07.2004 Nõmmeveski ♂♀ ja >1 juv. (Margus Ots, Uku Paal, Tuukka Kupiainen, Mati Kose) (Foto).
16.07.2004 Sõrve säär (Lauri Mäenpää) (Foto).
19.07.2004 Öngu, Emmaste khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Merle Kääri).
26.03.2005 Vilivalla, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ ad. (Krista Luuk, Urmas Luuk).
29.03.2005 Ristna neem, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Antero Lindholm, Annika Forsten).
03.04.2005 Rutja – Varangu vahel, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Kaja Riiberger, Lauri-Indrek
 Tummeleht).
04.-31.07.2005 Kunda, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ ja 1 juv. (Kaja Kasemaa).

11.10.2006 Sõrve sääär (Uku Paal, Timo Pettay) (Foto).
26.-27.04.2007 Rõuge, Rõuge khk., Võrumaa ♂ ad. (Maidu Kõoleht) (Foto).
29.04.2007 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Aivo Klein).
27.05.2007 Lülle, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Lauri Mäenpää, Harri Pietarinen, Mati Martinson) (Foto).
07.06.2007 Sõrve sääär (Juha Saari).

Tõmmu-linavästrik *Motacilla alba yarrellii*

01.07.1997 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Kari Haataja).
01.06.2003 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ ad. (Kari Haataja, Jukka Ihannus) (Video).

Siidisaba e. viristaja *Bombycilla garrulus* pesitsemine (kuni 2003 vaatlused VI-VII)

11.06.1958 Kuusiku, Rapla khk., Harjumaa = Rapla mk. (Rein Pärj).
09.06.1960 Raasiku, Harju-Jaani khk., Harjumaa 2 is. (Johannes Sakkus).
18.06.1966 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Leo Aumees).
06.07.1968 Laeva Peenraraba, Kursi khk., Tartumaa 1 ad. + 4 pull. (Tiit Randla).
03.-05.06.1973 Muti, Tori khk., Pärnumaa 2 is. (Paul Sügav).
01.06.1975 Audru-Liiva, Audru khk., Pärnumaa (Peeter Ild, Peeter Raja).
10.07.1978 Vahtramäe, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Randar Türkel).
16.07.1978 Viinistu, Kuusalu khk., Harjumaa 2 is. (Jaak Seene).
26.06.1991 Meerapalu Uhtinina, Röpina khk., Võrumaa = Tartu mk. (Urmas Kalla).

Vesipapp *Cinclus cinclus* pesitsemine ja vaatlused V-VII (kuni 1995)

Enne 1875 Pühajärve, Otepää khk., Tartumaa = Valga mk. pesa.
Suved 1882-1908 Palmse ümbruse jõed, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. üksikult, paari- või 2 paari kaupa (A. von der Pahlen).
00.05. – algus 06.1914 Leisi, Karja khk., Saaremaa ♂♀ pesitsemas (Imhof). Samas 00.05. – suvi 1915 ♂♀ pesitsemas, >2 juv. (Imhof, Friedrich Baron v.Sass).
suvi 1933 Keila-Joa, Keila khk., Harjumaa (Tallinna Keskkooliõpilaste Bioloogiline Ekskursioonijaam).
Suvi 1936 Peetri jõgi, Hargla khk., Võrumaa (Osvald Peltser).
02.05.1940 Saesaare, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. (Eerik Kumari).
00.07.1943 Haavoja, Harju-Jaani khk., Harjumaa (R. Talvik).
02.05. ja 00.07.1947 Vändra, Vändra khk., Pärnumaa (Karl-Hanto Selmet).
07.05.1956 Oandu, Lügánuse khk., Virumaa = Ida-Viru mk.
00.07.1958 Polli, Karksi khk., Viljandimaa (Kalev Pild).
00.04.-00.05.1971 Vastse-Roosa, Rõuge khk., Võrumaa ♂♀ ja pesa (Elmar Aare, Oskar Loorits).
07.-09.05.1972 Saesaare ja Taevaskoja, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. (Ilse Rootsmäe, Lemming Rootsmäe, Eerik Kumari).
28.07.1973 Jõelähtme jõe suue, Jõelähtme khk., Harjumaa (Are Haavel).
02.07.1975 Keila-Joa 1 ad. + 1 juv. (Enn Vasar).
Suvi 1976 Vihiküla – Tamme, Suure-Jaani khk., Viljandimaa ♂♀ (veski elanikud).
07.05.1977 Elva, Tartumaa (Raivo Remmel).
00.07.1978 Vana-Vigala, Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. (Aleksander Heintalu).
10.06.1979 Nõmmeveski, Kuusalu khk., Harjumaa (Aarne Kaasik).
1981 või 1982 Suure-Kambja, Kambja khk., Tartumaa ♂♀ + juv. (Anne Tallmeister).
00.07.1982 Joaveski, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Harju mk. (Linda Metsaorg, Ruth Ling, Juhan Vilbaste, jt.).
00.07.1983 Joaveski (Linda Metsaorg).
00.07.1984 Joaveski (Linda Metsaorg).
11.04.-28.05.1989 Märdi, Otepää khk., Tartumaa = Valga mk. ♂♀ ja pesa (Tarmo Evestus, Janek Evestus).
14.04.-17.06.1990 Taevaskoja, Põlva/Võnnu khk., Võru-/Tartumaa = Põlva mk. 2 ♂♀, 2 pesa (Peeter Hõrak, Leho Luigujõe, Margus Ots, Vilju Lilleleht, Tiina Villemson, Aime Laidna jt.).
17.03.-03.08.1991 Taevaskoja >1 ♂♀ (Aime Laidna, Vilju Lilleleht).
00.04.-00.05.1991 Suure-Kambja ♂♀ ja tõenäoline pesitsemine (Anne Tallmeister).
28.05. ja 04.06.1995 Keila-Joa ♂♀ ja pesitsemine (Lauri Lutsar, Anna-Liisa Räppo).

Mägiraat *Prunella collaris*

15.-18.05.2005 Dirhami, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Mika Bruun, Aivar Veide, Tarvo Valker, Uku Paal, Margus Ots, Jan Nordblad, Timo Pettay, Lauri Mäenpää, Ranno Puumets, Marju Erit jt.) (Foto).

Rubiinööbik *Luscinia calliope*

25.05.1974 Suur-Kõbaja laid, Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Jalde Maran, Indrek Kirss).

Sinisaba *Tarsiger cyanurus*

00.05.1977 Kiidjärve, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. (Endla Verrev).

24.04.-22.06.1980 Kiidjärve, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. ♂♀ + 4 pull. (Ilse Rootsmäe, Endla Verrev, Maire Peil).

13.07.1995 Üksnurme, Keila khk., Harjumaa ♂ ad. (Eet Tuule, Aarne Tuule).

Kaelustäks *Saxicola torquatus*

16.06.1988 Kasari luht Pagasi küla all, Kirbla khk., Läänemaa ♂ (Eve Mägi).

17. ja 22.07.1988 Kingli, Põide khk., Saaremaa ♂ (Eet Tuule).

21.05.1990 Kääriku – Pülme, Otepää khk., Tartumaa = Valga mk. ♂ alamliik *variegatus* (Tarmo Evestus).

21.05.1993 Riguldi, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ alamliik *maurus* (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Lasse J. Laine, Olli-Pekka Pietiläinen).

04.05.1994 Loode, Jämaja khk., Saaremaa ♂ (Pekka Ikonen, Niila Valle, Dan Sävel) (Foto).

28.10.1995 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa alamliik *maurus* (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Mika Bruun, Jyrki Lausamo).

13.05.1996 Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ alamliik *maurus* (Olof Armini).

14.04.2001 Undva, Kihelkonna khk., Saaremaa ♀ ad. alamliik *rubicola/hibernans* (Pekka Fagel, Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Pekka Hänninen, Birgit Petrow) (Foto).

28.04.2001 Puise, Ridala khk., Läänemaa ♂ 2a. alamliik *maurus* (Gustaf Nordenswan, Jyrki Pynnönen, Jukka Hauru, Heikki Holmström).

23.04.2003 Sõrve säär ♀ ad. alamliik *rubicola/hibernans* (Matti Rekilä, Ira Teräspuro, Mika Bruun, Jukka Hatva, Jukka Riihelä) (Foto).

03.11.2004 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ 1a. alamliik *maurus* (Jukka Hauru, Heikki Holmström).

15.04.2006 Undva ♀ ad. alamliik *rubicola/hibernans* (Sampo Kunttu) (Foto).

20.04.2006 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa ♀ ad. alamliik *rubicola/hibernans* (Timo Pettay, Sampsa Cairenius) (Video).

22.05.2006 Sõrve säär ♂ 2a. alamliik *rubicola/hibernans* (Jukka Hauru, Petri Pietiläinen jt.) (Foto).

23.05.2006 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♀ ad. alamliik *rubicola/hibernans* (Margus Ots, Margus Ellermaa, Mati Kose, Ranno Puumets) (Foto).

31.05.2007 Laadla, Jämaja khk., Saaremaa ♀ ad. alamliik *maurus* (Lauri Mäenpää) (Foto).

Nunn-kivitäks *Oenanthe pleschanka*

28.10.2004 Karuste, Jämaja khk., Saaremaa ♂ 1a. (Matti Rekilä, Mati Martinson, Anto Õitspuu) (Foto).

Kõrbe-kivitäks *Oenanthe deserti*

12.04.1985 Vesiloo saar, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ (Aivar Leito) (Foto).

17.05.1986 Ropka luht, Tartu l., Tartumaa ♂ (Oivo Rahuosoo).

02.-04.11.2005 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♀ (Mati Martinson, Juha Saari) (Foto).

Kivirästas *Monticola saxatilis*

05. ja 06.10.1999 Sõrve säär (Timo Pettay, Aivo Klein, Harri Pietarinen).

Kaelusrästas *Turdus torquatus* (kuni 1991)

24.04.1868 Lehtse, Ambla khk., Järvamaa ♂ (Alexander Baron Hoyningen-Huene).
Kevad enne 1875 Kopli, Tallinn ♂ ad. (Valerian Russow).
13.11.1949 Väike-Nõmmküla, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Oskar Timmerman).
02.05.1957 Tallinn-Nõmme, Harjumaa ♂ ad. (Tiit Randla).
1960 Vilsandi saar, Kihelkonna khk., Saaremaa 1? is.
15.04.1961 Kuressaare, Saaremaa ♂♀ (E.Pöldvere).
I pool 03.1962 Vilsandi saar 1? is.
26.09.1963 Sutlepa ja Väike-Nõmmküla vahel, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ (Erik Kumari).
17.04.1964 Kärkla läh., Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Vello Tarning).
10.04.1969 Vilsandi saar 2 is. (Leo Aumees).
07.04.1970 Vilsandi saar (Leo Aumees).
11.04.1970 Vilsandi saar ♂ (Leo Aumees).
26.03.1971 Vilsandi saar ♂ (Leo Aumees).
22.10. ja 13.11.1971 Tallinn ♂ (K.Saar).
02.04.1973 Vilsandi saar ♂ (Leo Aumees).
26.04.1974 Vilsandi saar ♂ (Hans Soots).
00.-16.10.1974 Tali, Saarde khk., Pärnumaa (Arkaadi Irtd).
02., 17. ja 27.02.1975 Saue, Keila khk., Harjumaa ♀ (Eet Tuule).
27.05.1975 Võrkrahu, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ (Hans Soots).
29.-30.03.1976 Kuusnõmme, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂♀ (Hans Soots).
22.05.1976 Loonalaid, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ (Hans Soots).
01. ja 03.04.1977 Vilsandi saar ♀ (Hans Soots).
12.04.1977 Kuusnõmme ♂ (Hans Soots).
03.04.1978 Kuusnõmme ♀ (Hans Soots).
21.04.1978 Vilsandi ♀ (Virve Aumees).
25.04.1978 Kotlandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Julius Mark).
01.05.-03.06.1978 Vilsandi ♂♀ (Hans Soots, Virve Aumees).
16. ja 24.04.1979 Vilsandi ♀ (Hans Soots).
06.05.1979 Vilsandi ♀.
12.05.1979 Kiirassaare, Kihelkonna khk., Saaremaa ♀.
07.04.1980 Vilsandi ♂ (Hans Soots).
10.-12.04.1980 Kuusnõmme 2 ♀ (Hans Soots).
15.-23.04.1980 Vilsandi ♀ (Hans Soots, Virve Aumees).
28.04.1980 Kiirassaare ♀ (Hans Soots).
08.05.1980 Vilsandi ♂♀ (Hans Soots).
23.10.1980 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♀ (Kaarel Laus).
22.04.-07.05.1981 Ülendi, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2 is. (Aare Elend, Vello Tarning).
23.04.1981 Vilsandi 2 ♀ (Hans Soots).
25.-26.04.1981 Vilsandi ♂ (Hans Soots).
26.04.1981 Kihelkonna, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ (Hans Soots).
26.04.1981 Kuusnõmme ♀ (Hans Soots).
27.04.1981 Kuusnõmme 2 ♂ (Hans Soots).
03.-04.05.1981 Suureranna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ (Kaljo Pall, Olev Lauri, Eele Lauri).
27.04.1982 Vilsandi (Arvo Kullapere, Jaan Fatal jt.).
25.07.1982 Lohusalu, Keila khk., Harjumaa ♂ 1a+ (Roman Šergalin).
08.10.1982 Sõrve säär ♂ ad. (Aarne Ots, Kaarel Laus).
23.04.1985 Muti, Tori khk., Pärnumaa ♂ (Aarne Ots).
25.10.1985 Sõrve säär ♂ (Eerik Leibak).
16.04.1986 Tahkuna-Majaka mv., Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ (Lembit Pannal, Helmi Laansalu jt.).
26.04.1987 Vilsandi ♂ (Marika Aumees).
24.04.1988 Kihelkonna 2 ♂ (Arvo Kullapere).
24.-26.04.1988 Jäärja, Saarde khk., Pärnumaa ♂ ad. (Olev Kuningas).
24. ja 25.04.1988 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ (Valdek Arumäe).
25.04.1988 Libatse, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa ♂ ad. (Eedi Lelov).
29.04.1988 Allikmaa, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ (Ivar Ojaste, Virko Wildmaus).
05.-08.02.1990 Mustamäe, Tallinn, Harjumaa ♂ (Eet Tuule).
05.10.1991 Valaste, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Paul Keppart).

Mustpugu-rästas *Turdus ruficollis atrogularis*

01.02.1975 Jõgisoo, Keila khk., Harjumaa ♂ (Eet Tuule).

Tarna-roolind *Acrocephalus paludicola*

10.08.1992 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Mati Kose, Margus Ellermaa, Henn Vilbaste, Kalev Rattiste, Kaarel Lauk).

10.08.2003 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa 1a. (Peeter Raja, Hedi Saks, Kristo Peterson jt.) (Foto, rõngastatud).

Padu-roolind *Acrocephalus agricola*

15.07.1990 Vaibla, Kolga-Jaani khk., Viljandimaa (Indrek Ots, Kristjan Mäll, Margus Ots, Arne Laansalu).

11.08.1992 Vaibla 1a+ (Kristjan Mäll, Indrek Ots, Margus Ots).

18.07.1995 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♀ ad. (Agu Leivits, Mati Kose, Margus Ellermaa).

01.09.1995 Pulgoja 1a. (Andrus Kuus).

Leet-käosulane *Hippolais pallida*

30.06.2004 Äärenurga, Lihula khk., Läänemaa ♂ ad. (Seppo Rytönen) (Helilint).

Väike-käosulane *Hippolais caligata*

16.08.1989 Vaibla, Kolga-Jaani khk., Viljandimaa 1a. (Indrek Ots, Kristjan Mäll, Arne Laansalu).

18.06., 24.06. ja 02.07.1995 Saue, Keila khk., Harjumaa ♂ ad. (Eet Tuule, Aarne Tuule).

12.06.-04.08.2002 Veretinä, Petserimaa = Võru mk. 2 ♂♀ ja 2 pesakonda (4 ja 5 pull.). (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Sampsa Cairenius, Pekka Komi, Markku O.Saarinen, Matti Rekilä, Lauri Mäenpää, Ira Teräspuro, Juha Niemi, M. Sillanpää, Timo Böhme, Tuukka Kupiainen jt.) (Foto, helilint, video).

30.07.2002 Vaibla 1a. (Margus Ots, Hans Hõrak, Madis Lillipuu, Mehis Lillipuu) (Rõngastatud).

06.06.2003 Varnja soo, Kodavere khk., Tartumaa ♂ ad. (Agu Leivits).

11.06.-07.07.2003 Veretinä ♂♀ ja 1 pull. (Uku Paal, Olev Lüütsepp, Riho Marja, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay) (Foto).

15.06.2003 Tsergondi, Petserimaa = Võru mk. (Risto Lammin-Soila, Timo Pettay).

12.07.2003 Saatse, Petserimaa = Põlva mk. ♂ ad. (Jukka Ihanus, Heikki Pentikäinen) (Foto).

13.-29.06.2004 Veretinä ♂♀ ja 6 pull. (Uku Paal, Aivo Klein, Andres Kalamees, Olev Lüütsepp, Mati Kose, Hannes Pehlak jt.) (Foto, pojad rõngastatud).

11.06.2005 Veretinä ♂ ad. (Aki Arkiomaa, Mikko Tanner jt.) (Foto).

30.08.2005 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Mati Kose, Aivo Klein, Rein Nellis, Kristo Lauk jt.) (Rõngastatud, foto).

08.06.2006 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Lauri Mäenpää, Timo Pettay, Sampsa Cairenius, Gustaf Nordenswan, Seppo Ekelund) (Foto, helisalvestus).

25.06.2006 Veretinä ♂ ad. (Peter Uppstu, Kimmo Kuusisto, Hannu Huhtinen, Rami Lindroos) (Foto).

30.-31.05. ja 01.-02.07.2007 Polovina, Petserimaa = Võru mk. 2♂♀ (Mika Bruun, Uku Paal, Hannu Huhtinen) (Foto).

05. ja 26.06.2007 Hiiemetsa, Vaivara khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ ad. (Eerik Leibak).

17.06.2007 Metsavälja, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂ ad. (Uku Paal, Margus Ots jt.) (Foto).

28.06.2007 Helbi, Petserimaa = Võru mk. ♂ ad. (Kuido Kõiv, Margus Muts, Ranno Puumets).

01.-02.07.2007 Väiko-Serga, Petserimaa = Võru mk. ♂♀ (Hannu Huhtinen).

01.-02. ja 18.07.2007 Veretinä ♂♀ ja 5 pull., lisaks 1 ad. (Hannu Huhtinen, Thomas Pless) (Foto, helisalvestus).

Kõrbe-põosalind *Sylvia nana*

20.-24.10.2005 Loode, Jämaja khk., Saaremaa alamliik *nana* (Lauri Mäenpää, Harri Pietarinen, Mati Martinson, Gustaf Nordenswan, Uku Paal, Riho Marja) (Foto).

Põhja-lehelind *Phylloscopus borealis*

29.05.1955 Linnanõmme, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. ♂ ad. (Lemming Rootsmäe).

14.06.1986 Kanama läh., Keila khk., Harjumaa ♂ (Eet Tuule).

08.06.1994 Ravila park, Tartu, Tartumaa ♂ (Lemming Rootsmäe, Ilse Rootsmäe).

11.06.1994 Elva kalmistu, Elva l., Tartumaa ♂ (Lemming Rootsmäe, Ilse Rootsmäe).

27.05.2000 Jõgisoo, Keila khk., Harjumaa ♂ ad. (Aarne Tuule, Eet Tuule).

Kuld-lehelind *Phylloscopus proregulus* (kuni 1997)

- 17.10.1973 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa >1 is. (Kalev Jaama, Hans Soots).
02.10.1974 Kabli (Henn Vilbaste, Vello Keppart).
23.10.1980 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
15.10.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
16.10.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
28.10.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
11.10.1982 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Kaarel Laus, Eerik Leibak).
15.10.1982 Kabli (Peeter Ild).
17.10.1982 Sõrve sääär (Kaarel Laus, Eerik Leibak).
09.10.1985 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits, Alar Soppe).
13.10.1989 Kabli (Jaanus Elts, Henn Vilbaste, Agu Leivits).
24.10.1989 Sõrve sääär (Eerik Leibak).
03.10.1994 Kabli ♀ (Aivo Klein).
08.10.1994 Kabli (Agu Leivits, Aivo Klein).
11.10.1994 Kabli (Agu Leivits, Kristjan Mäll).
20.10.1995 Kabli ♂ (Aivo Klein).
25.10.1995 Kabli ♂ (Aivo Klein).
26.10.1995 Kabli ♀ (Aivo Klein).
28.10.1995 Kabli ♀ (Aivo Klein).
06.10.1996 Kabli (Tatu Hokkanen).
07.10.1996 Kabli ♂ (Aivo Klein).
09.10.1996 Kabli ♂ (Aivo Klein).
14.10.1996 Kabli ♂ (Aivo Klein).
05.11.1996 Kabli ♂ (Aivo Klein).
23.10.1997 Kabli ♂ ja ♀ (Alar Soppe).

Vööt-lehelind *Phylloscopus inornatus* (kuni 1997)

- 13.10.1974 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Vello Keppart, Arkaadi Irdt, Are Haavel, Maire Kalmus).
28.09.1975 Kabli (Henn Vilbaste, Enn Vilbaste jt.).
30.09.1975 Kabli (Henn Vilbaste, Enn Vilbaste jt.).
02.10.1975 Kabli (Henn Vilbaste, Enn Vilbaste, Vello Keppart).
05.10.1975 Kabli 2 is. (Henn Vilbaste, Arkaadi Irdt).
29.09.1978 Kabli (Peeter Ild, Henn Vilbaste).
14.10.1980 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa (Kaarel Laus).
17.09.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
02.10.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
10.10.1981 Kabli (Henn Vilbaste, Peeter Ild, Agu Leivits).
14.10.1981 Sõrve sääär (Kaarel Laus, Peeter Ild).
20.09.1982 Kabli (Agu Leivits, Peeter Ild, Juta Vilbaste).
02.10.1983 Kabli (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Vello Keppart, Paul Keppart).
25.09.1984 Sõrve sääär (Eerik Leibak).
05.10.1984 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Ild).
10.09.1985 Lao (Peeter Raja, Tenno Laur).
20.09.1985 Sõrve sääär (Eerik Leibak).
04.10.1985 Lao (Peeter Ild).
05.10.1985 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits, Alar Soppe).
05. ja 09.10.1985 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits, Alar Soppe, A.Anderson).
11.10.1985 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits, Alar Soppe).
21.09.1986 Kabli (Agu Leivits).
10.10.1986 Kabli (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma).
14. ja 22.09. ning 02.10.1988 Kabli kokku 3 is. (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Enn Vilbaste, Agu Leivits, Jaanus Elts).
05.10.1988 Sõrve sääär (Eerik Leibak).
06.10.1988 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Aivo Klein, Enno Tšetšin).
08.10.1988 Võiste (Enno Tšetšin).
11.10.1988 Kabli (Henn Vilbaste, Agu Leivits, Juta Vilbaste, Enn Vilbaste, Jaanus Elts).
15.10.1988 Võiste (Aivo Klein, Enno Tšetšin, Mando Kadarik).

28.09.1989 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits).
15.10.1990 Lao (Peeter Ild).
20.10.1990 Lao (Peeter Ild).
05.10.1994 Kabli (Aivo Klein, Agu Leivits).
06.10.1995 Sõrve säär, (Timo Pettay, Jan Nordblad).
15.10.1996 Kabli ♂ (Aivo Klein).

Tuhk-lehelind *Phylloscopus humei*

31.10.-10.11.1999 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsä Cairenius, Timo Pettay, Mika Bruun, Aivo Klein, Matti Rekilä).
23.10.2000 Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa (Gustaf Nordenswan, Aki Arkiomaa, Hannu Juka).
24.10.2000 Sõrve säär (Juha Laaksonen, Lauri Mäenpää, Timo Pettay) (Rõngastatud, foto, video).
18.-20.10.2001 Sõrve säär (Sampsä Cairenius, Jari Peltomäki, Timo Nuoronen, Juha Saari, Petri Pietiläinen, Jan Nordblad, Timo Pettay, Lauri Mäenpää) (Video).

Tuhk-lehelind / vööt-lehelind *Phylloscopus humei / inornatus*

08.11.1998 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Juha Saari).

Siberi lehelind *Phylloscopus schwarzi*

04.10.1999 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Aivo Klein, Timo Pettay, Harri Pietarinen, Pirkko Tuusa) (Foto).

Tõmmu-lehelind *Phylloscopus fuscatus*

17.10.1986 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ (Eerik Leibak, Arnold Kristjuhan).
02.11.1987 Sõrve säär (Eerik Leibak).
11.10.1990 Sõrve säär 1a. (Eerik Leibak, Lauri Lutsar).
30.10.1995 Sõrve säär (Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Jyrki Lausamo, Mika Bruun).
01.11.1996 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Agu Leivits).
27.10.1999 Kabli 1a. (Indrek Tammekänd) (Rõngastatud).

Siberi väike-lehelind *Phylloscopus collybita tristis*

23. ja 29.09.1984 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits).
23.09.1984 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits).
11.10.1984 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits).
12.10.1984 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
15.10.1984 Sõrve säär (Eerik Leibak).
08.10.1985 Sõrve säär (Eerik Leibak, Karl Teär).
29.10.1986 Kabli 2 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste).
03.10.1987 Sõrve säär (Eerik Leibak, Lauri Lutsar).
22.09.1988 Kabli 3 is. (Agu Leivits, Jaanus Elts, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Enn Vilbaste).
27. ja 28.09. ning 04.10.1988 Kabli kokku 3 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Enn Vilbaste, Jaanus Elts).
04.10.1988 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa 2 is. (Urmas Kirsimäe, Tenno Laur).
14.10.1988 Lao (Peeter Ild).
14.10.1988 Sõrve säär (Lauri Lutsar).
17.10.1988 Kabli 1a+ (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Enn Vilbaste, Jaanus Elts).
05.10.1989 Sõrve säär (Eerik Leibak).
13.10.1990 Sõrve säär (Eerik Leibak).
16.10.1990 Lao (Peeter Ild).
22.10.1990 Lao (Tenno Laur).
10.10.1999 Sõrve säär 1a. (Aivo Klein, Eerik Leibak, Urmas Viil).
18.10.1999 Sõrve säär (Matti Rekilä, Gustaf Nordenswan, Hannu Juka, Juha Saari).
06.10.2003 Sõrve säär (Matti Rekilä, Mati Martinson) (Foto, rõngastatud).

Lääne-pöialpoiss *Regulus ignicapilla*

- 00.06.1869 Tartu, Tartumaa ♂ (Valerian Russow).
12.10.1869 Tartu ♂ 1a. (Eduard Schwarz).
(hiljemalt) 1869 Järve, Tallinn ♂ ad. (Riedel).
Enne 1875 Helme, Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. ♂ ad. (Fr. v. Transehe-Roseneck).
19.09.1973 Kabli, Häädemeeste, Pärnumaa ♂ (Henn Vilbaste, Kalev Jaama).
08.10.1974 Kabli ♂ (Henn Vilbaste, Vello Keppart).
15.10.1985 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa ♂ (Peeter Raja, Leili Raja).
01.06.2001 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Petri Pietiläinen, Matti Rekilä, Juha Saari, Ira Teräspuro) (Foto).
01.10.2003 Sõrve sääär ♀ (Mika Bruun, Jan Nordblad, Jukka Hatva, Juha Saari) (Foto).
24.05.2004 Timmkanali, Saarde khk., Pärnumaa ♂ ad. (Uku Paal, Margus Ots) (Foto).
12.05.-03.06.2006 Jõuga, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru khk. ♂ ad., tõenäoline pesitsemine (Eerik Leibak, Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Margus Ots, Riho Marja) (Foto).
16.06.2007 Sirtsu soo põhjaserva lähedal, Viru-Nigula khk., Virumaa = Ida- Viru mk. ♂ ad. (Eerik Leibak, Sade Lahtmets).

Kaelus-kärbsenäpp *Ficedula albicollis*

- 02.06.1932 Kunda, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂ ad. (Alfred Leckbandt).
26.-27.04.1962 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ ad. (Evald Aus, Leo Aumees).
20.05.1969 Vilsandi (Leo Aumees).
02.05.1972 Audaku, Kihelkonna khk., Saaremaa 1 is. (ilmselt ♂ ad.) (Mari Reitalu, Sirje Sillamaa).
15.05.1972 Vilsandi (Leo Aumees).
00.07.1979 Tõravere, Nõo khk., Tartumaa ♂ (Märt Rahi).
20.05.1985 Kihelkonna, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 ♂ (Andres Kuresoo, Tiina Talvik).
30.04.1986 Urissaare, Saarde khk., Pärnumaa ♂ (K.Alvet).
I pool 05.1994 Viljandi, Viljandimaa ♂ (Endel Edula).
16.-17.05.1994 Kärla, Kärla khk., Saaremaa ♂ ad. (Jukka Pulli, Tuija Aaltolahti, Koidu Kaljund, Anni Kaljund, Elle Palmpuu, Janek Palmpuu) (Foto).
27.04.2001 Peraküla läh., Noarootsi khk., Läänemaa ♂ 2a (Antero Topp, Dave Pullan jt.).
14.05.2001 Laadla, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Petri Pietiläinen, Harri Pietarinen) (Foto).
20.05.2001 Padise, Harju-Madise khk., Harjumaa ♂ ad. (Seppo Hjerpe, Vesa Häkkinen).
28.05.2003 Laadla ♂ ad. (Petri Pietiläinen, Mati Martinson, Jukka Hatva, Lauri Mäenpää, Jan Nordblad, Tom Nordblad, Harri Pietarinen, Juha Saari).
29.05.2003 Vilsandi ♀ ad. (Kari Haataja jt.) (Foto).
31.05.2003 Vilsandi ♂ 2a. (Kari Haataja jt.) (Foto).
25.04.2004 Spithami, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ ad. (Ivar Ojaste) (Foto).
11.06.-05.07.2004 Pidula, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂♀ ja pesitsemine, >1 pull. (Veljo Volke, Terje Volke, Tõnu Ling, Margus Muld, Mati Martinson jt.) (Foto, video).
24.05.2005 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♀ ad. (Margus Ellermaa, Juha Saari).
27. ja 29.05.2006 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ 2a (Petri Pietiläinen, Lauri Mäenpää, Harri Pietarinen, Juha Saari, Timo Pettay, Sampsa Cairenius, Pertti Rasp, Mati Martinson) (Foto).
05.06.-08.07.2006 Kuressaare, Kuressaare khk., Saaremaa ♂♀, pesitsemine (Uku Paal, Margus Ots, Riho Marja, Risto Lammin-Soila, Timo Pettay, Tuukka Kupiainen, Ilpo Lilja, Jukka Hauru, Jan Nordblad, Ranno Puumets jt.) (Foto).
14.05.-29.06.2007 Kuressaare ♂♀ ja pesitsemine, >2 pull. (Mati Martinson, Madis Karu, Mati Kose, Andrus Kuus, Jukka Ojala, Tiit Vohta, Eedi Lelov, Ülle Soom, Margus Muts, Toomas Hirse jt.) (Foto).

Roohabekas *Panurus biarmicus* (kõik vaatlused kuni 1989 ja pesitsemine kuni 1992)

- 15.04.1978 Ikla, Häädemeeste-Salatsi khk., Pärnumaa ♂ (Kalev Jaama, Henn Vilbaste).
15.04.1978 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ (Kalev Jaama, Henn Vilbaste).
12.12.1980 Matsalu meri, Karuse khk., Läänemaa ♂♀ (Ain Meriste).
15.02.1981 Lihula meri, Lihula khk., Läänemaa 30-60 is. Tõenäoliselt samad isendid samas ka 28.02.1981 Lihula meri ♂♀ ja 12.03.1981 Lihula meri 5 ♂♀ (Ain Meriste).
21.03.1981 Matsalu meri, Karuse khk., Läänemaa ♂♀ (Peeter Vissak, Aili Saluveer, Hedi Gerst, Maarika Saar, Merike Sudist).
03.11.1981 Kasari jõe alamjooks, Kirbla/Lihula khk., Läänemaa 12. is. (Taivo Kastepõld).
28. ja 31.03.1983 Kaselaht, Hanila khk., Läänemaa 2 is. (Taivo Kastepõld).

01.08.1986 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ 1a. (Mati Kose).
15.08.1986 Pulgoja ♂ 1a. (Agu Leivits).
30.07.-06.09.1987 Aljava, Muhu khk., Saaremaa kokku 10 is. (Priit Väljamäe).
13.08.1987 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 is. (Mati Kose, Riho Lilleleht, Enno Tšetšin, Raigo Laine).
20.08.1987 Pikla 4 is. (Mati Kose, Enno Tšetšin, Raigo Laine).
05.11.1987 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 6 is. (Eerik Leibak).
24.07.-18.08.1988 Pulgoja kokku 20 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste).
30.07.-17.08.1988 Aljava kokku 24 is. (Andrus Kuus).
31.07.-19.08.1988 Pikla kokku 9 is. (Mati Kose).
12.08.1988 Kolmenasva laid, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (Eigo Hint, Arnold Kristjuhan, Tõnu Märss, Taivo Kastepõld).
27.-28.06.1989 Puise, Ridala khk., Läänemaa 2 1a. (Vilju Lilleleht).
26.07.-21.08.1989 Pulgoja kokku 10 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste).
30.07.-18.08.1989 Aljava kokku 49 is. (Andrus Kuus).
02.08.1989 Kolmenasva (Gunnar Polma).
02.08.1989 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa (Enn Vilbaste).
07.-23.08.1989 Pikla kokku 12 is. (Mati Kose).
26.09.1989 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 15 is. (Henn Vilbaste).
05.-06.10.1989 Sõrve säär ♂ ja 1a. (Eerik Leibak).
18.10.1989 Kabli 8-9 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste).
18.05.1991 Pulgoja tühi kasutatud pesa (Mati Kose).
07.06.1992 Laekarahu saar, Ridala khk., Läänemaa pesa ja 1 pull. (Vilju Lilleleht).
11.06.1992 Puise pesa ja 5 pull. (Vilju Lilleleht).

Lääne-sabatihane *Aegithalos caudatus europaeus*

09.10.1985 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Ild).
11.10.1985 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 2 is. (Eerik Leibak, Karl Teär).
25.10.1985 Lao (Tenno Laur).
30.09.1986 Sõrve säär 2 is. (Eerik Leibak).
07.10.1986 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 3 is. (Agu Leivits, Katrin Kaldma, Henn Vilbaste, Alar Soppe).
09.10.1986 Kabli 2 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma).
13.10.1986 Kabli 2 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma).
17.10.1986 Lao 2 is. (Peeter Ild).
23.10.1986 Lao 2 is. (Peeter Ild).
23.10.1986 Sõrve säär (Eerik Leibak).
26.10.1986 Lao (Peeter Ild).
27.10.1986 Kabli (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma).
07.10.1990 Lao 2 is. (Tenno Laur).

Taigatihane *Parus cinctus*

11.10.1977 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Kalev Jaama, Kaarel Laus, Peeter Ild).
18.10.1983 Kabli (Henn Vilbaste, Juta Vilbaste, Agu Leivits).
12.10.1986 Kabli (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma).

Lasuurtihane *Parus cyanus*

25.11.1950 Rocca al Mare, Tallinn (Hillar Pärjasaar) (nahk ZBI kogudes).
19.04.1986 Ravila (Toomas Pärtels).
14.10.1986 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Katrin Kaldma) (Rõngastatud).
20.10.1986 Kabli 1a. (Katrin Kaldma, Agu Leivits) (Rõngastatud).
31.10.1987 Kabli (Katrin Kaldma, Agu Leivits).
25.06.1989 Kanepi, Kanepi khk., Võrumaa = Põlva mk. (Indrek Nigul).

Ida-puukoristaja *Sitta europaea asiatica* (kuni 1995)

Enne 1880 Tartu, Tartumaa (Karl v. Middendorff).
19.-20., 22. ja 30.01.1977 Haapsalu, Läänemaa <3 is. (Tenno Sillaste).

12.-21.10.1983 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa kokku 7 is. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste).
 07.12.1983 Kilingi-Nõmme, Saarde khk., Pärnumaa (Henn Vilbaste).
 16.02.1984 Tihemetsa, Saarde khk., Pärnumaa (Henn Vilbaste). Sama isend 23.02.1984 Punapargi, Saarde khk., Pärnumaa (Henn Vilbaste).
 12.10.1989 Kabli ♂ (Jaanus Elts, Henn Vilbaste, Agu Leivits).
 16.10.1989 Kabli ♀ (Jaanus Elts, Henn Vilbaste, Agu Leivits).
 12.11.1990 – 00.01.1991 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ (Mati Kose).
 03.10.1995 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Timo Pettay, Jan Nordblad).
 05.-31.10.1995 Kabli 38 1a. (15 ♂, 23 ♀) (Agu Leivits, Aivo Klein).
 28.10.1995 Sürgavere, Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Aarne Ots, Rihet Ots).
 10.11.1995 Roosta, Noarootsi khk., Läänemaa 2 is. (Sampsä Cairenius, Minna Riikka Järvinen, Biti Ojala, Markku Ojala).

Kõnnuõgija *Lanius isabellinus*

15.10.2001 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. alamliik *phoenicuroides* (Agu Leivits, Aleksandra Ilves, Enn Vilbaste) (Rõngastatud, foto).

Mustlauk-õgija *Lanius minor*

1870-ndad Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Valerian Russow).
 25.06.1893 Irboska läh., Petserimaa ♂♀ (Andrejev).
 04.07.1900 Lidva jõe läh., Petserimaa ♂ ad. ja pesa.
 1901 ja 1908 vahel Harku läh., Keila khk., Harjumaa (v. Romm).
 1901 ja 1910 vahel Tapa läh., Ambla khk., Järvamaa = Lääne-Viru mk. (Max v. Middendorff).
 25.09.1906 Kopli, Tallinn.
 Keskpaiik 08.1908 Haeska, Valjala khk., Saaremaa (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski?).
 00.06.1936 Sultsi läh., Paistu khk., Viljandimaa (Ants Murakin).
 10.07.1952 Kose – Verijärve läh., Rõuge khk., Võrumaa (Ülo Järvekülg).
 04.06.1968 Kanama, Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule).
 13.04.1975 Audru-Liiva läh., Audru khk., Pärnumaa (Hilja Toimet, Peeter Raja).
 13.05.1976 Vihula, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Heino Vijask).
 13.08.1977 Aasu, Keila khk., Harjumaa ad. (Eet Tuule, Marta Tuule).
 22.05.1982 Haeska, Martna khk., Läänemaa ad. (Toomas Jüriado, Aarne Pruks, Juhan Põldvere).
 14.08.1982 Avaste, Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. 2 is. (Hilja Toimet, Elmar Hanso, Andres Merits, Ilmar Soodla).
 29.07.-03.08.1993 Väänla, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ ad. (Ivar Ojaste) (Foto). Võimalik, et sama isend 12.10.1993 Lihula ja Alaküla vahel, Lihula khk., Läänemaa ja 29.10.1993 Meelva, Karuse khk., Läänemaa (Jaanus Aua, Jaanus Elts).
 08.06.1994 Virtsu ja Puhtu vahel, Hanila khk., Läänemaa ad. (Raivo Mänd).
 08.06.1995 Küka, Röpina khk., Võrumaa = Tartu mk. ad. (Gustaf Nordenswan, Kjell Andersen Olofsnäs, Ulf Nyback).
 25.05.1998 Langerma, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa ♂ ad. (Eedi Lelov).
 01.06.2001 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Petri Pietiläinen, Matti Rekilä, Juha Saari, Ira Teräspuro) (Foto).
 29.05.2002 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa (Jyrki Lausamo, Jan Nordblad, Lauri Mäenpää) (Foto).
 16.07.2002 Linnamäe, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ad. (Petri Kuhno).
 24.06.2005 Karala, Kihelkonna khk., Saaremaa ad. (Margus Muts) (Video).
 21.-22.05.2006 Sõrve säär (Jukka Hauru, Petri Pietiläinen, Harri Pietarinen, Juha Saari, Jan nordblad) (Foto).
 08.06.2006 Sõrve säär ad. (Lauri Mäenpää, Timo Pettay, Sampsä Cairenius, Gustaf Nordenswan, Seppo Ekelund) (Foto).

Punapea-õgija *Lanius senator*

25.09.-02.10.1972 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ 1a. (Kalev Jaama, Arne Härk, Henn Vilbaste) (Foto).
 11.06.2005 Pühiküla, Kambja khk., Tartumaa ♂ ad. (Liina Kangur).
 27.05.2006 Laadla, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad., alamliik *niloticus/senator* (Harri Pietarinen, Lauri Mäenpää, Juha Saari, Petri Pietiläinen, Timo Pettay, Sampsä Cairenius, Pertti Rasp, Mati Martinson) (Foto).

Laanenäär *Perisoreus infaustus*

Enne 11.10.1861 Avinurme metsad, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. 3 is. (Carl Robert Jakobson).
XX saj. algus? Lehtse, Ambla khk., Järvamaa.
XX saj. algus Keila/Harju-Madise khk., Harjumaa (v. Romm?).
17.09.1949 Lohusuu vahtkond, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. 3 is. (Hillar Pärjasaar).
Suvi 1956 Maladina ja Kamarna vahel, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
12.06.1957 Kreo vahtkond, Kose khk., Harjumaa 2 is. (Hillar Pärjasaar).
27.03.1960 Krani vahtkond, Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. 2 is. (Hillar Pärjasaar).
19.09.1961 Möldripalu, Võnnu khk., Tartumaa (Ilse Rootsmäe).
18.10.1961 Pikanõmme, Pärnu khk., Pärnumaa (Tenno Laur).
26.08.1963 Raadna ja Rannapungerja vahel, Torma/Iisaku khk., Tartu-/Virumaa = Ida-Viru mk. 3 is. (Lembit Enok).
03.10.1965 Saue, Keila khk., Harjumaa 2 is. (Eet Tuule).
21.09.1968 Udriku Suurjärve läh., Kadrina khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 5 is. (Hillar Pärjasaar).
13.10.1968 Rannamõisa ja Sõrve vahel, Keila khk., Harjumaa 2 is. (Hillar Pärjasaar).
22.05.1974 Valgemetsa, Võnnu khk., Tartumaa = Põlva mk. (Lemming Rootsmäe, Ilse Rootsmäe).
II pool 04.1979 Tallinn-Nõmme, Harjumaa (Kirill Drews).
27.04.1979 Oonurme, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. 3 is. (Juhan Lepasaar).
31.05.1979 Neeruti mäed, Kadrina khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Eduard Leppik).
06.04. ja/või 26.06.1981 Enniksaare, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. (Juhan Lepasaar).
23.06.1986 Pereküla, Pärnu-Jaagupi khk., Pärnumaa (Eedi Lelov).
22.03.1994 Kloostri, Kirbla khk., Läänemaa (Taivo Kastepõld, Eve Mägi, Jaak Kastepõld).
01.06.1996 Nigula raba, Saarde khk., Pärnumaa (Andrus Kuus).
16.02.1997 Räägu, Pärnu khk., Pärnumaa 2 is. (Tenno Laur).
25.04.1999 Vällamägi, Rõuge khk., Võrumaa 4 is. (Mati Kose).
23.04.2000 Tüki läh., Tartu-Maarja khk., Tartumaa (Aarne Pruks).
28.04.2001 Puhatu läh., Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ad. (Indar Zeinet, Margus Pensa, Alar Soppe).
20.12.2003 Pikanõmme, Pärnu khk., Pärnumaa 6 is. (Tenno Laur).
26.11.2006 Pootsiku, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Tiit Vohta).

Mustvares *Corvus corone corone*

28.08.1999 Kuku, Rapla khk., Harjumaa = Rapla mk. ad. (Petteri Lehikoinen, Sakari Lehikoinen).
22.09.-21.10.2000 Sõrve Suurrahu, Jämaja khk., Saaremaa (Gustaf Nordenswan, Harri Pietarinen, Petri Pietiläinen, Margus Ellermaa, Lauri Mäenpää, Timo Pettay, Mati Martinson jt.).

Roosa-kuldnokk *Sturnus roseus*

Lõpp 06.1902 Irboska, Põlva khk., Põlvamaa.
XX saj. algus Merimets, Tallinn (v. Romm).
XX saj. algus Härgla, Juuru khk., Harjumaa = Rapla mk (R. von Wetter-Rosenthal).
00.07.1908 Varangu, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Nicolai v. Lueder).
Suvi 1909 Kalvi, Viru-Nigula khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (G. Baron Schilling).
00.08.1930 Aa, Lügane khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Valter Kangur).
09.07.1949 Koigi ja Laimetsa vahel, Peetri/Pilistvere khk., Järvamaa/Viljandimaa = Järva mk. (Hillar Pärjasaar).
17.04.1979 Laagitsa, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Endel Arro).
08.06.2002 Ruhnu, Ruhnu khk., Saaremaa ad. (Aivo Klein).
15.08.2002 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Juha Saari, Anssi Laurila).
16.-22.08.2002 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Timo Pettay, Jan Nordblad, Timo Böhme, Lauri Mäenpää jt.). Tõenäoliselt sama lind **02.09.2002** Riguldi ja Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa (Margus Ots).
28.08.2002 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Matti Rekilä, Tomi Muukkonen, Juha Saari, Ira Teräspuro, Ulla-Maija Vainikka).
26.07.2003 Haversi ad. (Jarmo Parkkinen, Jan Nordblad, Tuukka Kupiainen, Jyrki Lausamo) (Foto).
06.09.2003 Sõru, Emmaste khk., Läänemaa = Hiiu mk. 1a. (Jan Nordblad) (Foto).
04.09.2004 Haversi 1a. (Jouko Poutanen, Pertti Hotta, Jari Kontiokorpi) (Foto).
05.09.2004 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Antero Lindholm, Annika Forsten, Kimmo Kivirinta, Timo Pettay, Kari Raulos) (Foto).
28.05.2006 Kudani, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Tarvo Valker) (Foto).

Urvalind *Carduelis flammea pesitsemine*

01.-03.06.2005 Kõrgelaid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Aivar Leito).

Kõrbeleevike *Bucanetes githagineus*

02.10.1997 Põdsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa (Matti Pihlatie).

Männileevike *Pinicola enucleator* pesitsemine ja vaatlused 15.V – 31.VII

14.06.1936 Pikavere – Alavere, Jüri/Kose khk., Harjumaa (Joosep Eplik).

31.05.1955 Linnanõmme, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. (Ilse Rootsmäe, Lemming Rootsmäe).

10.07.1960 Kingli, Põide khk., Saaremaa 2 ♂, 2 ♀ (Eet Tuule).

16.07.1969 Hanikatsi laid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Valdur Paakspuu).

07.-08.07.1975 Laukasoo, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ + 1 juv. (Ruth Ling, Kalev Rattiste).

Põhjatsiitsitaja *Emberiza rustica*

12.05.1978 Irna raba, Järva-Madise khk., Järvamaa ♂ (Anti Õun).

19.06.1979 Mägiküla, Kadrina khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ + 1 juv. (Ilmar Rootsi).

08.07.1980 Klaanemaa, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ (Olav Renno).

03.05.1981 Amula, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ 2a. (Verner Keppart, Vello Keppart, Paul Keppart).

07.05.1981 Puhatu läh., Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ (Eerik Leibak).

29. ja 31.05. vahel 1981 Naissaar, Harjumaa ♂ (Jevgeni Šergalin).

04.08.1982 Sürgavere, Suure-Jaani khk., Viljandimaa ♀ 1a. (Aarne Ots).

18.08.1982 Sürgavere 1a. (Aarne Ots) (Foto).

14.05.1983 Palupõhja vahtkond, Kursi khk., Tartumaa 3 ♂ ad. (Vilju Lilleleht, Fred Jüssi, Tiit Randla, Anti Õun).

15.06.1983 Kreo vahtkond, Kose khk., Harjumaa ♂ (Fred Jüssi, Aavo Põlenik).

16.09.1983 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a. (Agu Leivits, Henn Vilbaste, Juta Vilbaste).

12.05.1984 Gorodenka läh., Iisaku-Vihtse khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ (Tiit Randla, Peeter Ernits).

13.06.1984 Taganurga, Kose khk., Harjumaa ♂ (Tiit Randla).

27.08.1984 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♀ (Eerik Leibak).

01. ja 03.10.1984 Sõrve säär ♂ (Eerik Leibak).

29.06.1986 Sinipalu – Sakssaare vahel, Kadrina khk., Virumaa = Harju mk. ♂♀ + 4-5 pull. (Tiit Randla, Lembit Suuressaar).

06.06.1988 Sassukvere, Kodavere khk., Tartumaa = Jõgeva mk. ♂ ad. (Ilse Rootsmäe, Lemming Rootsmäe).

29.06. ja 01.07.1991 Prangli saar, Jõelähtme khk., Harjumaa ♂ (Uudo Timm jt.).

15.08.1992 Meerapalu Uhtinina, Räpina khk., Võrumaa = Tartu mk. ♂ 1a.(?) (Arnold Kristjuhan, Kersti Kibuspuu) (Foto).

23.06.1993 Laeva soo, Kursi khk., Tartumaa ♂ (Asko Lõhmus, Einar Tammur).

10.09.1996 Sõrve säär 2 is. (1 ♂) (Timo Pettay).

07.05.1997 Raadi, Tartu, Tartumaa ♂ ad. (Vilju Lilleleht).

12.05.1998 Urita raba, Mihkli khk., Pärnumaa ♂ (Andrus Kuus).

12.05.1998 Kabli 6 is. (Juha Saari, Hannu Vilppula).

20.05.1998 Tuhu soo, Karuse khk., Läänemaa ♂ ad. (Jukka Riihelä, Jyri Standberg, Matti Ranin).

29.08.1999 Sõrve säär (Petteri Lehikoinen, Alekski Lehikoinen, Timo Pettay).

31.08.1999 Sõrve säär 2 is. (Timo Pettay).

27.09.1999 Sõrve säär (Timo Pettay, Sampsa Cairenius, Harri Pietarinen).

13.05.2001 Kabli ja Kura vahel, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Seppo Hjerppe, Vesa Häkkinen).

06.06.2001 Sõrve säär ♂ ad. (Sampsa Cairenius).

08.06.2001 Sõrve säär ♂ ad. (Sampsa Cairenius).

24.09.2001 Sääre, Jämaja khk., Saaremaa (Sampsa Cairenius).

24.04.2002 Sõrve säär ♀ (Petteri Lehikoinen, Vilppu Välimäki).

25.09.2004 Sõrve säär (Uku Paal jt.).

04.05.2005 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Aivo Klein).

07.09.2007 Sõrve säär (Margus Ellermaa).

Väiketsiitsitaja *Emberiza pusilla*

25.04.1979 Imavere läh., Pilstvere khk., Viljandimaa = Järva mk. 2 is. (Heinrich Veromann).

13.10.1984 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Eerik Leibak).
10.09.1985 Sõrve säär (Eerik Leibak).
18.10.1989 Sõrve säär 1a. (Eerik Leibak, Sven Karu) (Foto).
16. ja 30.05.1992 Saue, Keila khk., Harjumaa ♂ (Eet Tuule).
08.06.2001 Sõrve säär ad. (Jyrki Lausamo, Lauri Mäenpää, Jan Nordblad).
02.06.2002 Sõrve säär ad. (Matti Rekilä, Jyrki Lausamo, Juha Saari).

Kuldtsiitsitaja *Emberiza aureola*

13.06.1972 Põhja-Malusi saar, Kuusalu khk., Harjumaa ♂♀ (Ahto Kesamaa, Olav Renno, August Mank).
15.05.1977 Kinsi läh., Põlva khk., Võrumaa = Põlva mk. ♂ (Ilse Rootsmäe, Lemming Rootsmäe).
09.05.1984 Karisöödi, Hargla khk., Võrumaa ♂ (Rein Lepp).

Mustpea-tsiitsitaja *Emberiza melanocephala*

31.05.2003 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Jan Nordblad, Lauri Mäenpää, Juha Saari, Petri Pietiläinen, Tom Nordblad, Harri Pietiläinen, Jyrki Lausamo, Tuukka Kupiainen, Jukka Hatva, Hannu Hautala jt.) (Foto)

Halltsiitsitaja *Emberiza calandra*

25.07.1884 Rápina, Rápina khk., Võrumaa = Põlva mk.
Enne 01.12.1893 Kuressaare läh., Saaremaa (anon.).
Kevad 1901 või 1902 Roomassaare, Kuressaare l., Saaremaa (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).
Lõpp 03. – lõpp 04.1906 Kuressaare, Saaremaa ♂ ad. (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).
17.08.1910 Anseküla, Anseküla khk., Saaremaa (F.E.Stoll).
09.09.1914 Karja, Karja khk., Saaremaa ad. + juv. (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).
05.07.1939 Hosholm, Vormsi khk., Läänemaa ♂♀ (Kuno Tomasson).
07.07.1939 Fällarna, Vormsi khk., Läänemaa (Kuno Tomasson).
13.05.1945 Laagri, Keila khk., Harjumaa ♂ (Aino Kumari).
29.05.1947 Liiva, Nõmme l., Harjumaa pesa (Hillar Pärjasaar).
21.07.1948 Selja, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Eerik Kumari).
10.-11.06.1952 Irboska, Petserimaa kokku 4 is. (Ahto Jõgi).
11.06.1952 Mõla, Petserimaa 2 is. (Ahto Jõgi, Olav Renno).
01.05.1954 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Eerik Kumari, Elmar Savi).
27.06.1965 Audru, Audru khk., Pärnumaa (Eduard Sadam).
02.04.1967 Saue, Keila khk., Harjumaa ♂ (Eet Tuule).
05.05.1968 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa 2 is. (Leo Aumees).
26.04.1970 Vilsandi (Leo Aumees).
00.06.1971 Mohni saar, Kuusalu khk., Harjumaa (Olav Renno).
03.04.1975 Vilsandi (Virve Aumees).
02.05.1977 Kihnu saar, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Arvo Täll).
03.05.-08.06.1977 Kihnu saar (Arvo Täll).
27.06.1977 Sülgoja, Rápina khk., Võrumaa = Põlva mk. (Arvi Lepisk).
13.01.1978 Vilsandi 2 is. (Hans Soots).
07.05.1978 Palamuse läh., Palamuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. (Toomas Pärtels, Mati Martinson).
12.08.1982 Randvere, Jõelähtme khk., Harjumaa (Andrei Šergalin).
05.07.1985 Kõnnujõe, Äksi khk., Tartumaa = Jõgeva mk. 2 is. (Lembit Enok).
20.03.-06.06. ja 01.08.1991 Kadaka, Tallinn, Harjumaa ♂♀ ja 4 juv. (Eet Tuule).
03.06.1991 Rumpo, Vormsi khk., Läänemaa ad. (Olav Renno, Leho Luigujõe).
23.03.-25.05.1992 Kadaka ♂ ad. (Eet Tuule).
03.05.1993 Kadaka ♂ (Eet Tuule).
06. ja 20.04.1994 Kadaka ♂ (Eet Tuule).
09.04.1994 Kanama läh., Keila khk., Harjumaa (Eet Tuule, Aarne Tuule).
12.06.1994 Tahkuranna, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein).
18.04.1995 Saue ♂ (Eet Tuule).
25.04.1995 Metsaküla, Pärnu/Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Tuomas Seimola, Jukka Hatva, Hannu Juka).
11.06.1995 Rumpo ♂ ad. (Ivar Ojaste).
16. ja 24.04.1997 Saastna, Hanila khk., Läänemaa 1-2 is. (Eve Mägi).
16.05.1997 Haeska, Martna khk., Läänemaa ♂ (Timo Pettay).
14.08.2001 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Matti Rekilä).

- 05.06.2002** Sõrve säär ♂ ad. (Juha Saari, Petri Pietiläinen, Lauri Mäenpää) (Foto).
03.05.2003 Vanamõisa, Keila khk., Harjumaa ♂ ad. (Aarne Tuule, Eet Tuule).
18.-20.06.2005 Tabasalu, Keila khk., Harjumaa ♂ ad. (Mäido Tõnnus).
25.05.-12.06.2006 Laeva Kursi khk., Tartumaa ♂ ad., tõenäoline pesitsemine (Heikki Luoto, Leena Luoto, Markku Ojala, Biti Ojala, Uku Paal, Margus Ots, Jan Nordblad, Riho Marja, Ranno Puumets jt.) (Foto).
04.06.2007 Sõrve säär ad. (Juha Saari, Risto Lammin-Soila, Tom Nordblad, Harri Pietarinen) (Foto).
06.06.2007 Sõrve säär ad. (Juha Saari).

II Kategooria D (ebaselge päritoluga liigid)

Lumehani *Anser caerulescens*

- Lõpp 03.1907** Aegna saare lähedal merel, Harjumaa 2 is.
Lõpp 03.1930 Orissaare läh., Põide khk., Saaremaa (Wladyslaw v. Szeliga-Mierzejewski).
06. või 07.05.- II pool 05.1967 Saastna ja Metsküla, Karuse khk., Läänemaa 2 is. (A.Meisterson, Gustav Vihur, Olav Renno).
26.03.1971 Karja, Karja khk., Saaremaa (K.Raaper).
02.06.1974 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Hans Soots).
24.09.1974 Neemisküla rand, Rannu khk., Tartumaa (Rein Kuresoo).
08.05.1980 Saastna, Karuse khk., Läänemaa (Rein Maran, Vallo Kepp, Rein Koppel jt.).
03.06.1980 Vilsandi (Hans Soots, Virve Aumees, Andrus Aumees, Marika Aumees).
06.-12.10.1980 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa (Peep Gorinov).
01.06.1981 Kudjape, Kaarma khk., Saaremaa 2 is. (Mati Kers).
17.05.1988 Käkisilm, Kihelkonna khk., Saaremaa (Arvo Kullapere).
28.-29.09.1991 Põgari ja Tuuru, Ridala khk., Läänemaa (Einar Tammur, Aivar Leito, Arne Ader).
01.11.1991 Kureküla läh., Rannu khk., Tartumaa 8 is. (Voldemar Namsing).
08.04.1992 Haeska, Martna khk., Läänemaa (Jaan Veltman).
17.05.1993 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa (Pekka Rusanen, Pauli Dernjatin, Lasse Lindström).
29.09.1994 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa tume vorm (Harri Kontkanen, Hannu Juka).
15.09.1995 Tuudi-Liiva, Karuse khk., Läänemaa (Jaan Veltman, Tõnis Ulm).
03.05.1996 Audru polder, Audru khk., Pärnumaa tume vorm 2a. (Harri Kontkanen, Mauri Leivo).
23.04.1997 Põgari-Sassi, Ridala khk., Läänemaa ad. (Eve Mägi).
27.04.1999 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa tume vorm ad. (Pekka Komi, Markku O. Saarinen).
17.04.2001 Edru, Simuna khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. (Mati Salumäe, Sven Aun).
17.05.2001 Keemu, Karuse khk., Läänemaa tume vorm ad. (Olavi Kempainen, Joukko Kempainen) (Foto).
03.05.2002 Matsalu tume vorm ad. (Matti Rekilä, Ira Teräspuro) (Foto), tõenäoliselt sama isend **07.05.2002** Keemu (Tapio Kostet) (Foto).
03.-04.05.2003 Matsalu ad. (Margus Ots, Uku Paal, Indrek Kalamees). Sama isend ka **04.05.2003** Keemu (Kari Haataja, Jukka Ihanus, Jukka Rokkanen).
17.05.2003 Keemu tume vorm 2a. (Olavi Kempainen, Joukko Kempainen) (Foto).
05., 10. ja 12.05.2003 Häädemeeste ja Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Aivo Klein, Mati Kose). Tõenäoliselt sama isend ka **15.05.2003** Häädemeeste ad. (Jyrki Erikäinen, Jorma Erikäinen).
22.09.2003 Saunja, Lääne-Nigula khk., Läänemaa tume vorm (Tarvo Valker, Marko Valker, Aivar Veide).
15. ja 17.04.2006 Seli, Kirbla khk., Läänemaa (Kaarel Kaisel, Ain Laidoja, Reet Pungar, Joosep Kartau) (Foto).
10.10.2006 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa (Juha Sjöholm, Jan Nordblad).

Lumehani / väike-lumehani *Anser caerulescens / rossii*

- 22.09.1998** Kunda laht, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Virumaa 2 is. (Randar Türkel).

Tulipart *Tadorna ferruginea*

- Suvi 1869** Selja rannik, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♀ ad. (J. Baron Tiesenhausen).
21.-31.07.1977 Haapsalu l., Läänemaa ♀ (Henno Selmet, Karl-Hanto Selmet).
09.09.1984 Tänavjärvi, Harju-Risti khk., Harjumaa = Lääne mk. (Hans Maltzen) (Foto).
05.05.1989 Kodusema läh., Keila khk., Harjumaa ♂ (Mäido Tõnnus).
30.04.-06.05.1995 Põgari, Ridala khk., Läänemaa ♀ ad. (Kaido Vikat).

Läänesõtkas *Bucephala islandica*

13.05.1978 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Joann Kallas).

Kübarkoskel *Lophodytes cucullatus*

10.09.-05.10.2003 Häädemeeste, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Aivo Klein, Mati Kose, Uku Paal, Margus Ots jt.) (Foto).

09.-12.09.2004 Häädemeeste ♂ ad. (Aivo Klein, Margus Ots, Uku Paal) (Foto).

Pelikan *Pelecanus onocrotalus*

Keskpaik 05.1953 Käomardi laht, Hanila khk., Läänemaa ad (Juhan Hõbesalu).

16.04.1963 Tarbja, Paide khk., Järvamaa (E.Troost). Ilmselt sama lind **14.04.1963** Tarbja.

10.09.1963 Ninasi, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. (Evald Rähni).

Määramata pelikan *Pelecanus sp.*

08.09.1984 Väikse väina tamm, Saaremaa (Priit Kogerman jt.).

Heleflamingo *Phoenicopterus roseus*

00.08.1855 (?) Põduste jõe ääres, Kaarma khk., Saaremaa (Johann Holm).

00.10.1914 Loksa läh., Kuusalu khk., Harjumaa.

Lõpp 08.1926 Suurlaht Nasva lähedal, Anseküla khk., Saaremaa 2 is. (Parts). Tõenäoliselt üks neist ka **29.08. ja**

05.09.1926 Keskranna – Mändjala rannikul, Anseküla khk., Saaremaa (Werner Hoffmann).

08.06.1941 Matsalu laht, Läänemaa ♂ (Ferdinand Nurk).

08.09.1962 Atla laht, Kihelkonna khk., Saaremaa imm. (Manivald Ader).

03.05.1979 Pandju laid, Jõelähtme khk., Harjumaa (H.Luup, T.Randla, J.Naaber, V.Aulik).

Määramata flamingo *Phoenicopterus sp.*

00.01.1983 Narva veehoidla, Vaivara khk., Virumaa = Ida-Viru khk. Tõenäoliselt sama isend **24.01.-04.03.1983** Ahtme, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk. (Evi Hiiop) ja **01.02.1983** Kohtla-Järve, Jõhvi khk., Virumaa = Ida-Viru mk.

Kaeluskotkas *Gyps fulvus*

00.05.1903 Tallinna ümbrus, Harjumaa.

03.07.1926 Lasva ümbrus, Vastseliina khk., Võrumaa ad.

24.05.1973 Metsküla, Iisaku khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ juv. (Aleksander Muzakka).

26.05.1973 Aa, Lügänu khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ juv.

08.-ca20.06.2005 Saksamaa, Laiuse khk., Tartumaa = Jõgeva mk. subad. (Uku Klaos, Egle Õunma, Tiit Gorinov, Ülo Väli, Arne Ader, Urmas Sellis, Margus Ots, Andres Kalamees, Sampsä Cairenius jt.) (Foto).

Raisakotkas *Aegypius monachus*

07.12.1884 (või 1886) Tika Kuremägi, Karja khk., Saaremaa (Mart Rõudok).

algus 05.1897 Vana-Prangli, Kambja khk., Tartumaa ♀ ad. (Julius Schloss).

00.06.1926 Järva-Jaani, Järva-Jaani khk., Järvamaa ♂ juv.

00.08.1934 Valgjärve ja Pusu vahel (Abissaare-Taanike), Kambja khk., Tartumaa (B.Koolmeister).

algus 05.1954 Sõmeru, Anna khk., Järvamaa ♀ ad.

27.10.1958 Penijõe, Kirbla khk., Läänemaa (Valdur Paakspuu).

16.08.1962 Kloostri luht, Kirbla khk., Läänemaa (Hans Soots, Valdur Paakspuu).

16.06.2006 Rannajõe, Martna khk., Läänemaa subad. (Ülo Väli).

Raisa- või kaeluskotkas *Aegypius monachus sive Gyps fulvus*

1866 Vaida läh., Jüri khk., Harjumaa (A. von der Pahlen).

Suvi 1868 Suure-Kambja, Kambja khk., Tartumaa.

1898 Kaarma, Kaarma khk., Saaremaa.

Suvi 1899 või 1900 Sõrve poolsaar, Saaremaa.

23.08.1914 Salajõe, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Herbert Hunnius).

Kevad 1934 Piista, Vändra khk., Pärnumaa (Voldemar Pärman).

1942 Jõgeveste läh., Helme khk., Viljandimaa = Valga mk. (M.Vahtre).

00.07.1969 Kiviloo, Harju-Jaani khk., Harjumaa (E.Möls). Tõenäoliselt sama isend **29.06.1969** Pillapalu, Harju-Jaani khk., Harjumaa.

III Kategooria E (vangistusest pääsenud liigid)

Ruuge- või väike-vilepart *Dendrocygna bicolor / javanica*

19.05.2005 Paljassaare, Tallinn, Harjumaa (Ranno Puumets).

Mustluik *Cygnus atratus*

12.05.1979 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa ♂ (Heimar Laanemets, Olav Renno, Jaan Kuusk).

ca 10.08.-13.08.1979 Vastemõisa, Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Uno Senkel, Oivo Rahuosoo). Lind toimetati Kõidamale, kus **20.08.** murti röövloomu poolt.

28.06. ja 13.07.1982 Kivilaid ja Hein laid, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Tenno Laur). Ilmselt sama isend **15.-**

16.10.1982 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Raja).

03.06.1990 Kukessaare laht, Püha khk., Saaremaa ad. (Andres Tamm, Urmas Tamm).

03.11.1990 Tammuna, Jämaja khk., Saaremaa (Marko Pihelpuu, Heino Pihelpuu, Jüri Ramst, Enno Lind).

Tõenäoliselt sama isend **05.11.1990** Jämaja, Jämaja khk., Saaremaa (Marko Pihelpuu, Heino Pihelpuu, Jüri Ramst).

18.04.1991 Rannaküla, Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. (Harri Annuk).

00.10.1991 Tammuna ja Türju, Jämaja khk., Saaremaa (Enno Lind).

24.-28.04.1992 Väike väin, Muhu/Põide, Saaremaa (Hanno Jäe, Joel Nõukas).

20.06.1992 Põgari, Ridala khk., Läänemaa (Harri Põldsam) (Foto).

suvi 1992 Pilguse laht, Kihelkonna khk., Saaremaa (Karl Sepp).

17.09.2001 Sõmeri poolsaar, Varbla, Läänemaa = Pärnu mk. ad. (Andrei Päsok, Rainer Täppinen).

16. ja 17.07.2002 Küdema, Mustjala khk., Saaremaa ad. (Rein Nellis, Mati Martinson, Veljo Volke, Agne Peetersoo).

Väike-lumehani *Anser rossii*

24.-30.09.2003 Põgari, Ridala khk., Läänemaa ad. (Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Mika Bruun, Petteri Mikkola, Uku Paal, Margus Ots, Aivo Klein, Lauri Mäenpää, Antero Lindholm, Annika Forsten, Matti Kapanen jt.) (Foto).

Vööthani *Anser indicus*

25.06.-11.08.1974 Puise, Ridala khk., Läänemaa (Vilju Lilleleht).

23.05.1987 Haeska, Martna khk., Läänemaa (Aarne Pruks, Asko Lõhmus, Juhan Põldvere, Toomas Silk).

14.-20.10.1992 Kasari sild, Kirbla khk., Läänemaa (Taivo Kastepõld). Tõenäoliselt sama is. **23.10.1992** Kelu, Kirbla khk., Läänemaa (Aivar Leito, Leho Luigujõe, Andres Kuresoo).

16.04.1996 Kasari sild (Maire Toming).

28.-29.06.1997 Põgari, Ridala khk., Läänemaa 2 ad. (Kaido Vikat).

08.-09.05.1998 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa 2 is. (Hannu Vilppula, Juha Saari, Raimo Aaltonen, Petri Pietiläinen).

23.08.1999 Sorgu saar, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Raja, Rihet Ots, Kristo Aleksius).
17.08.2001 Põgari ad. (Ivar Ojaste, Kaido Vikat, Eve Mägi, Kaarel Kaisel). Tõenäoliselt sama is. **03.09.2001**
Haeska (Margus Ellermaa) ja **15.09.2001** Rannamõisa, Martna khk., Läänemaa (Sampsä Cairenius).
15.03.2002 Audru, Audru khk., Pärnumaa ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen, Peeter Raja jt.) (Foto).
01.04.2002 Haeska ad. (Risto Lammin-Soila) (Foto).
24.09.2002 Saunja, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ad. (Ivar Ojaste).
19.09.2006 Ulvi, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. (Raul Vilks).

Mõrsjapart *Aix sponsa*

04.-10.05.1992 Puhtu, Hanila khk., Läänemaa 2 ♂ (Pekka Rusanen, Pauli Dernjatin, Peep Veedla jt.) (Foto).
28.06.-08.08.1992 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa ♂♀ (Ain Meriste, Taivo Kastepõld).
25.04. ja 16.05.2005 Puise, Ridala khk., Läänemaa ♂ ad. (Jukka Hauru, Heikki Holmström, Mika Bruun jt.) (Foto).

Mandariinpart *Aix galericulata*

23.-29.08.1978 Kuressaare, Saaremaa ♂ ad. (Hans Kuusiku).
10.-18.05.1983 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ (Arvo Kullapere jt.) (Foto).
Lõpp 05.1991 Sagadi, Haljala khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂♀ (Helle Väarsi, Ülle Roodvee, Peeter Hussar).
00.05.-00.10.2000 Isabella, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2 ♂ (Kadri Pulk, Merle Kääri).
Lõpp 05. - keskpäik 06.2003 Palmse, Kadrina-Ilumäe khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. 2 ♂ (Barbara Tauts, Kaja Riiberg, Imbi Mets, Lauri-Indrek Tummeleht, Evelin Viljamaa, Arne Kaasik, Pille Tõnisson) (Foto).
27.04.2004 Linnamäe, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ ad. (Ivar Ojaste) (Foto).
22.05.2004 Palmse ♂ ad. (Tatjana Lobanova jt.) (Foto).
29.05.2004 Lemsi, Kihnu s., Tõstamaa khk., Pärnumaa 2 ♂ (Jukka Hatva, Gustaf Nordenswan, Olli Elo) (Foto).
23.04.2005 Rame laht, Hanila khk., Läänemaa ♂ ad. (Mats Björklund, Harri Ahola).

Kuupart *Anas formosa*

15.04.-01.06.2000 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Pekka Komi, Markku O.Saarinen, Indrek Tammekänd jt.).

Puna-rägapart *Anas cyanoptera*

24.-25.05.2003 Jämaja, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Jukka Hatva, Lauri Mäenpää jt.) (Foto).

Hiid-merikotkas *Haliaeetus pelagicus*

12.09.1993 Karuküla, Tarvastu khk., Viljandimaa = Valga mk. 4a+ (Lembit Käärik).

Ameerika tuuletallaja *Falco sparverius*

28.06.1963 Merimets, Tallinn ♂ ad. (Hillar Pärjasaar). Ilmselt oli tegemist puuris peetud linnuga.